

KATEHĒZE
jeb
Mācības grāmata
īstenas ticības biedriem

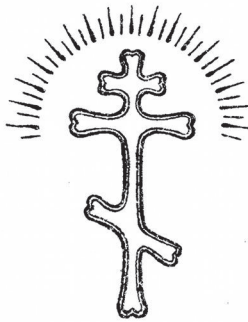
**AR VISAUGSTISVĒTĪTĀ
RĪGAS UN VISAS LATVIJAS
METROPOLĪTA ALEKSANDRA
SVĒTĪBU**

*Grāmatas izdevums veltīts
dievkalpojumu latviešu valodā
170 gadu jubilejai*

Atbildīgais par izdevumu:
arhimandrīts Jānis (Sičevskis)

Redakcija:
virspriesteris Jānis Dravants,
Anna Āboliņa

LPB Sinodes
Izdevniecības nodaļas izdevums

Mahtibas grahmata

preeksch

Ihstenas tizibas beedreem.

П. I. П.

Izdota no pareisitizigas Baltijas
Brahlu beedribas, kas stahm
Winas Keisariskas Majestetes
Mugstas Keisereenes
pahrstahweščanâ.

Trešča druka.

Rigâ, 1900.

Drufajuschi Kalniņš & Deutšmans,
Rigâ, Mašâ Grehžineefu eelâ № 2.

НАСТАВЛЕНИЕ

въ

православной вѣрѣ.

П. I. П.

Издание состоящаго подъ
ВЫСОЧАЙШИМЪ покровитель-
ствомъ Ея Императорскаго
Величества
Государыни Императрицы
Прибалтійскаго
Православнаго Братства.

Третье издание.

Рига, 1900.

Печатали Кальницъ и Дейчманъ,
Рига, мал. Грѣшная ул. № 2.

PRIEKŠVĀRDS

„Pēc pasaulīgās gudrības brauc pāri jūrām
un meklē to savā un svešās zemēs. Bet Debesu
Valstības dēļ nav jābrauc uz svešām zemēm – tā ir mūsos
pašos (Lk. 17,21), ja vien gribam to redzēt un atrast.”
(„Labestība”, no nodaļas Pamācības par dzīvi Kristū).

Mēs zinām - Latvijā pieaug pareizticīgo skaits – statistikas dati liecina, ka tagad varētu būt ap 400 tūkstošu pareizticīgo, turklāt šī konfesija kļūst aizvien populārāka latviešu vidū. Varbūt te var vilkt paralēles ar 19. gs. vidu, kad latvieši masveidā pārgāja pareizticībā? Daudzi tolaik to mēģināja skaidrot ar latviešu zemnieku centieniem pēc savas zemes, pārejot ķeizara ticībā. Tomēr rakstiskas liecības un nostāsti vēsta, ka vienkāršie ļaudis, noguruši no apkārtējā morālā pagrimuma un vācu muižkungu patvaļas, ilgojās pēc patiesas un dziļas ticības. Līdzīgi varētu teikt arī par mūsdienām: cilvēki meklē ceļu Pareizticībā, tās pamatīgumā un gadsimtos pārbaudītajās vērtībās, lai glābtos no pasaulīgā laicīguma, grēcīguma pieaugošās popularizācijas, no ateisma, no maldiem neskaitāmās pseidomācībās un dvēseli kropļojošās tehnikās. Pareizticība saglabājusi savu spēku un nozīmi, jo turpina senās Baznīcas pirmsākumos iedibināto kārtību, sargā kristietības vērtības, neizdabājot laikmetīgām „modes tendencēm”, un godā svēto mantojumu.

Lai cilvēkiem būtu vieglāk iepazīt ticības pamatus un rast atbildes uz jautājumiem, kas saistīti ar ticību, jau no pašiem kristietības pirmsākumiem pastāvējusi t.s. Ticības mācība jeb katehēze. Katehēze (no latīņu *catechēsis*, sengrieķu *κατηχισμός* - īss kristīgās ticības pamatmācības izklāsts jautājumu un atbilžu formā.

Pirmā zināmā sistemātiskā katehēze, kas attiecas uz I gadsmita beigām – II gadsimta sākumu, ir „Divpadsmit apustuļu mācība” jeb „Didahe”.

Šī grāmata ir rediģēts un papildināts 1900. gada izdevums. Publikācijā mēģināts pēc iespējas vairāk saglabāt XX gadsimta

sākuma rakstības stilu, mainītas tikai novecojušas frāzes, ģermānismi un neprecizitātes tekstā. Datumi (svētki un piemiņas dienas) – tikai pēc jaunā stila. Lūk, ko tālajā 1900. gadā „Mācības grāmatas īstenas ticības biedriem” rakstīja tās veidotāji:

„Šī „Mācības grāmata” ar Dieva palīgu ir sagatavota jums, mīlie pareizticīgie latvieši, lai jūs pareizo Kristus ticību mācīdamies un tajā stiprinādamies, arvien jo vairāk kalpotu lielajam Dievam un mūsu Pestītājam Jēzum Kristum un ietu pa to ceļu, kas ved uz Dieva valstību.

Tā Īstenā ticība, kurā jūs esat, ir tā pati, kuru iecēlis šeit virs zemes Dieva Dēls, mūsu Kungs Jēzus Kristus. Tāpēc tā ir vienīgā patiesā pestījošā ticība visā pasaulē.

Dieva Dēls ir piedzimis no Vissvētās Jaunavas Marijas kā cilvēks. Viņš kā cilvēks, dzīvoja ebreju zemē un sludināja ļaudīm Savu Svēto mācību. Viņš izredzēja 12 mācekļus un tos mācīja par Dieva Valstības lietām; darīja ļaudīm, visvairāk nelaimīgiem, neizskaitāmas brīnišķīgas labdarīšanas, neredzīgiem atvēra acis, kurliem deva dzirdēšanu, mēmiem – valodu, miroņiem – dzīvību. Līdz beidzot Viņš ar sava viltus mācekļa Jūdas palīdzību tika pārdots saviem ienaidniekiem, kuri To notiesāja uz nāvi. Viņš nomira par mums grēciniekiem briesmīgās mokās pie krusta, starp diviem ļauna darītājiem. Trešā dienā pēc savas miršanas Viņš kā Dievs uzcēlās no mirušiem, un pēc tam, kad Viņš savus mācekļus bija stiprinājis ticībā, uzkāpa debesīs, pavēlējams saviem mācekļiem gaidīt Jeruzālemē, iekams tie dabūs Svētā Gara spēku. Desmitā dienā pēc Pestītāja Debesbraukšanas Svētais Gars tiešām nonāca uz apustuļiem ugunīgās mēlēs, un tie iesāka runāt dažādās valodās un caur to varēja sludināt Kristus dievišķīgo mācību visām tautām pasaulē, kā Viņš bija tiem to pavēlējis, sacīdams: *ejiet pa visu pasauli un pasludiniet evaņģēliju visai radībai* (Mk.16,15). Un tie izgāja un sludināja visur, un ar lielām brīnuma zīmēm parādīja, ka viņu mācība tiešām ir Dieva mācība.

Svētie apustuļi iesāka Kristus mācību sludināt Jeruzālemē, tad pa citām Jūdu zemes vietām un pilsētām, un pēc tam gāja arī tālāk. Apustulis Pāvils Evaņģēliju sludināja grieķu zemē. Starp

korintiešiem, filipiešiem, tesalonīķiešiem, kuriem viņš Dieva vārdus sludināja un savas grāmatas rakstīja, bija simtiem grieķu. Svētie apustuļi Kristus mācību pasludināja arī romiešiem, afrikāņiem un citām tautām. Dibinātajās draudzēs viņi iecēla bīskapus, priesterus un diakonus. Bīskapiem, kā saviem tuvākajiem vietniekiem, deva tiesības iecelt citus priesterus un diakonus, kā arī bīskapus.

Jau svēto apustuļu laikā Dieva draudzē sāka rasties viltus mācītāji jeb Kristus mācības pārvērtētāji. Svētie apustuļi, no Svētā Gara apgaismoti būdami, viņu mācību nosodīja un ticīgos no tiem pasargāja. Kad daži no kristiešiem mācīja, ka pagāņiem, pieņemot kristīgo ticību, vajag apgraizīties un turēt visu Mozus bauslību, tad svētie apustuļi noturēja Jeruzālemē sinodi (saiešanu) un savā spriedumā šo netaisno mācību atmata (Ap.d.15,1-26).

Pēc apustuļu laikiem apustuļu varu iemantoja viņu vietnieki, kas joprojām strādāja un turpināja viņu darbu, izplatīja īstenas mācības gaismu starp neticīgiem un sargāja ticīgos no maldīšanās. Ja starp ticīgiem cēlās kāda nepatiesa mācība, tad bīskapi, pēc svēto apustuļu priekšzīmes, mēdza sapulcēties Koncilā, kur šo mācību apsprieda un nosodīja. Tā, kad Konstantīna Lielā (kas pirmais no Romas ķeizariem kristīgo ticību pieņēma) laikā, cēlās bezdievīgais Ārijs, kas mācīja, ka Jēzus Kristus neesot Dievs, tad šis apustuļiem līdzīgs ķeizars saaicināja uz Koncilu visu kristīgo draudžu vadītājus no visas pasaules malām. Un šajā I visas pasaules Koncilā Ārija mācība tika apspriesta un nosodīta. II Vispasaules Koncilā tika nosodīta Maķedonija bezdievīgā mācība par Svēto Garu. III Vispasaules Koncilā tika nosodīta Nestora mācība, kas Vissvēto Jaunavu Mariju neatzina par Dieva Māti. Pavisam bijuši 7 Vispasaules Koncili. VII Vispasaules Koncilā tika nosodīta mācība, kas noliedza svēto ikonu godināšanu.

Pēc pēdējā, proti, VII Vispasaules Koncila, kas bija 787.gadā pēc Jēzus Kristus piedzimšanas, visa Baznīca uz visas pasaules konciliem vairs nav sapulcējusies tādēļ, ka kristīgā Baznīca, atkāpjoties viņas rietumu pusei, tika sadalīta. Jaunizveidotā Baznīca bija Romas pāvesta pārvaldīšanā.

Pareizticīgā Baznīca svēti tur visu Kristus mācību un nepieliek nekādas cilvēku mācības, kā to dara citi. Kad tu mīlais draugs, vērīgi izlasīsi visu šo „Mācības grāmatu”, tad tu skaidri atzīsi, ka mūsu Pareizticīgā Baznīca svēti turas pie Dieva vārdiem, neko no tiem ne atņemdama, ne pielikdama. Piemēram: salīdzini mūsu Baznīcas 10 baušļus un citu Baznīcu baušļus ar Bībelē rakstītiem baušļiem; tad redzēsi, kas Dieva vārdos stāv rakstīts. Mūsu Kungs Jēzus Kristus ir skaidri sacījis, ka Dieva valstībā ieies tik *tas, kas dara Mana Debesu Tēva prātu* (Mt.7,21), bet citi māca, ka cilvēks tiek pestīts tikai caur ticību. Vai tāda mācība nevilina cilvēku, kam tā jau daba vairāk līp pie grēka? Vai var paļauties uz ticību vien un padoties kūrībai un grēkiem? Pestītājs ir sacījis: *Ņemiet, ēdiet, tā ir Mana miesa* (Mt.26, 26), *dzeriet visi no tā, jo tās ir Manas jaunās derības asinis, kas par daudziem tiek izlietas grēku piedošanai* (Mt.26,27-28), caur to skaidri pavēlot visiem baudīt Svēto Vakarēdienu. Svešas ticības biedri bērniem aizliedz baudīt Svēto Dieva Mielastu. Tas Kungs ir devis saviem apustuļiem un viņu vietniekiem varu grēkus siet un raisīt (Mt.18,18; Jņ.20,23). Citi ticīgie grēku sūdzēšanas noslēpumu atmet. Pats Pestītājs ir sacījis: *ko Dievs ir savienojis, to nevienam cilvēkam nebūs šķirt* (Mt.19,6). Svētais apustulis Pāvils par laulību saka: *šis noslēpums ir liels* (Efez.5,32); bet, maldos esošie māca, ka laulība nav Noslēpums. Svēti Raksti skaidri piekodina aicināt priesterus, lai tie neveselus ar eļļu svaida (Jēk.5,14); bet tie svaidīšanu ar eļļu kā noslēpumu pavisam atmet, tāpat kā atmet daudzas citas lietas.

Kristīgās Baznīcas Dibinātājs, mūsu Kungs un Pestītājs Jēzus Kristus, pats ir darījis neskaitāmi daudz brīnumu darbus un skaidri sacījis, ka *šīs zīmes ticīgiem iet līdz* (Mk.16,17). To mēs redzam tiklab pie svētiem apustuļiem, kā arī pie citiem ticīgiem. Brīnumus dara viens vienīgais Dievs (Ps.72,18) un tie, kam Viņš Savu spēku dod. Saprotams, ka brīnumu zīmes var būt tikai tai Baznīcā, kura celta no Dieva, bet ne no cilvēka. Tāda ir īstena Kristus Baznīca. Svētajā, Biedrotajā un Apustuliskajā Baznīcā brīnumu zīmes nekad nav zudušas kā liecība, ka tajā mājō Tas Kungs ik dienas līdz pasaules galam (Mt.28, 20) kā savā dārgi pirkatā namā.

Mūsu Pareizticīgā Baznīca kā paša Kristus draudze, ļoti rūpīgi gādā, ka viņas bērni panāktu svētumu, ticības vienādību un *īsto vīra briedumu, Kristus diženuma pilnības mēru* (Efez.4, 13). Lai to panāktu, Pareizticīgā Baznīca no pirmās dienas, kurā cilvēks piedzimis, līdz viņa pēdējam dvašas vilcienam neatstāj savu locekli bez kopšanas. Tikko piedzimst pasaulē cilvēks, Svētā Baznīca lūdz Dievu par viņu un par viņa māti, kas tanī laikā ir nevesela; astotā dienā dod jaunpiedzimušajam kāda svētā cilvēka vārdu, jo tā grib, lai arī tas bērniņš būtu svēts. Pēc tam tajā to bērniņu kristī, svaida ar mirrēm un mielo ar Svēto Vakarēdienu; un caur šiem trim svētiem noslēpumiem atdzemdina jaunai, Dieva žēlastības pilnai dzīvošanai, piešķirot viņam Svētā Gara dāvanas, kas viņu stiprina garīgā dzīvošanā, un savieno ar pašu Kristu. Tiklīdz kristīgs bērns nāk pie labā un ļaunā atziņas, Svētā Baznīca pieņem viņu pie grēku sūdzēšanas noslēpuma, no pašas bērniņas mācot viņu sargāties no grēkiem un dzīvot pēc Dieva baušļiem. Ja kristīgs cilvēks grib doties laulībā, tā iesvētī viņa laulības savienošānu ar svētās laulības noslēpumu. Kad kristīgs cilvēks paliek slimš, viņam piedāvā grēku sūdzēšanas, eļļas svaidīšanas un Svētā Vakarēdiena noslēpumus, līdz ar tādu Dieva žēlastības pilnību palīdzot viņam sagatavoties uz mūžīgo dzīvošanu. Pašā nāves stundā tā viņu neatstāj un lūdz Dievu par to, un, kad viņš nomirst, pavada uz mūžīgo dusu ar sirsnīgām bērnu lūgšanām un dziesmām, kuras liecina par tās kā mātes mīlestību uz saviem bērniem. Ja pēc tavas nāves tevi, pareizticīgais, aizmirsīs tavi tuvākie un radi, tad nekad, nekad tevi neaizmirsīs tava garīgā un rūpīgā māte, tava Baznīca, jo viņa līdz pasaules galam lūgs par tevi.

Un cik nav dievkalpojumu un lūgšanu svētajai Pareizticīgajai Baznīcai! Ikkatrā dienā un svētku dienā divreiz, no rīta un dienā, tā sapulcē savus bērnus uz Dievkalpojumu. Dažās svētku dienās tai ir savādāki Dievkalpojumi: Kristus Augšāmcelšanās svētkos, Svētās Trijādības svētkos, Lielajā Piektdienā, Dieva Parādīšanās (Kunga Kristīšanas) svētkos un citos. Svētajai Baznīcai vēl ir īpašas lūgšanas, piemēram, nāvīgas sērgas laikā, kad nāves eņģelis daudziem dzīvību atņem. Tādā bēdu laikā trīc un dreb visi, kas vēl

dzīvi palikuši. Pie kā tad mēs grēcinieki lai steidzamies, ja ne pie tā Sirdsžēlīgā Debesu Ķēniņa, kas valda pār dzīvību un nāvi? Lūk, uznāk mums pārlietu ilgstoši lietais laiks, kas ar lielu slapjumu maitā zemes augļus uz laukiem, vai ir pārlietu sauss laiks, un saules karstums zemi ļoti izkaltē; arī tādām reizēm Pareizticīgai Baznīcai ir īpaši dievkalpojumi. Kad tu, pareizticīgais, gribi tālā ceļā doties, arī tur tevi pavada ar Dieva lūgšanu. Bez tam, Tā pie ikkatras dievkalpošanas lūdz par visiem, kam Dieva palīdzība vajadzīga, - par tiem, kas pa ūdens vai zemes ceļiem iet, par slimniekiem, cietējiem, gūstekņiem un viņu pestīšanu. Kur tu vēl atradīsi tik daudz gādāšanas un lūgšanu, kā Pareizticīgajā Baznīcā? Tici – nekur. Tu vēl labi nezini, kāda ir tava garīgā Māte – Svētā Pareizticīgā Baznīca; bet kad tu labi to iepazīsi, tad tu skaidri redzēsi, ka tikai Viņa ir Kristus žēlastības un patiesības pilna. To tu arī turpmāk skaidri pārliecināsies.

Lai nu Tas Kungs, kas nācis visus cilvēkus apgaismot un vest pie patiesības atzīšanas, svētī jūsu mācību un atver jūsu prāta acis, Viņam par godu un jums par svētību (Efez.4, 12-15)”.

PAREIZTICĪBA

Jaut. Kas ir pareizticība?

Atb. Pareizticība māca mums pareizi ticēt Dievam, mūsu Pestītājam Jēzum Kristum un kā pienācīgi, pareizi godāt Viņu, lai mēs varētu patikt Dievam un panākt savas dvēseles pestīšanu.

Jaut. Kā mums jāgodā Dievu?

Atb. Mums jādzīvo pēc Svētā Dieva prāta jeb pildot Dieva baušļus (likumus).

Jaut. No kurienes mēs zinām, ka ticība ir vajadzīga tam, kas grib Dievam patikt un panākt savas dvēseles pestīšanu?

Atb. Pats Pestītājs ir sacījis: *kas tic un top kristīts, tas taps svēts, bet kas netic, taps pazudināts* (Mark.16, 16). Apustuļa Pāvila sacītais liecina, ka *bez ticības nevar Dievam patikt* (Ebr.11, 6).

Jaut. No kurienes mēs zinām, ka tam, kas grib iemantot nākošo svētīgo dzīvošanu, būs ne vien jātic, bet arī jādzīvo pēc Svētā Dieva prāta jeb jātur Dieva baušļus?

Atb. Tā ir mācījis pats Kungs; jo viņš ir sacījis: *ne ikkatrs, kas uz Mani saka: Kungs, Kungs! ieies debesu valstībā; bet tas, kas dara Mana Debesu Tēva prātu* (Mt.7,21). Tam, kas jautāja: *ko man būs labu darīt, ka es mūžīgu dzīvošanu dabūju?* Pestītājs atbildēja: *ja gribi ieiet dzīvībā, tad turi baušļus* (Mt.19,16-17).

Pēc Dieva vārdiem, bez mīlestības arī visstiprākā ticība nenieka nespēj (1 Kor.13,2) un nevar cilvēku pestīt; bez mīlestības cilvēks *paliek nāvē* un viņš *nepatur sevī mūžīgo dzīvību* (1 Jņ.3,14-15). Bet kas Dievu mīlo, tas tur Viņa baušļus (Jņ.14,15un 21). Skaidri redzams, ka bauslības pildīšana ir mums ļoti vajadzīga.

Apustulis Jēkabs raksta: *ko tas palīdz, mani brāļi, ja kas teic, ka tam esot ticība, bet tam nav darbu? Vai ticība viņu var izglābt* (Jēk.2, 14)? Nevar, tāpēc, *ka ticība, ja tai nav darbu, tā ir pati par*

sevi nedzīva (Jēk. 2, 17). *Tad* nu jūs redziet, ka no darbiem cilvēks top taisnots, un ne no ticības vien (Jēk. 2, 24). Tāpēc maldina tie, kas māca, ka cilvēks top taisnots caur ticību vien.

Jaut. Kā tad jāsaprot tos pantus apustuļa Pāvila rakstos, kur viņš runā par to, ka cilvēks tiek taisnots caur ticību bez bauslības darbiem (Rom.3, 28; Gal.2, 16).

Atb. Apustulis Pāvils šē raksta par Mozus bauslības darbiem, bet ne par labiem darbiem, kurus kristīgam cilvēkam pavēl darīt pati Kristus ticība. Tas ir redzams no tā, ka:

1. pēc tā paša apustuļa vārdiem, caur ticību Jēzum Kristum top taisnoti tiklab kā ebreji, kas turēja Mozus bauslību, kā arī pagāni, kas nezināja šo bauslību (Rom.3, 29-30);
2. ja cilvēks būtu varējis tapt taisnots caur ticību vien bez labiem darbiem, jeb bez Dieva baušļu piepildīšanas, tad nebūtu vajadzīgi bijuši arīdzan paši baušļi; un svētais apustulis Pāvils nebūtu sacījis darīt tā, kā viņš to mums pavēl (Efez.4, 28-32).
3. Pestītājs ir teicis, ka pastarā dienā no kapiem izies ārā tie, kas labu darījuši, pie augšāmcelšanās uz dzīvību, bet kas ļaunu darījuši, pie augšāmcelšanas uz sodību (Jņ.5, 29), un ka tai dienā nevarēs ieiet Dieva valstībā arī tie, kam bija tik stipra ticība, ka varēja nākošas lietas sludināt un brīnuma darbus darīt, jo tas Kungs tiem it skaidri sacīs: *Es nekad jūs neesmu pazinis; ejiet nost no Manis, jūs ļauna darītāji* (Mt.7, 23). Tad redzi, cilvēks nevar taisnots tapt caur ticību vien bez labiem darbiem.

Jaut. Sacīts: cilvēks top gan taisnots caur ticību vien, bet tik caur tādu ticību, kas visnotaļ parādās labos darbos.

Atb. Tad nemaz nevajag runāt par taisnošanu caur vienīgu ticību, bet vajag tik turēt un apliecināt to skaidro un taisno mācību, ka mēs topam taisnoti ne caur ticību vien, bet kopā caur ticību un labiem darbiem, kā to arī māca mūsu Baznīca.

Jaut. Kura no šīm ticībām ir īstena?

Atb. Tā ticība, kuru mums iedevis Jēzus Kristus, jo pēc viņa vārdiem, *kas tic tā, kā Viņš mācījis, un top kristīts, tas taps svēts; bet kas netic, tas taps pazudināts* (Mk.16, 16). *Kas tic Dēlam, tam ir mūžīgā dzīvība. Bet kas Dēlam neklausa (un netic), tas dzīvību neredzēs, bet Dieva dusmība paliek uz viņa* (Jņ.3, 36). Pestītājs ir ceļš un patiesība, un dzīvība: *neviens nenāk pie Tēva, kā vien caur Mani* (Jņ.14, 6; Ap.d.4, 12).

Jaut. Kādi kristīgi ļaudis tur īsteno Kristus ticību?

Atb. Pareizticīgie.

Jaut. Vai Pestītājam, kā pienākas tic arī citi, nepareizticīgi, kristīgi ļaudis?

Atb. Nē. Kā viens ir Dievs (Efez.4, 5-6) un viens Pestītājs (1Tim. 2, 5-6), tā ir arī viena pati patiesā ticība pasaulē (Efez.4,5). Pats Kungs Jēzus Kristus un svētie apustuļi ir pasludinājuši nevis daudzas ticības, bet vienu vienīgu ticību.

Jaut. No kā gan var atzīt, ka mūsu ticība ir Īstena Kristus ticība?

Atb. No tā:

1. ka tā visu to māca un visu to pavēl turēt, ko mācīja un pavēlēja turēt Jēzus Kristus un svētie apustuļi, neko pie viņu mācībām nepielikdama, un neko no tām neatraudama;
2. ka tai ir savs iesākums ne no kaut kāda cilvēka, bet no Dieva caur svētiem apustuļiem un viņu vietniekiem, kas cēlušies Baznīcā, caur nemitīgu roku uzlikšanas kārtu, šo svēto ticību ir saglabājuši visiem līdz šai dienai. Uz apustuļu un praviešu pamata, kur pats Jēzus Kristus ir tas stūra akmens, mēs visi pareizticīgie atrodamies (Efez.2,20);
3. ka tā ļoti daudz rūpējas par mūsu dvēseles pestīšanu, piešķirdama mums bagātīgi Dieva žēlastības dāvanas (Efez.2, 8).

SVĒTIE RAKSTI UN SVĒTAIS MANTOJUMS

Jaut. No kurienes ir smeļama pareizās ticības mācība?

Atb. No Dieva vārdiem jeb no tām grāmatām, kuras svētie vīri sarakstījuši caur Svēto Garu, un no Svētas mutes Mācības. Svēti Raksti atrodas Svētajā Bībelē.

Jaut. Kā ir iedalāma Svētā Bībele?

Atb. Vecās Derības grāmatās, kuras svētie pravieši sarakstījuši pirms Kristus Piedzimšanas, un Jaunās Derības grāmatās, kuras svētie apustuļi sarakstījuši pēc Kristus Piedzimšanas.

Jaut. Kas ir Svētais Mantojums?

Atb. Svētais Mantojums (jeb Svētā mutes Mācība) ir dievišķīga atklāsme jeb paša Dieva mācība. Tā ir no Dieva, tikai nerakstīta, ko izredzēti vīri saviem pēcnācējiem pasludinājuši ar vārdiem vien un ar labu priekšzīmi, un pēc kāda laika gan to ir sarakstījuši un atklājuši Baznīcai.

No Ādama līdz Mozus laikam Svēto Rakstu nemaz nebija, bet Dieva prātu darīja zināmu otram vien ar vārdiem un ar labu priekšzīmi: par Dieva kalpošanu, upurēšanu, septītās nedēļas dienas svētīšanu un dzīvošanu pēc Svētā Dieva prāta. Arī pats Pestītājs savu mācību nav sarakstījis, bet to sludinājis ļaudīm ar vārdiem vien. Tāpat darīja arī svētie apustuļi un tik daži no tiem ir rakstos mācību atklājuši.

Jaut. Ja nu Dieva atklātais prāts ir ierakstīts Svētajās Grāmatās, kāpēc tad vēl ir vajadzīgs Svētais Mantojums?

Atb. Dieva prāts tagad gan atklāts Svētos Rakstos; bet ne viss. Apustulis Jānis Teologs saka: Vēl daudz citas zīmes Jēzus darīja savu mācekļu priekšā, kas nav aprakstītas šinī grāmatā (Jņ.20, 30). Bet ir vēl daudz citu lietu, ko Jēzus ir darījis. Ja visas tās pēc kārtas uzraks-

tītu, tad man šķiet, visa pasaule nevarētu uzņemt sarakstītās grāmatas (Jņ.21, 25). Mēs zinām, ka Jēzus ir sacījis: svētīgāk ir dot, nekā ņemt (Ap.d.20, 35), bet šie Viņa vārdi nav ierakstīti evaņģēlijā. Tāpēc Svētā Kristus Baznīca, lai tai būtu rokās visa Pestītāja un svēto apustuļu mācība, glabā ne vien Svētos Rakstus, bet arī Svēto Mantojumu.

Jaut. Vai Svētajos Rakstos ir pavēlēts turēt Svēto Mantojumu?

Atb. Svētais apustulis Pāvils to skaidri pavēl, kad saka: *brāļi stāviet stipri, turēdami tās mācības, ko esat smēlušies gan mūsu runām, gan no mūsu vēstules (2 Tes.2, 15).*

Jaut. Kāpēc Baznīcas Svētais Mantojums ir vajadzīgs īpaši tagad?

Atb. Tāpēc,

1. lai varētu pareizi saprast Svētos Rakstus. Viltus mācītāji allaž dibināja savu mācību uz Dieva vārdiem. No tiem viens to saprot tā, otrs savādāk. Lai mēs varētu zināt, kā pareizi jāsaprot to, vai citu vietu no Svētiem Rakstiem, mūsu padomdevējs ir Svētā mutes Mācība, kurā mēs atrodam pašu apustuļu un viņu vietnieku tulkojumu. Mēs zinām, ka daži no viņu vietniekiem ir dzīvojuši kopā ar pašiem apustuļiem, un tādēļ labi varēja zināt, kā ir mācījuši Svētā Gara apgaismotie Kristus mācekļi. Tāpēc Dieva Rakstus tulkodami, mēs padomu ņemam ne no kāda cilvēka prāta, bet no apustuļu vietniekiem un tuvākajiem baznīcas tēviem, jeb no Svētās Baznīcas, kura pastāv vairāk kā 20 gadsimtus;
2. lai mēs varētu veikt Svētos Noslēpumus (sakramentus) un saglabāt citas Baznīcas ierašas tā, kā to iestādījuši svētie apustuļi un viņu pēcteči. Svētos Noslēpumus darīt mums gan ir pavēlēts Dieva baušļos, bet kā tie darāmi, to mēs neatrodam Svētajos Rakstos, to zinām tikai no Svētā Mantojuma.

Jaut. Daudz ir nepatiesu mutes mācību. Kā lai tās pieņemam un atšķiram no īstās apustuļu mutes mācības?

Atb. Ir tādas mācības, kas nepareizi izslavētas par apustuļu mācībām. Bet vai tāpēc, ka atrodas viltus apustuļu mācības, jāatmet arī patiesās apustuļu mācības? Protams, ka nē. Caur mutes mācību mēs atrodam tos īstos Svētos Rakstus, ko tagad glabājam kā savu dārgāko mantu. Tāpat caur Svēto Mantojumu esam nākuši pie atziņas, kādas mācības un baznīcas ierašas cēlušās no apustuļiem, viņu vietniekiem, kas pie mums nākušas no vecās senās kristīgās draudzes, kas ir neizmainītas un saglabātas baznīcas tēvu rakstos. Svētā mutes mācība ir patiesa, jo tā pilnīgi saskan ar Svētajiem Rakstiem.

Jaut. Vai Pestītājs neatmeta mutes mācību farizejiem pārmez-dams, ka tie tur cilvēku likumu (Mk.7, 8)?

Atb. Tas Kungs nepārmeta farizejiem par to, ka tie tur cilvēku likumu, bet pārmeta par to, ka tie savu likumu dēļ Dieva bauslību atmet (Mk.7, 9). Bet vai mēs, Svētas mutes mācības turēdami, atmetam jel kādu Dieva bausli? Vai mēs turam viltus mācības? Mēs turam tikai tās īstenās apustuļu mutes mācības, kas pilnīgi saskan ar Svētajiem Dieva Rakstiem.

TICĪBAS SIMBOLS

Jaut. Kas ir ticības simbols?

Atb. Ticības simbols ir īsos un skaidros vārdos izteikta īstenas ticības pamatmācība.

Jaut. Kā lasāms ticības simbols?

Atb.

1. *Es ticu uz vienīgo Dievu Tēvu, Visavaldītāju, debesu un zemes, visu redzamo un neredzamo lietu Radītāju.*
2. *Un uz vienīgo Kungu Jēzu Kristu, Dieva Dēlu, Vienpiedzimušo, Kas no Tēva dzemdināts pirms visa mūža, Gaisma no*

- Gaismas, Īstens Dievs no Īstena Dieva, dzemdināts, ne radīts, ar Tēvu vienādas būtības, caur Ko ir visas lietas darītas;*
3. *Kas mums cilvēkiem par labu, un mūsu pestīšanas labad nokāpis no debesīm, un ieņemts miesā no Svēta Gara un Jaunavas Marijas, un tapis cilvēks;*
 4. *Arī krustā sists mūsu labad, kad valdīja Poncijs Pilāts, un cietis, un aprakts;*
 5. *Un augšāmcēlies trešā dienā pēc Rakstiem;*
 6. *Un uzkāpis debesīs, un sēž pie Tēva labās rokas;*
 7. *Un atkal nāks godībā tiesāt dzīvos un mirušos, un Viņa Valstībai gala nebūs.*
 8. *Un uz Svēto Garu, Kungu, kas dzīvu dara, un no Tēva iziet, un līdz ar Tēvu un Dēlu ir pielūdzams un augsti slavējams, Kas runājis caur praviešiem.*
 9. *Uz vienīgo, Svēto, Biedroto un Apustulisko Baznīcu.*
 10. *Es apliecinu vienu vienīgu kristību par grēku piedošanu.*
 11. *Es ceru uz mirušo uzmodināšanu,*
 12. *Un nākamā mūža dzīvošanu. Āmen.*

Jaut. Kam ir sarakstīts Ticības simbols?

Atb. Lai ikkatrs pareizticīgs cilvēks varētu vieglāk iemācīties un paturēt prātā savas svētās ticības mācību. Lai gan šī mācība atrodas Bībelē, bet visu Bībeli iemācīties un paturēt prātā ir daudz grūtāk, nekā atcerēties ticības simbolu.

Jaut. Kas ir sarakstījis ticības simbolu?

Atb. Pirmā un otrā visas pasaules Koncila dalībnieki, pamatojoties uz Svēto Rakstu vārdiem.

Jaut. Kad un kāda bija vajadzība pēc visas pasaules Konciliem?

Atb. I Vispasaules Koncils bija sapulcēts Nīkejas pilsētā 325. gadā pēc Kristus Piedzimšanas, lai nosodītu bezdievīgo Ārija mācību, kas mācīja, ka Dieva Dēls, mūsu Pestītājs neesot īstens Dievs, bet esot tikai Dieva radījums. II Vispasaules Koncils tika sapulcēts

381. gadā Konstantinopoles pilsētā pret viltus mācītāju Maķedoniju, kas neatzina Svēto Garu Dievu esam¹.

Jaut. Kāds spēks ir visas pasaules Konciliem?

Atb. Visas pasaules Koncilos bija sanākuši tēvi un mācītāji no visām kristīgām draudzēm, kas bija pasaulē, jeb citādi sakot, tur bija sapulcēta visa Kristus draudze (Efez.5, 23); tādēļ šo Koncilu spriedumi bija spēkā visiem kristīgiem, pēc Pestītāja vārdiem, kas sacīja: *ja viņš neklausa arī draudzei, tad turi viņu par pagānu vai muitnieku* (Mt.18, 17). Tā kristīgā draudze darīja pēc apustuļu priekšzīmes, kad bija sapulcējušies Jeruzālemē, lai spriestu par ticības lietām, un savu spriedumu pamatoja ar šiem gala vārdiem: *Jo Svētajam Garam un mums ir paticis* (Ap.d.15, 28). Visos pasaules Koncilos atzina, ka Svētais Gars tos vadījis. To pašu varēja sacīt par to spriedumiem, jo tie patika Svētajam Garam un mums (Jņ.14, 16-17).

Jaut. Kā var sadalīt ticības simbolu?

Atb. Divpadsmit locekļos.

PIRMAIS TICĪBAS SIMBOLA LOCEKLIS

Jaut. Kā lasāms pirmais ticības simbola loceklis?

Atb. *Es ticu uz vienīgo Dievu Tēvu, Visavaldītāju, debesu un zemes Radītāju, visu redzamo un neredzamo lietu Radītāju.*

¹ Pavisam bija septiņi Vispasaules Koncili: 1.- Nīkejas 325. gadā, 2.- Konstantinopoles 381. gadā. 3.- Efezas 431. gadā. 4. – Halkedonas - 451. gadā. 5.-Konstantinopoles otrais 653. gadā. 6.- Konstantinopoles trešais 680. gadā. 7.- Nīkejas otrais 787. gadā. Tajos ticības mācība tika izskaidrota un stiprināta pret dažiem viltus mācītājiem.

Jaut. Cik ir dievu?

Atb. Dievs ir viens vienīgs. Cita Dieva nav, kā vien tas Vienīgais. Tik pagāni atzīst daudz dievus, *bet mums ir viens Dievs Tēvs, no kura visas lietas, un kurš ir mūsu ilgu mērķis; un tik viens Kungs, Jēzus Kristus, caur kuru visa lietas; arī mēs caur Viņu* (1 Kor.8, 4-6).

Jaut. Cik Dievam ir personu?

Atb. Trīs: *Dievs Tēvs, Dievs Dēls un Svētais Gars.*

Jaut. No kurienes mēs zinām, ka Dievam ir trīs personas?

Atb. Pats Pestītājs saviem mācekļiem, kad tos sūtīja sludināt Evaņģēliju jeb Labo Vēsti pa visu pasauli, sacīja: *ejiet un dariet par mācekļiem visas tautas, tās kristīdami Tēva un Dēla, un Svētā Gara vārdā* (Mt.28, 19). Pats Dievs savās trīs personās parādījās pie Pestītāja kristīšanas Jordānā (Mt.3, 16-17; 1 Kor.13, 13).

Jaut. No kurienes mēs zinām, ka Tēvs, Dēls un Svētais Gars nav trīs atsevišķi Dievi, bet ir viens pats Dievs Svētā Trijādībā?

Atb. No šiem apustuļa Jāņa vārdiem: *jo trīs ir, kas dod liecību debesīs, Tēvs, Vārds (Dieva Dēls) un Svētais Gars: un šie trīs ir viens* (1 Jņ.5, 7).

Jaut. Vai mēs varam to saprast, ka Dievs ir viens, bet, ka Viņam ir trīs personas?

Atb. Tas ir grūti saprotams. Dievs ir augstāks ne kā visu cilvēku saprašana. Dieva vārdi māca, ka Viņš dzīvo nepieejamā gaismā, un ka Viņu neviens cilvēks nav redzējis, nedz var redzēt (1 Tim.6, 16).

Tāpat arī neviens nespēj izzināt to, kas ir Dievā, kā vienīgi pats Dievs (1 Kor.2, 11). Cilvēks par Dievu zina vien to, ko pašam Dievam labpaticies darīt zināmu cilvēkiem caur dievišķīgām atklāsmēm. Bet, lai cilvēks daudz maz varētu noprast Trīsvienīgā Dieva noslēpumu, svētie baznīcas tēvi, pamatojoties uz Dieva vārdiem (Jņ.8, 12; 12, 46), Dievu mēdz pielīdzināt gaismai, jeb

saulei. Saule ir viena pati, bet mēs, kad to ieraugām, manām trīs lietas: pašu sauli, gaismu un siltumu. Viena un tā pati saule ir, spīd un silda. Nevar taču sacīt, ka saule, gaisma un siltums ir dažādas lietas, kaut ir atšķirīgas. Tāpat arī Dievam ir trīs personas, bet tās nav ne dalāmas, ne sajaucamas. Dievs ir viens, tāpat kā saule ir viena; no Dieva Tēva piedzima Dieva Dēls, kā no saules gaisma, no Dieva Tēva iziet Svētais Gars, kā no saules siltums. Bet visas Trīs personas ir viens pats Dievs, vienbūdama un nedalāma Trijādība.

Jaut. Kā var atšķirt esošās Svētās Trijādības personas?

Atb.

1. Pēc saviem vārdiem; pirmā Svētās Trijādības persona ir Dievs Tēvs, otrā - Dievs Dēls, trešā - Svētais Gars.
2. Pēc savas atšķirības: Dievs Tēvs nedz piedzima, nedz iziet no kādas Personas, Dieva Dēls piedzima no Tēva, Svētais Gars iziet no Tēva.
3. Pēc saviem darbiem pie cilvēku pestīšanas. Cilvēku atpestīšanai Dievs Tēvs sūtīja pasaulē savu Dēlu; Dieva Dēls nonāca no debesīm, tapa cilvēks un caur savu nāvi izpestīja cilvēkus; Svētais Gars cilvēkus iesvētī ar savām žēlastības dāvanām.

Jaut. Kura ir tā augstākā Vissvētās Trijādības persona?

Atb. Visas trīs personas ir vienlīdzīgas savā starpā. Dievs Tēvs ir Īstens Dievs, un Dieva Dēls ir Īstens Dievs, un Svētais Gars ir Īstens Dievs.

Jaut. Kāpēc Dievs tiek nosaukts par *Visavaldītāju*?

Atb. Tāpēc, ka Viņš pār visu pasauli un pār visām lietām valda, pār visiem radījumiem un visvairāk par cilvēkiem gādā. Viņš ir *ķēniņu Ķēniņš un kungu Kungs* (1 Tim.6, 15). Pestītājs saka: *skatieties uz putniem gaisā: ne tie sēj, ne tie pļauj, ne tie sakrāj šķūņos, un jūsu debesu Tēvs tos baro. Vai tad jūs neesat daudz vairāk vērti (labāki), ne kā viņi* (Mt.6, 26).

Jaut. No Dieva Vārdiem un no ticības simbola mēs zinām, ka Dievs ir radījis debesis un zemi, visas redzamās lietas. Kādas tad Viņš ir radījis redzamās lietas?

Atb. Visu, ko mēs redzam: sauli, mēnesi, zvaigznes, jūras, upes, kokus, zvērus u.tml.

Jaut. Kādas neredzamas lietas Dievs ir radījis?

Atb. Eņģeļus un cilvēku dvēseles, ko nevar redzēt un kas ir gari.

Jaut. Kad tieši ir radīti eņģeļi?

Atb. Jādomā, ka tie ir radīti pasaules radīšanas pašā iesākumā. *Iesākumā Dievs radīja debesis un zemi* (1 Moz.1, 1). Šeit ar šo vārdu *debesis* saprot neredzamās debesis, jeb eņģeļus; tāpēc, ka redzamās debesis Dievs ir radījis otrā dienā. Pats Dievs saka: *kas ir licis zemes stūrakmeni? Kad rīta zvaigznes kopā priecīgi dziedāja un visi Dieva bērni gaviļēja* (Īj.38, 6-7). Saprotams, ka pašā pirmajā dienā, kad zeme tapa dibināta, eņģeļi jau bija un teica Dievu.

Jaut. Cik ir eņģeļu?

Atb. Neskaitāms pulks; tūkstošu tūkstoši, kas stāv ap Dieva godības Troni un kalpo Dievam (Jņ.atkl.5, 11; Dan.7, 10).

Jaut. Kāpēc ir radīti eņģeļi?

Atb. Cilvēkus sargāt no visa ļaunā, mācīt viņiem visu labu un palīdzēt viņiem pestīšanas darbos. *Jo Viņš sūtīs tev savus eņģeļus tevi pasargāt visos tavos ceļos* (Ps.91,11). *Vai tie (eņģeļi) visi nav kalpotāji gari, izsūtāmi kalpošanai to labā, kam jāmanto pestīšana* (Ebr.1, 14)?

Jaut. Vai mums katram ir savs eņģelis?

Atb. Mums ikkatram ir savs sargeņģelis. Pats Jēzus Kristus saka: *pielūkojiet, ka jūs nevienu no šiem mazajiem neniciniet; jo, patiesi, Es jums saku: viņu eņģeļi debesīs vienmēr redz mana Debesu Tēva vaigu* (Mt.18, 10).

Jaut. Vai pasaulē ir arī velni?

Atb. No evaņģēlija stāstiem mēs redzam par Pestītāja dzīvošanu virs zemes kā Pestītāju velns ir kārdinājis tuksnesī (Mt.4, 3-10) un kā Pestītājs daudz nešķīstos garus no cilvēkiem izdzinis (Mt.8, 28-32; Mk.9, 17-25; Lk.4, 33-35; 9, 1; 10, 17-19; 11, 14).

Jaut. No kurienes ļaunie gari cēlušies?

Atb. Dievs bija radījis tos labus, bet viens no tiem visaugstākajiem eņģeļiem līdz ar citiem gariem - saviem padotajiem, bija iesācis lepoties un negribēja Dievam paklausīt, un Viņam kalpot. Tāpēc šie eņģeļi tikuši nogrūsti no debesīm ellē un saitīti ar mūžīgām tumšības saitēm (2 Pēt.2,4; Jūd.1, 6).

OTRAIS TICĪBAS SIMBOLA LOCEKLIS

Jaut. Kā lasāms otrais ticības simbola loceklis?

Atb. *Un uz vienīgo Kungu Jēzu Kristu, Dieva Dēlu, Vienpiedzimušo, Kas no Tēva dzemdināts pirms visa mūža, Gaisma no Gaismas, Īstens Dievs no Īstena Dieva, dzemdināts, ne radīts, ar Tēvu vienādas būtības, caur Ko ir visas lietas darītas.*

Jaut. Kāpēc Jēzus Kristus tiek par Kungu saukts?

Atb. Tāpēc, ka Viņš ir Īstens Dievs, kā par to skaidri liecina Dieva vārdi: *Dieva Dēls Jēzus Kristus ir patiesais Dievs un mūžīgā dzīvība* (1 Jņ.5, 20); *Slavēts Dievs, kas ir augstāks par visiem. Āmen* (Rom.9, 5). *Iesākumā bija Vārds (Dieva Dēls), un Vārds bija pie Dieva, un Vārds bija Dievs* (Jņ.1, 1).

Jaut. Ko nozīmē vārdi: Jēzus Kristus?

Atb. Jēzus ir Pestītājs; jo Viņš ir atpestījis ļaudis no viņu grēkiem.

Ar šo vārdu mūsu Kungu ir nosaucis eņģelis, kas pasludināja, ka Svētā Jaunava Marija dzemdēs Dieva Dēlu (Lk.1, 31 un 35; Mt.1, 21). Kristus ir svaidītais.

Vecajā Derībā ar eļļu tika svaidīti augstpriesteri, ķēniņi un praviēši, un caur to dabūja Svēto Garu. Tādēļ tie tika saukti par svaidītiem. Pestītājs ir visaugstākais augstpriesteris (Ebr.8, 1), Kas pasaulei par pestīšanu Sevi Pašu upurējis. Viņš ir visas pasaules Ķēniņš (Jņ.18, 37), tāpēc ka Viņš kā Dievs valda pār visu pasauli. Viņš ir arī visaugstākais pravietis, tāpēc ka Viņš visu zina (Jņ.2, 24-25; 16, 30). Tādēļ Viņa vārds ir Kristus jeb svaidītais.

Jaut. Kāpēc Jēzus Kristus top nosaukts par Vienpiedzimušo Dieva Dēlu?

Atb. Tāpēc, ka Viņš ir viens vienīgais Dieva Dēls, kas tapis dzemdināts no Dieva Tēva, un nav vairāk cita tāda Dēla kā Viņš ir. Jēzus Kristus ir vienīgais jeb Vienpiedzimušais Dieva Dēls (Jņ.1,14 un 18).

Tiesa gan, arī mēs, kas Dieva Dēlam ticam, esam Dieva bērni (Jņ.1, 12). Mēs esam Dieva bērni pēc Viņa žēlastības, bet Pestītājs ir Dieva Dēls pēc dabas.

Jaut. No kā un kad ir piedzimis Dieva Dēls pēc savas dievišķīgās dabas?

Atb. No Dieva Tēva ir piedzimis Dieva Dēls pirms visiem mūžiem un laikiem un tāpēc ir mūžīgs tāpat kā Dievs Tēvs. Viņš piedzima ne tā, kā cilvēks no cilvēka, bet tā, kā Gaisma no Gaismas. Cilvēka dēls allaž ir jaunāks par savu tēvu; bet Dieva Dēls tāds nav. Dieva Dēls ir Īstens Dievs un piedzima no Īstena Dieva. Tāpēc nevar domāt, ka Dieva Dēls būtu mazāks bijis par Savu Tēvu.

Nevar sacīt, ka vispirms parādās saule, un pēc tam gaisma. Tāpat nevar sacīt arī, ka Dievs Tēvs ir bijis pirms Sava Dēla, jo Nevienam nav nedz iesākuma, nedz gala, bet Abi ir mūžīgi.

Jaut. Kāpēc ticības simbolā par Dieva Dēlu ir sacīts: dzemdināts, ne radīts?

Atb. Tas sacīts, lai norātu Ārija viltus mācību, kas sludināja, ka Dieva Dēls ir radīts.

Jaut. Ko nozīmē vārdi: Ar Tēvu vienādas būtības?

Atb. To, ka Dieva Dēls un Dievs Tēvs ir viens un tas pats Dievs, kā pats Pestītājs saka: *Es un Tēvs, mēs esam viens* (Jņ.10,30)

Jaut. Kā tad Pestītājs reiz sacīja: *Tēvs ir lielāks, nekā Es* (Jņ.14,28)?

Atb. To Viņš sacīja pirms savām ciešanām saviem mācekļiem par iepriecināšanu, tiem zināmu darīdams, ka Viņam ar tiem jāšķiras un, ka Viņš no tiem aiziet pie Sava Tēva. Skaidri redzams, ka šeit Pestītājs runā par Sevi kā par cilvēku, sakot, ka Tēvs, kā Dievs, ir lielāks par Viņu kā cilvēku, jo kā Dievs, Viņš ir visur un allaž ir Tēvā un Tēvs ir Viņā (Jņ.14, 11). Viņam kā Dievam nebija vajadzība iet pie Tēva, un kad viņš gāja, tad gāja kā cilvēks.

Jaut. Ko nozīmē vārdi: caur Ko visas lietas darītas?

Atb. To, ka Dieva Dēls nav radījums, bet ir pats Radītājs un ka Viņš ir radījis visas lietas. *Viss caur Viņu ir radies, un bez Viņa nav radies nekas, kas ir radies* (Jņ.1, 3).

TREŠAIS TICĪBAS SIMBOLA LOCEKLIS

Jaut. Kā lasāms trešais ticības simbola loceklis?

Atb. *Kas mums cilvēkiem par labu un mūsu pestīšanas labad nonācis no debesīm, un ieņemts miesā no Svēta Gara un Marijas Jaunavas un tapis cilvēks.*

Jaut. Kas ir nonācis no debesīm mūsu pestīšanas labad?

Atb. Dieva Dēls kā Dievs vienmēr bija un ir visur, kā debesīs,

tā arī virs zemes, bet, gribēdams pasauli atpestīt, Viņš piedzima no Vissvētās Jaunavas Marijas un kā cilvēks dzīvoja starp cilvēkiem. Šī Viņa piedzimšana un dzīvošana virs zemes arī ir Viņa atnākšana pasaulē. *Jo neviens nav uzkāpis debesīs, kā vienīgi tas, kas no debesīm nācis, Cilvēka Dēls* (Jņ.3, 13).

Jaut. Vai Dieva Dēls ir nācis atpestīt visus cilvēkus?

Atb. Dieva Dēls ir nācis atpestīt visus, kas pareizi tic un ticēs Viņam, kas pilda un pildīs Viņa mācību.

Jaut. No kā atpestīt cilvēkus ir nācis Dieva Dēls?

Atb. No grēka un no nāves.

Jaut. No kurienes grēks ir cēlies cilvēkos, ja pirmie cilvēki no Dieva bija radīti bez grēka?

Atb. No velna, kas pirmos cilvēkus, Ādamu un Ievu, kārdināja grēkot jeb ēst no laba un ļauna atzīšanas koka, no kura Dievs bija viņiem aizliedzis ēst. Pirmo cilvēku grēks turpinājās pie visiem cilvēkiem, jo tagad visi piedzima grēkos un arī paši vēl grēko. *Tātad: kā viena cilvēka vainas dēļ pasaulē ienācis grēks un ar grēku – nāve, un tādā kārtā visu cilvēku dzīvē ienākusi nāve, jo visi viņi ir grēkojuši* (Rom.5, 12).

Jaut. Kā Jēzus mūs ir atpestījis?

Atb. Ar Savu mācību, ar Savu dzīvošanu, ar Savu nāvi un augšāmcelšanos.

Viņš mūs ir mācījis pareizi ticēt Dievam un pildīt Viņa mācību. Tāpēc, ja mēs pareizi Dievam ticam un pildām Viņa prātu tā, kā Pestītājs māca, tad mēs tiešām topam pestīti. Viņš ir devis mums svētas un Dievam tīkamas dzīvošanas priekšzīmi, un ja mēs darām pēc Viņa priekšzīmes, tad panākam pestīšanu. Viņš pats saka: *Ja kāds man grib kalpot, tad lai viņš seko man, jo kur es esmu, tur būs arī mans kalps* (Jņ.12,26). Pestītājs ir cietis un nomiris par mūsu grēkiem un ar to izglābis mūs no mūžīgas sodības par tiem (Efez.1,

7). Viņš ir augšāmcēlies no miroņiem, ar to skaidri parādot, ka Viņš ir Dievs, ka Viņa mācība ir dievišķīga, ka Viņa dzīvošana un nāve mums ir bezgala dārga un pestījoša.

Jaut. Ko apzīmē vārds: miesā ieņemts?

Atb. To, ka Dieva Dēls ir bez grēka tapis, pilnīgs cilvēks ar cilvēka dvēseli un miesu; tāpēc ticības simbolā vēl ir pielikts klāt: *un tapis cilvēks. Vārds (Dieva Dēls) tapa miesa un mājāja mūsu vidū (Jņ.1, 14). Patiesi liels ir dievbijības noslēpums: Dievs ir parādīts miesā (1 Tim.3, 16).*

Jaut. Ja Dieva Dēls ir piedzimis miesā, cik tad dabu ir Viņam?

Atb. Jēzum Kristum ir divas dabas - Dieva un cilvēka daba. Pestītājs ir Īstens Dievs (1 Jņ.5, 20) un īstens cilvēks (1Tim.2, 5). Tāpēc Viņam ir arī divējāda Dieva un cilvēka griba (Lk.22, 42; Jņ.6, 38), bet viena persona – reizē Dievs un cilvēks.

Jaut. No kā piedzima Dieva Dēls?

Atb. Kā Dievs Viņš piedzima no Dieva Tēva pirms visiem mūžiem, bet kā cilvēks ir piedzimis no Vissvētās Jaunavas Marijas.

Jaut. Dieva vārdos lasām, ka Pestītājam bija brāļi (Mt.13, 55; Mk.6, 3)? Kas tie par brāļiem?

Atb. Tie bija neīstie brāļi. Tie nebija Svētās Marijas bērni, bet Kleopa un viņa sievas Marijas, Jēzus Kristus mātes māsas bērni (Mt.27, 56; Jņ.19, 25).²

Jaut. Kas ir Jaunava Marija?

² Marija, Jēzus Kristus mātes māsa, ir saucama par Kleopa sievu (Jņ. 19, 25) un par apustuļa Jēkaba māti (Mt.27, 56), kas bija Alfeja dēls (Mt.10, 3). Jūda bija Jēkaba brālis (Ap. d. 1, 13). Šie paši apustuļi, kā arī Jāzeps, tās pašas Marijas dēls (Mt.27, 56) un Sīmanis tika saukti par Jēzus brāļiem (Mk.6, 3;Gal.1, 10).

Atb. Jaunava Marija bija no ebreju tautas, no Ābrahāma un Dāvida cilts, kurai Dievs bija solījis, ka no viņu cilts piedzims pasaules Pestītājs. Viņas vecāki bija Joahims un Anna, kuri bija neauglīgi. Taču pēc viņu lūgšanām Dievs dāvināja viņiem vecumdienās meitu Mariju, kuru viņi novēlēja Dievam. Dieva namā augdama, viņa apsolīja nekad nedoties laulībā, bet mūžīgi palikt jaunavībā, un tādēļ tapa uzticēta taisnam un vecam vīram Jāzepam, kā viņas jaunavības sargam. Jāzeps viņu neatzina, līdz kamēr viņa bija dzemdējusi savu pirmdzimto Dēlu (Mt.1,25).³

Jaut. Kāpēc mūsu Svētā Baznīca sauc Jaunavu Mariju par Dievadzemdētāju?

Atb. Tāpēc, ka Viņa ir dzemdējusi Dieva Dēlu, Īstenu Dievu (Gal.4, 4), Dievu un cilvēku. Dieva eņģelis, pasludinādams vēsti Svētajai Jaunavai Marijai par Pestītāja piedzimšanu no Viņas, sacīja: *redzi, Tu tapsi grūta savās miesās, un dzemdēsi dēlu, un sauksi viņa vārdu: Jēzus, Visaugstākā Dēls, tas būs Svēts, kas no Tevis dzims un taps saukts Dieva Dēls* (Lk.1, 31-32 un 35).

Jaut. Vai Svētā Marija tiek saukta par Dievmāti arī Dieva Vārdos?

Atb. Svētā Marija tiek nosaukta par Dievmāti, kad pēc bērna ieņemšanas miesās Viņa atnāca pie taisnās Elizabetes (Jāņa Kristītāja mātes) Zahārija namā. Kad *Elizabete Marijas sveicinājumu dzirdēja, tad bērniņš viņas miesās sakustējās, un Elizabete tapa Svētā*

³ Vārds „līdz kamēr” dažreiz Dievvārdos nozīmē tik daudz, kā nekad (1Moz.8, 7). Par pirmdzimto tiek nosaukts ikkatrs, kas pirmais piedzimis, lai arī pēc tam viņa vecākiem nebūtu piedzimis vairs neviens bērns. Dievs nokāva visus pirmdzimtos Ēģiptes zemē, ne tikai tos, kuriem bija brāļi, bet visus (2Moz.12, 29). Dievs pavēlēja Tam svētīt visus ebreju pirmdzimtos četrdesmitā dienā pēc viņu piedzimšanas, proti, tādā laikā, kad šiem pirmdzimtajiem vēl nevarēja būt brāļi. Tāpēc patiesi šo vietu neizprot tie, kas domā, ka Vissvētai Jaunavai Marijai esot bijuši bērni no Jāzepa pēc tam, kad Tā Pestītāju bija dzemdējusi.

Gara pilna. Un stiprā balsī sauca un sacīja: Tu esi augsti teicama starp sievām, un slavēts ir tavas miesas auglis! No kurienes man tas, ka mana Kunga māte nāk pie manis? (Lk. 1,41-43)? Tā Kunga māte ir tā pati Dieva Māte. Par to, ka mums tā būs jāsauc šo Svēto Jaunavu, to skaidri rāda pravieša Jesajas vārdi: redzi, Jaunava būs grūta, un dzemdēs Dēlu, un nosauks Viņa vārdu Emanuels (Jes.7, 14), kas nozīmē Dievs ar mums (Mt.1, 23), jeb Dievs-cilvēks; Jaunava dzemdēs Dēlu, kas ir stiprais Dievs, mūžīgais Tēvs (Jes.9, 6).

Jaut. Vai pienākas cienīt Svēto Jaunavu Mariju?

Atb. Kā lai mēs necienām sava Pestītāja māti? Pati Svētā Marija pravieša garā sacīja: *no šī brīža audžu audzes mani teiks svētīgu (Lk.1, 48).* Tādēļ mūsu Baznīca pie ikkatras dievkalpošanas dzied: *mēs augstiteicam tevi, patieso Dievadzemdētāju, kas esi cienījama augstāk par Ķerubiem un slavējama daudz augstāk par Sērafiem, kas jaunavībā Dievu Vārdu esi dzemdējusi.* Ikviens no mums godā savu māti. Vai tad nebūtu aplam darīts, ja mēs sava Radītāja un Pestītāja, un sava debesu Ķēniņa Māti pienācīgi negodātu?

CETURTAIS TICĪBAS SIMBOLA LOCEKLIS

Jaut. Kā lasāms ceturtais simbola loceklis?

Atb. *Arī krustā sists mūsu labad, kad valdīja Poncijs Pilāts, un cietis un aprakts.*

Jaut. Kā labad Jēzus Kristus ir krustā sists un cietis?

Atb. Mūsu labad, lai caur savām krusta mokām un nāvi izglābtu mūs no grēka, lāstiem un nāves. *Viņā (Jēzū Kristū) mums dota pestīšana Viņa asinīs, grēku piedošana pēc Viņa bagātās žēlastības (Efez.1, 7). Kristus mūs ir atpircis no bauslības lāsta, pats mūsu dēļ kļūdams par lāstu (Gal.3, 13). Bet tā kā bērniem ir asinis un miesa,*

tad arī Viņš tāpat to ir pieņēmis, lai ar nāvi iznīcinātu to, kam nāves vara, tas ir velnu, un atsvabinātu visus, kas visu mūžu nāves baiļu dēļ bija verdzībā (Ebr.2, 14-15).

Jaut. Kāpēc Jēzum Kristum bija jācieš mūsu vietā?

Atb. Mums būtu jācieš bez mitēšanās, mūžīgi. Tomēr mēs nekad nespētu atlīdzināt taisnam Soģim Dievam par saviem grēkiem. Dievam bija žēl atstāt mūs mūžīgās mokās un Viņš nolēma mūs izglābt caur savu vismīļāko Dēlu, kas nāca zemē kā cilvēks un mūsu vietā izcietā briesmīgās mokas un krusta nāvi, jo cits neviens nevarēja samaksāt Dieva taisnībai par mūsu grēkiem. *Tad, nu tiem, kas ir Jēzū Kristū, vairs nav nekādas pazudināšanas. Jo dzīvības gara likums Kristū Jēzū tevi atsvabinājis no grēka un nāves likuma* (Rom.8, 1-2).

Jaut. Kā mēs varam kļūt dalībnieki pie tās Dieva žēlastības, kas, nopelnīta caur Kristus mokām, tiek dota mums?

Atb. Ar dzīvu, sirsnīgu ticību Pestītājam, Kas bija krustā sists. Caur svētiem Noslēpumiem (sakramentiem), kuri mums sniedz Dieva žēlastību, kas ar Kristus ciešanām mums nopelnīta. Ar savas miesas krustā sišanu, lai atbrīvotos no kārtībām un iekārēm. Svētais apustulis Pāvils saka: *Jo caur bauslību esmu bauslībai miris, lai dzīvotu Dievam. Līdz ar Kristu esmu krustā sists: tad nu es vairs nedzīvoju, bet manī dzīvo Kristus; bet cik es tagad dzīvoju miesā, es dzīvoju ticībā uz Dievu Dēlu, kas mani ir mīlējis un pats par mani nodevis* (Gal.2, 19-20). *Vai jums nav zināms, ka mēs visi, kas esam Jēzus Kristus vārdā kristīti, esam iegremdēti Viņa nāvē* (Rom.6, 3)? *Tie, kas Kristum pieder, savu miesu ir krustā situši ar tām kaislībām un iekārēm* (Gal.5, 24).

Jaut. Kā mēs varam sist savu miesu krustā ar viņas kārtībām un iekārēm?

Atb. Kad savaldāties no kārtībām un iekārēm, un darām labus darbus. Tāpēc Svētā Pareizticīgā Baznīca pavēl mums būt modriem, lūgt Dievu un gavēt, kas ir tādi cīnīšanās darbi, kas palīdz mums krustā sist savu miesu ar viņas kārtībām un iekārēm, jeb sevi savaldīt.

Jaut. Kādā laikā Jēzus Kristus ir krustā sists?

Atb. Tai laikā, kad pār Jūdu zemi valdīja pagāns Poncijs Pilāts (pirms Jēzus Kristus piedzimšanas pār Jūdu zemi valdīja romieši). Ar to tika piepildīts sentēva Jēkaba pravietojums, kas pirms savas miršanas, savu dēlu Jūdu svētīdams sacīja, ka Jūdu zemē tik ilgi būs valdnieks no Jūdas cilts, kamēr atnāks pasaulē Šīlo jeb Pestītājs (1 Moz.49, 10).

Jaut. Kādā nedēļas dienā Pestītājs ir cietis par mums?

Atb. Piektdienā. Tādēļ arī mūsu Baznīca piektdienās nolikusi turēt gavēni, lai atgādinātu, ka šinī dienā mūsu dārgais Pestītājs ir cietis par mums, grēciniekiem.

Jaut. Kas notika, kad Jēzus Kristus cieta un nomira?

Atb. *No sestās stundas metās tumšs pār visu zemi līdz devītais stundai.⁴ ... Un redzi, tempļa priekšgars pārplīsa no augšas līdz apakšai divos gabalos, un zeme trīcēja, un klintis šķēlās. Un kapi atdarījās, un daudzu svēto miesas, kas dusēja, cēlās augšām. Un tie izgāja no kapiem pēc viņa augšāmcelšanās* (Mt. 27,45 un 51-53), lai pasludinātu Pestītāja augšāmcelšanos.

Jaut. Kādēļ notika tādi brīnumi?

Atb. Lai visi zinātu, ka ir cietis, nomiris nevis parasts cilvēks, bet Dievs-cilvēks (Mt.27, 54).

Jaut. Kur Jēzus Kristus bija pēc savas miršanas un pirms savas augšāmcelšanās?

Atb. Kad Jēzus Kristus miesa bija kapā, tad Viņš ar dvēseli nokāpa ellē, lai arī tur pasludinātu savu uzvaru pār nāvi un lai izvestu

⁴ Pēc mūsu rēķina no 12. līdz 3. stundai pēc pusdienas, Jēzus Kristus ir krustā sists trešā stundā (Mk.15, 25), jeb pēc mūsu rēķina 9-tā stundā no rīta, un nomira ap devīto stundu (Mt.27, 48-50) jeb kā mēs rēķinājām, ap trešo stundu pēc pusdienas.

no elles visus, kas ticot gaidīja Viņa atnākšanu (1 Pēt.3, 18-19). Tas Kungs bija arī paradīzē ar to ļauna darītāju (Lk. 23,43).

PIEKTAIS TICĪBAS SIMBOLA LOCEKLIS

Jaut. Kā lasāms piektais ticības simbola loceklis?

Atb. *Un augšāmcēlies trešā dienā pēc Rakstiem.*

Jaut. Kad Jēzus Kristus ir augšāmcēlies?

Atb. Trešā dienā pēc savas miršanas, jeb svētdienā. Tāpēc katrā svētdienā mēs pieminam un svinam mūsu Pestītāja augšāmcelšanos no mironiem.

Jaut. Kas dabūja zināt, ka Jēzus Kristus ir augšāmcēlies?

Atb. Pirmie to dabūja zināt karavīri, kuriem ebreju vīri lika sargāt Pestītāja miesu kapā (Mt.27, 62-66; 28, 2-4 un 11). Pēc tam par Tā Kunga augšāmcelšanos dabūja zināt mirru nesējas sievas, kuras ļoti agri trešā dienā pēc Viņa miršanas bija nākušas pie kapa, lai svaidītu Tā Kunga miesu ar dārgām zālēm. Svētie eņģeļi, kas bija pie kapa, šīm sievām sacīja, ka Pestītājs ir augšāmcēlies (Lk.24, 3-6). Pats Jēzus Kristus daudzreiz pēc savas augšāmcelšanās parādījās saviem mācekļiem un daudziem citiem, kas ticēja Viņam⁵.

⁵ Pašā savas augšāmcelšanās dienā Tas Kungs parādījās Marijai Magdalēnai (Mk.16, 9), pēc tam citām mirru nesējām sievām (Mt.28, 9), apustulim Pēterim (Lk. 24, 34), diviem mācekļiem Lūkam un Kleopam, kuri gāja uz kādu pilsētiņu vārdā Emmaua (Lk.24, 13-33) un vienā namā, kura durvis bija aizslēgtas, apustuļiem, izņemot Tomu, (Jņ.20, 19-23). Pēc astoņām dienām Tas Kungs parādījās saviem mācekļiem, lai neticīgais Toms ticētu, ka Viņš augšāmcēlies (Jņ. 20, 26-29).Vēlāk Tas Kungs parādījās septiņiem mācekļiem pie Tiberijas jūras, kad tie zvejoja (Jņ. 21, 1-2), parādījās vienpadsmit mācekļiem Galilejā uz viena kalna (Mt. 28, 16-20).

Jaut. Kādēļ Tas Kungs tik daudzreiz parādījās pēc savas augšāmcelšanās no mirušiem?

Atb. Tādēļ, lai savus mācekļus pārliecinātu, ka Viņš tiešām ir augšāmcēlies. Pestītāja augšāmcelšanās no mirušiem bija tik liels brīnums, ka paši tuvākie Viņa mācekļi no sākuma negribēja ticēt Viņa augšāmcelšanās brīnumam (Mt. 28, 17; Lk. 24, 11 un 41; Jņ. 20, 25-27).

Jaut. Ko nozīmē ticības simbola vārdi: *Augšāmcēlies trešā dienā pēc Rakstiem?*

Atb. To, ka Jēzus Kristus cietis, miris un augšāmcēlies tiešām tā, kā par to bija rakstīts svētās grāmatās. *Kristus ir miris par mūsu grēkiem pēc tiem Rakstiem. Un, ka viņš aprakts, un trešā dienā augšāmcēlies pēc tiem Rakstiem* (1 Kor.15, 3-4).

SESTAIS TICĪBAS SIMBOLA LOCEKLIS

Jaut. Kā lasāms sestais ticības simbola loceklis?

Atb. *Un uzkāpis debesīs un sēž pie Tēva labās rokas.* (Efez. 4,10; Ebr.8,1; Kol. 3,1).

Jaut. Cik ilgi un kādēļ Jēzus Kristus palika virs zemes pēc savas augšāmcelšanās?

Atb. Četrdesmit dienas, lai stiprinātu mācekļus un citus Dieva Valstības lietās (Ap.d.1, 3)

Vienreiz parādījās vairāk kā piecsimt cilvēkiem, kas ticēja Viņam. Pēc tam parādījās Jēkabam (1Kor.15, 6-5) un pēdējo reizi saviem mācekļiem pirms pašas Pacelšanās debesīs (Ap. d. 1, 3-9). Iespējams, ka Tas Kungs parādījās arī savai Mātei, kas bija tik noskumusi, lai viņu iepriecinātu.

Jaut. Kā Dieva Vārdos tiek runāts par Jēzus Kristus uzkāpšanu debesīs?

Atb. Četrdesmitā dienā pēc savas augšāmcelšanās no mirušiem, atnācis pie saviem mācekļiem Jeruzālemē, Pestītājs tos aizveda līdz Betānijai un tur Eļļas kalnā tos svētījot, tapa pacelts debesīs. Apustuļi to redzēja un ar lielu prieku griezās atpakaļ uz Jeruzālemi (Lk. 24, 50-52).

Jaut. Ja Jēzus Kristus ir Dievs, kā tad Viņš ir pacēlies debesīs? Dievs taču ir visur.

Atb. Jēzus Kristus ir pacēlies debesīs ne kā Dievs, bet kā cilvēks. Kā cilvēks Viņš ir cietis, miris, uzcēlies no mirušiem un uzkāpis debesīs. Bet kā Dievs Viņš bija un ir vienmēr debesīs, kā arī virs zemes.

Jaut. Ko apzīmē ticības simbola vārdi: “un sēž pie Tēva labās rokas”?

Atb. To, ka Jēzus Kristus, Dievs būdams, ir viens ar Dievu Tēvu, un kā cilvēks Viņš ir tik tuvu pie Dieva Tēva, ka sēž pie Viņa labās rokas. Pie valdnieka labās rokas arvien sēž viņam vistuvākais, gan pēc varas, gan pēc spēka – viņa troņa mantinieks. Un ja Pestītājs sēž pie Tēva labās rokas, tas nozīmē, ka Viņam ir dievišķīgs spēks un vara.

SEPTĪTAIS TICĪBAS SIMBOLA LOCEKLIS

Jaut. Kā lasāms septītais ticības simbola loceklis?

Atb. *Un atkal nāks godībā tiesāt dzīvos un mirušos, un Viņa valstībai gala nebūs.*

Jaut. No kurienes mēs zinām, ka Pestītājs atkal nāks pasaulē?

Atb. No šiem vārdiem, kurus eņģeļi sacīja apustuļiem, kad Tas Kungs bija uzkāpis debesīs: *Jēzus, kas uzņemts prom no jums debesīs, nāks tāpat, kā jūs Viņu esat redzējuši debesīs aizejam* (Ap.d.1, 11).

Jaut. Kāda būs Jēzus Kristus otrā atnākšana pasaulē?

Atb. *Jo kā zibens izšaujas no rīta puses un atspīd līdz vakara pusei, tā būs arī tā cilvēka Dēla atnākšana. Tad parādīsies cilvēka Dēla zīme pie debesīm, un tad vaimanās visas zemes ciltis, un skatīs Cilvēka Dēlu nākam debesu padebešiem ar lielu spēku un godību (Mt. 24, 27 un 30). Bet, kad Cilvēka Dēls nāks savā godībā, un Viņa eņģeļi līdz ar Viņu, tad Viņš sēdēs uz sava godības troņa (Mt. 25, 31).*

Jaut. Kādēļ Jēzus Kristus atkal nāks pasaulē?

Atb. Tiesāt visus cilvēkus - dzīvos, kuri taps acumirkļi pārvērsti, un mirušos, kuri taps uzmodināti. Pestītājs saka: *Nebrīnieties par to! Jo nāk stunda, kad visi, kas ir kapos, dzirdēs Viņa balsi. Un nāks ārā: tie, kas labu darījuši, lai celtos augšām dzīvībai, bet tie, kas ļaunu darījuši, lai celtos augšām sodam. (Jņ.5, 28-29). Svētais apustulis Pāvils saka mums šādu noslēpumu: ne visi mēs nāvē aizmigsim, bet visi mēs tiksim pārvērsti, piepeši, acumirkļi, pēdējai bazūnei atskanot. Jo atskanēs bazūne, un mirušie tiks uzmodināti neiznīcībā, un mēs tapsim pārvērsti. (1 Kor.15, 51-52). Jo mums visiem jāparādās Kristus soģa krēsla priekšā, lai ikviens saņemtu algu par to, ko miesā būdams darījis, vai labu, vai ļaunu (2 Kor. 5, 10).*

Jaut. Vai Tas Kungs mūs sodīs tikai par sliktiem darbiem vien?

Atb. Pestītājs mūs sodīs ne vien par sliktiem darbiem, bet arī par sliktām domām un ļauniem vārdiem, ja tik mēs tos neizdeldēsim, no šķīstas sirds tos izsūdzēdami un nožēlodami Dieva priekšā; *Par ikkatru veltīgu vārdu, ko cilvēki runās, tiem būs jāatbild tiesas dienā (Mt.12, 36).*

Jaut. Kādai Kristus valstībai gala nebūs?

Atb. Tai valstībai, kas sāksies pēc tam, kad Kristus par visu pasauli būs tiesu spriedis. Pēc šīs tiesas neatgriezušies grēcinieki ieies mūžīgās mokās, *bet tie taisnie staros kā saule sava Tēva valstībā (Mt.13, 43). Šī Dieva valstība top saukta par godības valstību.*

Jaut. Vai no Dieva vārdiem ir zināms, kad Tas Kungs nāks pasaulī tiesāt?

Atb. Pestītājs ir sacījis: *Bet dienu un stundu neviens nezina, ne debesu eņģeļi, ne Dēls, kā vien Tēvs* (Mt.24, 36). No Dieva Vārdiem mēs zinām, ka Jēzus Kristus otra atnākšana būs tuvu, kad *netaisnība ies vairumā, mīlestība daudzos izdzīsīs* (Mt.24, 12), *kad evaņģēlijs no Dieva valstības visā pasaulē taps sludināts visām tautām* (Mt. 24, 14) un kad Antikrists pasaulē parādīsies.

Jaut. Kas ir Antikrists?

Atb. Kristus pretinieks, netaisnais, grēka cilvēks, pazušanas dēls (2 Tes.2, 3 un 8). Ar sātana palīdzību cilvēku pievilšanā tas darīs viltīgus brīnumus (2 Tes.2, 9), izlikšies esam Dievs un darbosies iznīcinot tiklab kristīgu, kā arī ikkatru ticību pasaulē (2 Tes. 2, 4). Tos, kas nepadosies, viņš vajās un mocīs; pēdīgi pats pazudīs briesmīgā kārtā. Tas Kungs *Jēzus iznīcinās viņu ar savas mutes elpu un izdeldēs viņu, kad pats nāks godībā* (2 Tes.2, 8).

ASTOTAIS TICĪBAS SIMBOLA LOCEKLIS

Jaut. Kā lasāms astotais ticības simbola loceklis?

Atb. *Un uz Svēto Garu, Kungu, kas dzīvu dara un no Tēva iziet, un līdz ar Tēvu un Dēlu ir pielūdzams un augsti slavējams, kas runājis caur praviešiem.*

Jaut. Kas ir Svētais Gars?

Atb. Trešā Vissvētās Trijādības persona. Viņš ir Kungs un Dievs, un mēs to zinām no šiem apustuļa Pētera teiktajiem vārdiem uz Ananiju: *kāpēc sātans piepildījis tavu sirdi, ka tu meloji Svētajam Garam? Tu neesi melojis cilvēkiem, bet Dievam* (Ap. d. 5,3-4).

Jaut. Kāpēc par Svēto Garu ir sacīts, ka Viņš dzīvu dara?

Atb. Tāpēc, ka Viņš, Dievs būdams, kopā ar Tēvu un Dēlu ir radījis pasauli un visu, kas pasaulē ir, jeb Viņš ir Radītājs. Īpaši Viņš dod ar savu žēlastību garīgu, jeb svētu dzīvību cilvēkiem, caur Saviem noslēpumiem šķīstīdams viņus no grēkiem. Ja, *kas nepiedzimst caur ūdeni un Garu, tad tas nevar ieiet Dieva valstībā* (Jņ.3. 5). „*Caur Svēto Garu ikkatra dvēsele top dzīva darīta.*”

Jaut. No kā iziet Svētais Gars?

Atb. No Dieva Tēva.

Jaut. Vai Viņš neiziet arī no Dēla?

Atb. Nē; tas ir redzams no paša Jēzus Kristus vārdiem: *kad nu nāks Aizstāvis, ko es jums sūtīšu no Tēva, Patiesības Gars, Kas iziet no Tēva, tas dos liecību par Mani* (Jņ.15,26).

Tas Kungs patiesi ir sacījis, ka *Patiesības Gars iziet no Tēva*, bet nav sacījis, ka Gars iziet no Tēva vai Manis. Nekur Dieva Vārdos nav sacīts, ka Svētais Gars iziet no Dēla. Skaidra lieta, ka Viņš iziet no Dieva Tēva vien.

Jaut. Ko nozīmē ticības simbola vārdi: ”līdz ar Tēvu un Dēlu pielūdzams un augsti slavējams”?

Atb. To, ka Svētajam Garam pieder tāda pati pielūgšana un tāds pats gods kā Tēvam un Dēlam, jo Viņš ir Dievs. Pats Pestītājs ir pavēlējis saviem mācekļiem kristīt visus ļaudis *Tēva un Dēla, un Svētā Gara vārdā* (Mt.28, 19). Tādēļ mēs pēc ieraduma pagodinām Vissvēto Trijādību ar šiem vārdiem: “*slava Tēvam un Dēlam, un Svētajam Garam.*”

Jaut. Kāpēc ticības simbolā ir sacīts, ka Svētais Gars ir „*runājis caur praviešiem*”?

Atb. Lai parādītu, ka svētie pravieši, kas sarakstījuši Vecās Derības grāmatas, tika apgaismoti no Svētā Gara, un ka šīs grāmatas tiešām bija Dieva vārdi. Praviešu mācība nekad nav notikusi caur cilvēku griebšanu, bet svētie Dieva cilvēki ir runājuši no Dieva Gara (2 Pēt.1, 21).

Jaut. Vai Svētais Gars ir runājis arī caur svētajiem apustuļiem?

Atb. It tiešām ir runājis. Pestītājs pēc savas apsolīšanas (Jņ.15, 26) piecdesmitā dienā pēc savas augšāmcelšanās no miroņiem, nosūtīja uz apustuļiem Svētu Garu ugunīgās mēlēs (Ap. d. 2, 2-4).

Jaut. Vai Svētā Gara dāvanas var dabūt ikkatrs no mums?

Atb. Var gan, un, proti, caur sirsnīgu Dieva lūgšanu un caur svētiem Noslēpumiem (sakramentiem). Pestītājs saka: *ja jūs, ļauni būdami, zināt dot saviem bērniem labas dāvanas, cik daudz vairāk jūsu Tēvs no debesīm dos Svēto Garu tiem, kas Viņu lūdz (Lk.11, 13).* Apustulis Pāvils raksta: *kad atspīdēja Dieva, mūsu Glābēja, laipnība un mīlestība uz cilvēkiem, Viņš mūs izglāba, nevis taisnības darbu dēļ, ko mēs būtu darījuši, bet pēc savas žēlsirdības, ar mazgāšanu atdzimšanai un atjaunošanos Svētajā Garā, ko viņš bagātīgi pār mums izlējis caur Jēzu Kristu, mūsu Pestītāju, lai, Viņa žēlastībā taisnoti, mēs kļūtu cerētās mūžīgās dzīvības mantinieki (Tit.3, 4-7).*

DEVĪTAIS TICĪBAS SIMBOLA LOCEKLIS

Jaut. Kā lasāms devītais ticības simbola loceklis?

Atb. *Uz vienīgo Svēto, Biedroto un Apustulisko Baznīcu.*

Jaut. Kas ir Baznīca?

Atb. Baznīca (draudze) ir cilvēku biedrība, kas pareizi tic Jēzum Kristum, atzīst Viņu par savu vienīgo Galvu, atzīst patieso Dieva bauslību un dzīvo saskaņā ar to, pieņem visus svētos Noslēpumus, un pakļaujas patiesai garīgai, no Dieva ieceltai valdīšanai.

Jaut. Cik pasaulē ir Īstenu Baznīcu?

Atb. Ir viena vienīga Īstena Baznīca. Ja ir viens Dievs un viena ticība (Efez.4, 5), tad arī ir tikai viena Īstena Baznīca. Pestītājs ir dibi-

nājis tikai vienu Baznīcu. Vienprātīgi Svētie apustuļi ir mācījuši ticēt Jēzum Kristum dažādās vietās un visā pasaulē ir izveidojuši tikai vienu Baznīcu. *Viena miesa, viens gars - jo vienai cerībai jūs savā aicinājumā esat aicināti - viens Kungs, viena ticība, viena kristība; viens visu Dievs un Tēvs, kas pār visiem, ar visiem un ir visos* (Efez.4, 4-6).

Jaut. Vai Baznīca ir Svēta, ja visi viņas locekļi ticīgie ļaudis ir grēcinieki?

Atb. Tā ir Svēta, jo viņas galva ir Vissvētais Pestītājs – Dievs, un tie, kas tic Pestītājam, tiks svētīti: caur Viņa ciešanām par cilvēku grēkiem, caur Viņa dievišķīgu mācību, kas apgaismo ikkatru cilvēku, un caur svētiem Noslēpumiem, kuri šķīsta mūs no mūsu grēkiem. *Kristus ir mīlējis savu draudzi, pats nododamies viņas labā, lai to šķīstītu un tā darītu svētu ar ūdens kristībā teikto vārdu. Sev savu draudzi sagatavodams cienīgu, bez traipa, bez krunkas vai cita tamlīdzīga trūkuma, lai tā būtu svēta un bez vainas* (Efez.5, 25-27). Lūgdams Dievu Tēvu par ticīgiem, Pestītājs sacīja: *svētī tos savā patiesībā; tavš vārds ir patiesība. Un viņu labā es pats svētījos nāvē, lai arī viņi būtu patiesībā svētīti* (Jņ.17, 17 un19).

Jaut. Baznīcā ir arī cilvēki, kas netic pareizi un neiet pie svētiem Noslēpumiem (sakramentiem)?

Atb. Tādi cilvēki paši zaudē sev paredzēto Dieva žēlastību, kas var tos svētīt. Svētā Baznīca pat atšķir tādus no ticīgu ļaužu biedrības kā viltus mācītājus (1 Kor.5, 13). Kaut arī tie redzamā veidā paliek Baznīcā, taču tie ir kā no koka nocirsti un sausi zari, kas tikai pie koka turas, bet nesavienojas ar koku, no kura tiem dzīvība nākusi (Jņ.15, 5-7).

Jaut. Vai var tādi cilvēki atkal savienoties ar Svēto Baznīcu?

Atb. Var gan. Taču tiem vajag tikai no šķīstas sirds nožēlot savus maldus, atgriezties uz patiesības ceļa, nākt pie svētiem Noslēpumiem (sakramentiem). Tas Kungs ir lēnprātīgs pret tiem, un negrib viņu pazušanas.

Jaut. Kāpēc Baznīca top saukta par Biedroto?

Atb. Tāpēc, ka tā ir visā pasaulē un tajā biedrojas visas tautas, kas dzīvo virs zemes. Svētais apustulis Pāvils kolosiešiem raksta: *tās cerības dēļ, kas jums nolikta debesīs. Par to jūs jau agrāk esat dzirdējuši, kad klausījāties evaņģēlija patiesības vārdu (Kolos.1, 5-6). Tur vairs nav ne grieķa, ne jūda, ne bauslības cilvēka, ne pagāna, ne barbara, ne skita, ne verga, ne brīvā, bet viss un visos – Kristus (Kolos.3, 11).*

Jaut. Kāpēc Baznīca top saukta par Apustulisko Baznīcu?

Atb. Tāpēc, ka Viņa ir dabūjusi no svētiem apustuļiem dievišķīgu mācību un iedibinājumus, tās svēti sargā un nekādā lietā neatkāpjas no tām. Svētie apustuļi no Svētā Gara apgaismoti, pēc Pestītāja pavēles mācīja visas tautas un no tiem, kas pareizi ticēja Viņam, izveidoja draudzi (Baznīcu), kurā tie caur roku uzlikšanu iecēla sev vietniekus-bīskapus un priesterus. Svēto apustuļu vietnieki, kas dabūja no tiem Svēta Gara dāvanas, brīvību un varu viņu darbu joprojām turpināt, arī no savas puses iecēla sev vietniekus. Tā Svētā Baznīca no apustuļu laikiem pastāv un ir līdz šim laikam. *Tātad jūs tagad vairs neesat svešinieki un piedzīvotāji, bet vienas valsts pilsoņi ar svētajiem un Dieva saime, nams, uzcelts uz apustuļu un praviešu pamata, kura stūra akmens ir Kristus Jēzus. (Efez.2, 19-20).*

Jaut. Ko mums piekodina ticības simbols, nosaucot Svēto Baznīcu par Apustulisko?

Atb. Tas piekodina mums stipri turēties pie apustuļu mācības, ko tie Baznīcai devuši rakstos, tā arī vārdos un atkāpties no ikvienas maldu mācības un mācītājiem, kas apustuļu mācību neievēro vai sagroza, lai mēs varētu saukt savu draudzi par Apustulisko Baznīcu. *Cilvēku, kas turas pie maldu mācības, vienreiz un otrreiz pamācījis, noraidi (Tit. 3, 10). Tad nu brāļi, stāviet stipri, turēdami tās mācības, kuras esat smēlušies, gan no mūsu runām, gan no mūsu vēstules (2 Tes. 2,15).*

Jaut. Vai apustuļu mācība nav sagrozīta, ja apustuļu vietnieki cits no cita to pārņēma daudzus simtus gadus?

Atb. Apustuļu mācība nevarēja tikt sagrozīta, tādēļ, ka pats Jēzus Kristus ir Baznīcas galva (Efez.1, 22-23; 5, 23); Viņš ir sacījis: uz šo klinti *Es celšu savu draudzi, un elles vārtiem to nebūs uzvarēt* (Mt.16, 18). Jēzus pats apustuļiem ir apsolījis būt pie tiem un pie visiem, kas Viņam tic, vienmēr *ik dienas līdz pasaules galam* (Mt.28, 20). Kā gan var domāt, ka Pestītājs – Svētās draudzes sargātājs un Svētais Gars - viņas Svētītājs, būtu varējuši pieļaut, ka viņa nesaglabātu apustuļu mācību un iedibinājumus bez jebkādas pārvērtēšanas? Vai Dievam tam būtu spēka pietrūcis? Turklāt svētie apustuļi Kristus mācību ir saglabājuši Rakstos, kuri līdz šim laikam tiek pasargāti no visāda veida sagrozīšanas. Svētā Baznīca Rakstus glabā kā paša Dieva vārdus, tāpat tiek glabāta arī svēto apustuļu mutes mācība.

Jaut. Vai pareizi dara tie, kas atmet Svētās Baznīcas mācību un priekšroku dod kādu cilvēku mācībai, kas nebija apgaismoti no Svēta Gara?

Atb. Tie ir maldi. Ticēt maldinošiem ticības pārveidotājiem ir tāpat, kā tikt mētātam *no ikkatra mācības vēja caur cilvēku blēdību un viltību, ar ko tie glūn mūs piekrāpt* (Efez.4, 14). Apustulis Pāvils brīdina: *Uzmaniet, ka neviens jūs nesavaldzina ar savu prātniecību un tukšu maldināšanu, kas balstās uz cilvēku mācībām un pasaules pirmspēkiem, bet ne uz Kristu* (Kol.2, 8) Par ticēšanu tādiem mācītājiem, kas nav no Dieva sūtīti, kas nesludina apustuļu, bet paši savu mācību, svētais apustulis Pāvils saka: *Bet ja arī mēs, vai kāds eņģelis no debesīm jums sludinātu citu evaņģēliju nekā to, ko esam jums sludinājuši, lāsts pār to* (Gal.1, 8). Lai gan maldos esošie mācītāji pastāv pie uzskatiem, ka viņi savā mācībā turoties pie Dieva vārdiem, taču patiesībā tie Rakstus skaidro pēc savas aplamās saprašanas. Tādēļ ja kāds grib būt īstens Jēzus Kristus mācekļis, tad viņam jāpieder pie Svētās Pareizticīgās Baznīcas, kura ir patiesības pīlārs un pamats.

Jaut. Bez redzamās Kristus draudzes (Baznīcas), kas ir virs zemes, vai ir vēl arī neredzamā Kristus draudze?

Atb. Neredzamā Kristus draudze ir debesīs. Tajā ir visi eņģeļi un visi cilvēki, kas aizgājuši no šīs pasaules īstenā ticībā un svētumā.

Jaut. Kā mēs zinām, ka ir vēl arī neredzamā Baznīca?

Atb. No šiem apustuļa Pāvila vārdiem ticīgajiem: *Jūs esat tuvojušies Ciānas kalnam un dzīvā Dieva pilsētai, debesu Jeruzālemei un eņģeļu neskaitāmiem pulkiem, svētīku sapulcei, debesīs pierakstīto pirmdzimušo draudzei un Dievam, visu tiesnesim, un pilnību sasniegušo taisno gariem* (Ebr.12, 22-23).

Jaut. Vai pastāv saistība zemes draudzes locekļiem ar debesu draudzes locekļiem?

Atb. Zemes un debesu draudzes locekļi ir vienoti ar to, ka viņiem ir viena pati galva, proti, Jēzus Kristus, un ka tie viens par otru lūdz debesu Kungu. Tie ticīgie ļaudis, kas virs zemes, lūdz palīdzību no svētajiem, un tie svētie debesīs, kas atrodas tuvu pie Dieva, lūdz Viņu par mums (Jņ.15, 14) un arī ar savām karstām lūgšanām (Jēk.5, 16) spēcina mūsu, virs zemes esošo, lūgšanas.

DESMITĀIS TICĪBAS SIMBOLA LOCEKLIS

Jaut. Kā lasāms desmitais ticības simbola loceklis?

Atb. *Es apliecinu vienu vienīgo kristību par grēku piedošanu.*

Jaut. Par ko tiek runāts desmitajā ticības simbola locekļī?

Atb. Par svētās kristības Noslēpumu.

Jaut. Kas ir šis Noslēpums?

Atb. Noslēpums jeb **sakraments** ir tāda svēta darbība, caur kuru

neredzamā jeb slēptā veidā ticīgajam cilvēkam tiek dāvināta Dieva žēlastība.

Jaut. Cik Noslēpumu jeb sakramentu ir Pareizticīgajā Baznīcā?

Atb. Septiņi: 1. kristības, 2. mirru svaidīšana, 3. Svētais Vakarēdiens, 4. grēku sūdzēšana, 5. priesterība, 6. laulība, 7. eļļas svaidīšana.

Jaut. Kāpēc dažiem kristiešiem ir tikai divi sakramenti - kristības un Svētais Vakarēdiens?

Atb. Tas ir tāpēc, ka viņu ticības dibināji ir citus sakramentus atmetuši, sakot, ka tie neesot atrodamī Svētajos Rakstos.

Jaut. Vai Dieva vārdos tiešām nav atrodamī visi septiņi sakramenti?

Atb. Par ikkatru no septiņiem sakramentiem Svētajos Rakstos ir skaidra mācība. Tāpēc atmetot kādu no septiņiem sakramentiem, mēs atmetam arī to Dieva žēlastību, kuru mēs savai pestīšanai dabūjam (Efez. 2, 8). Pats Pestītājs iedibināja Kristību un Svēto Vakarēdienu. Viņš pats apustuļiem deva varu grēkus siet un raisīt (Mt.18, 18; Jņ.20, 22-23), caur to iedibinot grēku sūdzēšanas Noslēpumu. Viņš izredzēja 12 mācekļus - apustuļus, un pats tiem atklāja Svētā Vakarēdiena Noslēpumu (Lk.22, 19). Kristus pavēlēja saviem mācekļiem mācīt un kristīt visus ļaudis (Mt.28, 19), un nosūtīt uz apustuļiem Svēto Garu, Viņš lika pamatu Jaunās Derības priesterības noslēpumam. Viņš sacīja, ka laulātos pats Dievs savieno (Mt.19, 6), tā skaidri norādot uz svētās laulības Noslēpumu. Ja par kādiem Noslēpumiem (sakramentiem) ne visai skaidri būtu mācījis Pestītājs, tad mums pienāktos skaidru mācību meklēt apustuļu rakstītajā, kurus pats Kungs mums pavēlēja klausīt, sacīdams tiem: *Kas jūs klausā, tas klausā Mani* (Lk.10, 16). Ja ir vajadzība plašāk iepazīties ar apustuļu mācību un viņu darbiem pirmajā kristīgajā draudzē, tad vēl mums ir Svētā mutes mācība, no kuras mēs zinām, ka pirmajā draudzē visi Noslēpumi (sakramenti) tika turēti tā, kā tas ir pie mums. Plašāku mācību īpaši par katru sakramentu atsevišķi atradīsim turpmāk.

KRISTĪBAS

Jaut. Kas ir kristības?

Atb. Kristības ir tāds Noslēpums jeb sakraments, kurā ticīgs cilvēks caur trīskārtīgu gremdēšanu ūdenī Tēva un Dēla, un Svēta Gara vārdā tiek nomazgāts no grēkiem un piedzimst jaunai, Dieva žēlastības pilnai dzīvošanai.

Jaut. Kas ir iedibinājis svētās Kristības Noslēpumu?

Atb. Jēzus Kristus: jo Viņu pašu kristīja Jordānā Jānis Kristītājs (Mt.3,16), bet pēc augšāmcelšanās Jēzus Kristus saviem mācekļiem pavēlēja visus ļaudis kristīt: *ejiet un dariet par mācekļiem visas tautas, tās kristīdami Tēva, Dēla un Svēta Gara vārdā* (Mt.28, 19).

Jaut. Kā mēs zinām, ka caur kristību cilvēks tiek nomazgāts no grēkiem un piedzimst jaunai dzīvošanai?

Atb. Pats Pestītājs saka: *kas tic un top kristīts, tas taps svēts; bet kas netic, tas taps pazudināts* (Mk.16, 16), *ja kas nepiedzimst caur ūdeni un Garu, tad tas nevar ieiet Dieva valstībā* (Jņ.3, 5). Svētais apustulis Pēteris māca: *atgriezieties no grēkiem un liecieties kristīties ikviens Jēzus Kristus vārdā, lai jūs dabūtu grēku piedošanu un saņemtu Svētā Gara dāvanu* (Ap. d. 2,38).

Jaut. Vai visiem vajag kristīties?

Atb. Kristīties vajag visiem, kas tic Pestītājam un grib ieiet debesu valstībā. Tas skaidri zināms tādēļ, ka Jēzus Kristus saviem mācekļiem pavēlēja mācīt *un kristīt visus ļaudis* (Mt.28, 19), un sacīja, ka bez ticības un bez kristības cilvēks taps pazudināts un nevarēs ieiet debesu valstībā. Tāpēc vajag kristīt arī bērnus.

Jaut. Kāpēc jākristī bērni? Tie taču ir nevainīgi.

Atb. Tādēļ, lai tos piebiedrotu pie tiem, kas tic Kristum Jēzum, un lai tie kļūtu par Dieva bērniem un mūžīgās svētības mantiniekiem.

Tiesa gan, ka paši bērni nav grēkos vainojami, tomēr viņi nav arī visai tīri no grēka, jo tie dzimuši grēcīgiem vecākiem, būdami viņu miesās ieņemti un tāpēc piedzimst grēcīgi. Svētais ķēniņš Dāvids saka: *vainas apziņā es esmu dzemdināts, un grēkos māte mani ir ieņēmusi* (Ps.51, 7). No šā grēka bērni tiek šķīstīti caur svēto kristību.

Jaut. Kā bērnus var kristīt, ja tie nekā nesaprot un nevar ticēt Pestītājam (Mk.16, 16)?

Atb. Bērnu var kristīt pēc vecāku un krustvecāku ticības, kas kristībās atsaka kalpot sātānam, apliecina ticību Pestītājam, skaita ticības simbolu un apsola ar Viņu savienoties bērna vietā. Tāpēc, kad bērni paši sāk saprast, tad vecākiem un krustvecākiem kā garīgiem vecākiem pienākas bērnus mācīt būt īstenā ticībā Kristum un Dievam patīkamā dzīvošanā.

Jaut. Vai var no Svētajiem Rakstiem pierādīt, ka bērni ir jākrīsta?

Atb. Svēto Apustuļu darbu grāmatā ir sacīts, ka Filipos tika kristīta Lidija ar visu savu namu (Ap.d.16, 15), ka ticis kristīts cietuma sargs un visi viņa saime (Ap.d.16, 33). Pie saimes, kā zināms, pieder arī bērni, kuri tiešām tika kristīti kopā ar pieaugušajiem (Ap.d.18, 1; 1 Kor.1, 16). Vecās Derības laikā tika apgraižīti astoņas dienas veci bērni. Jaunajā Derībā apgraižīšanas vietā ir icelta kristība, kas tiek saukta par derības zīmi, ne rokām darinātu, bet Kristus zīmi (Kol.2, 11).

Jaut. Kāpēc ticības simbolā ir sacīts: es apliecinu vienu vienīgu kristību?

Atb. Tāpēc, ka cilvēkam tikai vienu pašu reizi ir jākrīstās. Pestītājs kristību sauc par garīgu piedzimšanu (Jņ.3, 5). Ja cilvēks piedzimst vienreiz, tad, proti, arī garīgi piedzimt jeb kristīties tam vajag tikai vienreiz. Dieva vārdos ir skaidri sacīts: *viens Kungs, viena ticība, viena kristība* (Efez.4, 5).

Jaut. Kādēļ pirms kristīšanas top izteikta atsacīšanās no velna?

Atb. Lai ar bijājamo Pestītāja vārdu aizdzītu no kristījamā cil-

vēka velnu, kam ir vara pār tiem, kas grēkos paliek un nav kristīti (Efez.2, 2). Tas Kungs ir apsolījis tiem ticīgiem, ka *Manā vārdā tie ļaunus garus izdzīs* (Mk.16, 17).

Jaut. Kāpēc kristāmais tiek svaidīts ar iesvētīto eļļu?

Atb. Tas nozīmē to, ka kristītajam kā Kristus karavīram (2Tim.2, 3) ir droši jācīnās pret pestīšanas ienaidniekiem (Efez.6, 0-17). Vecos laikos tie, kas devās karā cīnījies ar pretiniekiem, svaidīja savu miesu ar eļļu, lai pretinieki tos nevarētu tik ātri satvert un uzvarēt.

Jaut. Kā notiek kristības?

Atb. Ar trīskārtīgu kristījamā bērna iegremdēšanu ūdenī Tēva un Dēla, un Svētā Gara vārdā.

Jaut. Kā var zināt, ka pareizi jākrīsta ar kristāmā iegremdēšanu ūdenī, bet ne ar apslacīšanu vien?

Atb. Pats Jēzus Kristus Jordānā tika kristīts, atrazdamies ūdenī (Mt.3, 16)⁶;

Ūdenī iekāpt nebūtu bijusi vajadzība, ja Jānis Kristītājs Pestītāju būtu kristījis ar aplaistīšanu. Tā Kunga Priekšgājējs ļaudis kristīja tikai tādās vietās, kur bija daudz ūdens (Jņ.3, 23), proti, kur varēja tos iegremdēt. Pavēlēdams saviem apustuļiem kristīt visus ļaudis, Pestītājs sacīja: *ejiet un dariet par mācekļiem visus ļaudis, tos kristīdami Tēva, Dēla, un Svēta Gara vārdā* (Mt.28, 19). Šeit vārds „kristīdami” grieķu valodā, kurā svētie apustuļi ir sarakstījuši Dieva Vārdus, nozīmē - iegremdēdami. Apustulis Pāvils raksta: *Jeb vai jums nav zināms, ka mēs visi, kas kristīti Jēzus Kristus vārdā, esam kristīti, esam iegremdēti Viņa nāvē? Jo mēs līdz ar Viņu kristībā esam aprakti nāvē, lai tāpat kā Kristus sava Tēva godības spēkā uzcelts no miroņiem, arī mēs dzīvotu atjaunotā dzīvē* (Rom.6, 3-4;

⁶ Šeit ir sacīts: kad Jēzus tika kristīts, pēc tam Viņš tūdaļ izkāpa no ūdens. Ja Viņš nebūtu iekāpis ūdenī, tad arī nebūtu izkāpis no tā.

Kol.2, 12). Kā var skaidrāk parādīt šo mūsu aprakšanu ar Kristu kristībās, ja ne iegremdējot ūdenī?⁷

Jaut. Vai nav neveselīgi iegremdēt saltā ūdenī vājus un slimus bērnus?

Atb. Kristību ūdenim nevajag būt saltam. Pēc Svētās Baznīcas nosacījumiem (Prav. lik. 15. paragrāfs) tam jābūt remdenam.

Jaut. Vai kristību ar laistīšanu vien mēs varam pieņemt par pilnīgu? Vai tad nebūtu vieglāk kristīt ar aplaistīšanu vien?

Atb. Ticības lietās mums jādara ne tā, kā mums pašiem gribētos, vai arī kā mums vieglāk, bet tā, kā mums ir pavēlēts Dieva vārdos. Tiesa gan, ka ļoti vājus un cietumos ieslēgtos ir atļauts kristīt arī ar apslacināšanu ar ūdeni. Tas tiek darīts tikai ļoti steidzīgā gadījumā. Taču tādi gadījumi nedrīkst mums palikt par likumu kristīt ar apslacināšanu.

Jaut. Ko nozīmē baltās drēbes, kurās apģērbj kristīto tūdaļ pēc kristīšanas?

Atb. Tas nozīmē to, ka kristītais ir tīrs no grēkiem. Viņš, uzvelkot baltās drēbes, parāda uzskatāmi, ka viņš caur Dieva žēlastību ir apvilcis Kristu. Apustulis Pāvils saka: jāapģērbj jaunais cilvēks, kas radīts pēc Dieva patiesā taisnībā un svētumā (Efez.4, 24).

Jaut. Kāpēc uz kristīto tiek uzlikts krusts?

Atb. Lai parādītu, ka kristītais tic krustā sistajam Pestītājam. Turklāt krusta valkāšana uz krūtīm lai mums atgādina arvien to Pestītāja bausli: *ja kas grib Man sekot, tam būs sevi aizliegt, uzņemties*

⁷ Kristība ir pielīdzināma grēku plūdiem (1Pēt.3, 20-21). Tāpēc no pašiem apustuļu laikiem Svētā draudze kristī ar iegremdēšanu (Ap. d. 8,36-38). Tādēļ pašos pirmsākumos pašās baznīcās taisīja lielus kristību traukus, kur varētu arī pieaugušos cilvēkus kristīt ar iegremdēšanu.

savu krustu, un sekot Man (Mt.16, 24), proti, ka mums būs jāpanes visas bēdas un nelaimes, pieminot mūsu Pestītāja briesmīgās mokas un krusta nāvi par mums.

Jaut. Ko nozīmē staigāšana ap kristību trauku ar iededzinātām svecēm?

Atb. Tas nozīmē mūsu garīgo prieku, ka Tas Kungs šo kristīto padarīja cienīgu ieiet īsteno Kristus mācekļu biedrībā, un apskaidroja to ar pareizās ticības gaismu.

Jaut. Kādēļ kristītajam tiek apgraizīti galvas mati?

Atb. Tas nozīmē, ka kristītais kā Dieva kalps top novēlēts Dievam. Jo savukārt, ja kādreiz kādam cilvēkam tika apcirpti galvas mati, tad šī matu apcirpšana nozīmēja to, ka viņš ir stājies kalpu kārtā.

MIRRU SVAIDĪŠANA

Jaut. Kas ir mirru svaidīšana?

Atb. Mirru svaidīšana ir tāds Sakraments, kurā caur svaidīšanu ar svētajām mirrēm ticīgajam top piešķirtas Svētā Gara dāvanas stiprināšanai ticībā, pasargāšanai no grēkiem un svētai dzīvošanai.

Jaut. Uz kā ir pamatojams šis sakraments?

Atb. Pamatojums atrodams Svēto Rakstu vārdos. Apustulis Jānis ticīgajiem raksta: *jums ir svaidījums no Svētā, un jūs visi to zināt* (1 Jņ.2, 20). Apustulis Pāvils saka: *tas, kas stiprina mūs un jūs Kristus un kas mūs ir svaidījis, tas ir Dievs; Viņš mūs ir arī apzīmojis un devis gara ķīlu mūsu sirdīs* (2 Kor.1. 21-22).

Jaut. Vai var redzēt Jēzus Kristus un apustuļu dzīves laikā, ka ticīgajiem, lai tiktu pestīti, bez kristības vēl ir vajadzīgas arī Svētā Gara dāvanas?

Atb. *Kad Jēzus bija kristīts, viņš tūlīt izkāpa no ūdens, un redzi, debesis (viņam) atvērās, un viņš redzēja Dieva Garu kā balodi nolaižamies un nākam uz viņu (Mat.3, 16). Viņš solīja to dot arī tiem, kas Viņam tic, sacīdams: kas man tic, kā Rakstos sacīts: No viņa miesas plūdīs dzīvā ūdens straumes. To viņš sacīja par Garu, ko bija saņemt tiem, kas Viņam ticēja (Jāņ.7, 38-39). Un mēs zinām, ka ne vien apustuļi dabūja Svēto Garu piecdesmitā dienā pēc Kristus augšāmcelšanās, kad tas nolaidās ugunīgās mēlēs (Ap.d. 2, 3-4), bet arī visi ticīgie. Kad pēc Svētā apustuļa Pētera pirmā sprediķa sapulcinātie ļaudis, klausītāji jautāja Pēterim un citiem apustuļiem - brāļi, ko lai mēs darām? - Pēteris tiem atbildēja: *atgriezieties no grēkiem, un liecieties kristīties ikviens Jēzus Kristus vārdā, lai jūs dabūtu grēku piedošanu un saņemtu Svētā Gara dāvanu (Ap.d.2, 37-38). No svēto apustuļu dzīves mēs vēl zinām šādu notikumu: apustuļi Jeruzālemē dzirdējuši, ka Samarija pieņēmusi Dieva vārdu, sūtīja pie tiem Pēteri un Jāni, kas tur nonākuši, lūdza par viņiem Dievu, lai tie saņemtu Svēto Garu, jo Tas vēl pār nevienu no viņiem nebija nācis, bet viņi bija tikai kristīti Kunga Jēzus vārdā. Tad viņi rokas tiem uzlika, un tie dabūja to Svētu Garu (Ap.d. 8, 14-17).**

Jaut. No svēto apustuļu priekšzīmes ir redzams, ka kristītiem ar roku uzlikšanu dāvināja Svēto Garu. Kādēļ tad vēl mēs svaidīšanu ar mirrēm lietojam?

Atb. Vecās Derības laikos augstpriesteri, ķēniņi un pravieši Svēto Garu dabūja caur svaidīšanu (2 Moz. 29,7; 30, 25-30; 1 Sam.16, 13; 1 Ķēn.1, 39; 19,16). Tad arī svētie apustuļi un viņu vietnieki, svētie draudzes gani, Svētā Gara dāvināšanai ticīgajiem roku uzlikšanas vietā vēlāk iecēla mirru svaidīšanu. To var redzēt no svētā apustuļa Jāņa vārdiem: *jums ir svaidījums no Svētā (1 Jņ.2, 20). Par to liecina apustulis Pāvils: Kas mūs ir svaidījis, tas ir Dievs (2 Kor.1, 21). Jādomā, ka svētie apustuļi roku uzlikšanas vietā iecēla mirru svaidīšanu, jo bija īpaša vajadzība. No svēto apustuļu darbiem mēs zinām, ka ļaudis pieņēma Kristus ticību tūkstošiem un dažādās vietās, kas viena no otras atradās tālu. Tāpat zināms, ka 12 apustuļi*

nevarēja izstaigāt visur paši, jo tikai divi no tiem gāja uz Samariju, un tie nevarēja uz katru kristīto savas rokas uzlikt, tādēļ viņi paši un viņu vietnieki roku uzlikšanas vietā iecēla mirru svaidīšanu. Tā jau no pašiem apustuļu laikiem un līdz šodienai Svētā Pareizticīgā Baznīca kristītos svaida ar mirrēm.

Jaut. Kam ir atļauts iesvētīt mirres?

Atb. Rokas uzlikt uz kristītiem Svētā Gara dāvināšanai drīkstēja tikai vienīgi apustuļi, tāpat arī svētās mirres iesvētīja apustuļi. Tāpēc arī tagad vara iesvētīt mirres pieder tikai bīskapiem, kā apustuļu vietniekiem (Ap.d. 8, 1-17).⁸

Jaut. Kuri miesas locekļi tiek svaidīti mirru svaidīšanas Noslēpumā?

Atb. 1. piere, 2. acis, 3. ausis, 3. nāsis, 4. mute, 5. krūtis, 6. rokas, 7. kājas. Pie katra locekļa svaidīšanas tiek sacīti vārdi: *Svētā Gara dāvanas zīmogs.*

Jaut. Kādēļ īpaši tiek svaidīti visi šie miesas locekļi?

Atb.

1. Piere tiek svaidīta, lai iesvētītu cilvēka prātu un dāvinātu tam spēku dienu no dienas vairāk stiprināties Dievā un svētās ticības attīstīšanā, domāt par Dievu vien un par visu to, kas ir labs.
2. Acis tiek svaidītas, lai iesvētītu redzēšanu un dotu tai spēku uz labo vien skatīties, bet nemaz neskatīties uz ļauno.
3. Ausis tiek svaidītas, lai iesvētītu dzirdēšanu un iedotu tām spēku klausīties tikai labas mācības.

⁸ Krievzemes Pareizticīgajā Baznīcā mirres īpašā dievkalpojuma kārtā tiek iesvētītas Lielā gavēņa Ciešanu nedēļas Lielajā Ceturtdienā. Šo dievkalpojumu vada un mirru iesvētīšanu veic Svētīgākais Maskavas un visas Krievzemes Patriarhs. Pēc mirru iesvētīšanas tās īpašos traukos tiek nogādātas visas Krievzemes Pareizticīgās Baznīcas eparhijās un autonomajās Baznīcās.

4. Nāsis tiek svaidītas, lai iesvētītu ožu.
5. Mute tiek svaidīta, lai iesvētītu garšu un dotu cilvēkam spēku runāt tikai labu.
6. Krūtis tiek svaidītas, lai iesvētītu cilvēka sirdi un iedotu tam spēku mīlēt Dievu vairāk par visām lietām un tuvāko, kā sevi pašu, mīlēt arī visu, kas labs un svēts.
7. Rokas tiek svaidītas, lai dotu spēju cilvēkam labus darbus darīt.
8. Kājas tiek svaidītas, lai cilvēks dabū Dieva palīgu staigāt pa Dieva bauslības ceļiem.

Jaut. Kas tiek svaidīts ar svētām mirrēm?

Atb. Ikkatrs, kas Svētā Baznīcā tiek kristīts, tāpat arī visi, kas pāriet Pareizticībā no tādiem kristīgajiem, kuriem trūkst šī svaidīšanas Noslēpuma.

SVĒTAIS VAKARĒDIENS

Jaut. Kas ir Svētais Vakarēdiens?

Atb. Svētais Vakarēdiens ir tāds Sakraments, kurā ticīgais, baudīdams redzamu maizi un vīnu, bauda paša Kristus Miesu un Asinis, caur to savienojoties ar pašu Jēzu Kristu un lai dabūtu mūžīgo dzīvošanu.

Jaut. Kas iedibināja šo Sakramentu (Noslēpumu)?

Atb. To iedibināja Pats Jēzus Kristus, un kad šo Noslēpumu veica, Viņš ņēma maizi, svētījis to pārlauza un deva to saviem mācekļiem sacīdams: *ņemiet, ēdiet, tā ir Mana miesa*; un kad pēc tam ņēma biķeri ar vīnu, un pateicies Dievam deva to mācekļiem, sacīdams: *dzeriet visi no tā; jo tās ir manas jaunās derības asinis, kas par daudziem tiek izlietas par grēku piedošanu* (Mat.26, 26-28). Pestītājs pavēlēja arī pēc Viņa aiziešanas veikt šo noslēpumu, sacīdams: *to dariet Mani pieminēdami* (Lk.22, 19).

Jaut. Kā mēs zinām, ka ticīgie caur Svētā Vakarēdiena Noslēpumu savienojas ar Kristu un dabū mūžīgo dzīvošanu?

Atb. Pats Jēzus Kristus ir sacījis: *kas bauda manu miesu un dzer manas asinis, tam ir mūžīgā dzīvība. Kas manu miesu bauda un manas asinis dzer, paliek manī, un es viņā* (Jņ.6, 54 un 56).

Jaut. Vai visiem vajag iet pie Svētā Vakarēdiena?

Atb. Tas jādara visiem, ne tikai pieaugušajiem, bet arī bērniem:

1. Tā pavēlēja pats Pestītājs, kad Viņš sacīja: *dzeriet visi no tā*.
2. Lai gan mazi bērni neko nesaprot, tomēr mēs tos kristām. Bērnu nesaprātība nevar viņus aizturēt no kristīšanas. Kāpēc tad viņu nesaprašana var kavēt viņiem saņemt Svēto Vakarēdiena un savienošanos ar Pestītāju? Mēs zinām, ka Dieva žēlastības dāvana tiek piešķirta visiem, bez mūsu nopelna (Rom.3, 24; Efez.2, 8);
3. Cilvēks nevar mūžīgo dzīvošanu dabūt, ja tas nesavienojas ar Kristu Svētā Vakarēdiena Noslēpumā. Pats Kungs saka: *ja jūs neēdat Cilvēka Dēla miesu, un nedzerat viņa asinis, jums dzīvības nav sevī* (Jņ.6, 53). Vai tad bērniem nav vajadzīga mūžīga dzīvība? Kristus miesa un asinis ir garīga barība (Jņ.6, 55). Kā miesa nevar dzīvot bez barības, tā nevar dzīvot arī mūsu dvēsele bez garīgas barības. Īpaši tā nepieciešama bērnu dvēselēm, kas ir jaunas un nestiprinātas. Tādēļ liels grēks ir tiem vecākiem un audzinātājiem, kas liedz bērniem Svēto Vakarēdiena. Vecākiem vajag atgādināt Pestītāja vārdus, kurus viņš sacīja bērnu liedzējiem: *Laidiet bērniņus pie manis, neliedziet tiem, jo tādiem pieder Dieva valstība* (Mk.10, 13-14).

Jaut. Vai bērniem nepietiek tikai ar kristībām?

Atb. Pajautāsim pašiem liedzējiem: vai jums pietiek ar vienām vienīgajām kristībām?

Ja nepietiek jums, tad nepietiek arī bērniem, jo arī viņiem vajag savienoties ar savu Pestītāju, jo arī viņiem ir dārģa mūžīgā dzīvība, un viņu jaunās dvēseles nevar iztikt bez garīgās barības.

Jaut. Svēto Vakarēdienu mūsu Kungs esot devis tikai pieaugušajiem, jo tādi bija viņa apustuļi?

Atb. Tiesa gan, Pestītājs deva Svēto Vakarēdienu tikai apustuļiem, proti, pieaugušiem. Taču Viņš to nedeva arī nedz veciem, nedz sievām. Pēc liedzēju gudrošanas iznāk, ka Svēto Vakarēdienu nedrīkst dot ne sievām, ne vecajiem. Saprotams, ka tāda viņu gudrošana ir aplama.

Jaut. Vai tiesa, ka Dieva Vārdi aizliedz Svēto Vakarēdienu baudīt bez sevis pārbaudīšanas (1 Kor.11,28)? Vai bērni spēj sevi pārbaudīt? Kā tad var viņiem dot Svēto Vakarēdienu?

Atb. Ja bērniem netiek liegtas kristības tāpēc, ka tie nespēj ticēt un atgriezties no grēkiem, tad kāpēc bērnus jāatstumj no Svētā Vakarēdiena tādēļ vien, ka tie nevar sevi pārbaudīt? Apustulis Pāvils gan pavēl, sacīdams, *lai cilvēks pats sevi pārbauda, un tā lai viņš ēd no šīs maizes un dzer no šī biķera. Jo kas necienīgi ēd un dzer, tas ēd un dzer sev pašam par sodu, neizšķirdams tā Kunga miesu* (1 Kor.11,28-29). Šādu mācību Viņš dod pieaugušajiem, bet ne bērniem. Bērniem, kas nesaprot, netiek dota nekāda mācība. Tāds mācītājs būtu uzskatīts par neprātīgu, kas aplam darītu, liedzot bērniem Svēto Vakarēdienu.

1. Ja bērns nespēj grēkot, tad, protams, ka viņš ir daudz cienīgāks baudīt Svēto Vakarēdienu nekā pieaugušie, kas bez mitēšanās grēko, lai gan arī sevi šā vai tā pārbauda.
2. Ja būtu kāds svarīgs iemesls bērniem liegt Svēto Vakarēdienu, šo visdārgāko dvēseles mantu, tad tiešām apustuļi par to nebūtu klusu cietuši; bet mēs zinām, ka kristīgā draudze nekad neatstūma bērnus no Svētā Vakarēdiena.
3. Bez tam, daudzi bērni līdz mācību laikam zina un saprot vairāk, nekā daži pieaugušie. Viņi labāk prot Dievam kalpot nekā pieaugušie. Kādēļ tad pieaugušie ir cienīgi baudīt Svēto Vakarēdienu, bet saprātīgie un dievbijīgie bērni netiek iecienīti? Tā notiek allaž, kad cilvēks ar savu gudrību iejaucas ticības lietās.

Jaut. Vai nepietiek ar to, ka bērnu vietā Svēto Vakarēdienu bauda viņu vecāki vai krustvecāki?

Atb. Uz tādu aplamu jautājumu var atbildēt ar šo pretjautājumu: Vai nebūtu diezgan ar to, ka vecāki un krustvecāki vispār neēstu un nedzertu, bet bērnus vien barotu, jo viņiem vēl jāaug, bet šie jau ir pieauguši? Neliedzamies, ka šis jautājums ir aplams. Lai tad nelie-dzas arī pieaugušie, ka šis viņu jautājums ir tikpat aplams.

Jaut. Daži saka: pareizticīgie Svēto Vakarēdienu bauda ne tā, kā Jēzus Kristus to saviem apustuļiem ir devis.

Atb. Tā ir patiesība, ka Pestītājs saviem mācekļiem deva vispirms maizi, un pēc tam biķeri. Arī pie mums bīskapi un priesteri kā svēto apustuļu vietnieki, bauda vispirms Kristus Miesu un pēc tam no biķera Kristus Asinis. Kā lai bauda Svēto Vakarēdienu ļaudis, par to skaidri nav Dieva vārdos sacīts. Mūsu Draudzē pasniedz Kristus Miesu un Asinis no svētā biķera, jo tur top ielik-tas, lai godbijīgāki varētu to baudīt. Turpretī citticīgajiem katram Svētājā Vakarēdienā tiek dota vesela maize, kaut arī ir zināms, ka Pestītājs ņēma vienu pašu maizi, to pārlauza un deva saviem mācekļiem. Kristus neņēma un nedeva atsevišķu maizi ikkatram. Svētais apustulis Pāvils saka: *mēs visi esam šīs vienas maizes da-lībnieki* (1 Kor.10, 17), kas tiek lauzta, to sadalot daļās(Ap.d.2, 42; 20,7; 1 Kor.10, 16).

Jaut. Vēl saka: pareizticīgie iemērkus kumosus bauda, bet tas ir grēks, jo iemērkto kumosu pie Svētā Vakarēdiena Pestītājs iede-va tik Jūdam, nodevējam, kurā pēc tā kumosa baudīšanas iegāja sātans (Jņ.13, 27).

Atb. Šī piebilde rāda, ka tie, kas tā runā, nesaprot Svētos Raks-tus. Tas Kungs Jūdam nodevējam pasniedza iemērkto kumosu vēl pirms Svētā Vakarēdiena, un to pasniedza, lai tā darītu zināmu savu nodevēju (Mt.26, 21-23), turklāt iede-va kumosu iemērkto nevis biķerī, bet bļodā (Mk. 14,20; Mat.26,23), un tas bija noticis pirms Svētā Vakarēdiena iedibināšanas. Šī piebilde vēl norāda uz

to, cik bezkaunīgi viņi lieto Svēto Rakstu vārdus, gribot sevi attaisnot, apvainojot citus, kas nedomā kā viņi.

Jaut. Kādā laikā un kādā vietā Svētā Vakarēdiena Noslēpums tiek veikts?

Atb. Tas notiek Dievišķās liturģijas laikā un tikai dievnamā.

Jaut. Kāpēc maize, sataisīta Svētajam Vakarēdienam, tiek saukta par Jēru, un kāpēc vīns tiek atšķaidīts ar ūdeni?

Atb. Tāpēc, ka maize nozīmē Jēzu Kristu, kas tiek saukts par Dieva jēru (Jņ. 1,29), tā kā Vecā Derībā Viņa simbols bija Lieldienas jērs. Vīns tiek jaukts ar ūdeni par pieminēšanu, ka no Kristus uzdurtā sāna, kad Viņš bija nomiris krustā, asinis un ūdens iztecēja (Jņ.19,34).

Jaut. Kāda maize un kāds vīns tiek lietoti Svētā Vakarēdiena noslēpumam?

Atb. Tīra un balta maize, turklāt raudzēta, un sarkans vīns, lai izskatās līdzīgi Kristus miesai un asinīm.

Jaut. Kādēļ pie mums Dieva Mielastam tiek lietota raudzēta maize?

Atb. Tāpēc, ka pats Pestītājs pie Noslēpuma Pilnā Vakariņa lietoja raudzēto maizi. Viņš ņēma šo maizi, ko visi evaņģēlija rakstītāji sauca grieķu valodā “artoss”, kas nozīmē raudzēta maize. Par tādu pašu maizi Dieva vārdos tiek nosaukta arī tā maize, ko apustuļi lietoja Dieva Mielastā (Ap.d.20,7; 1 Kor.10, 16-17; 11, 23-28). Bet neraudzētā maize tiek saukta grieķu valodā nevis “artoss”- maize, bet “azimoss” – rausis. Tiesa gan, ka Tas Kungs padarīja Svētā Vakarēdiena Noslēpumu, kad ēda Vecās derības Lieldienu jēru ar neraudzētu maizi. Tas Kungs to padarīja vienu dienu agrāk pirms jūdu Lieldienu svētkiem. Turklāt, lai nošķirtu Jaunās Derības Pashu no Vecās Derības Pashas svētkiem, Tas Kungs ņēma citu maizi, ko agrāk varēja sataisīt svētie apustuļi pēc sava Dievišķīgā Mācītāja pavēles (Mt.26, 17-19).

Jaut. Kādā īpašā liturģijas laikā tiek veikts Svētais Vakarēdiena Noslēpums?

Atb. Tajā laikā, kad priesteris saka šos Kristus vārdus: *ņemiet, ēdiet, tā ir mana miesa, kas par jums tiek lauzīta par grēku piedošanu; dzeriet visi no tā, šīs ir manas jaunās derības asinis, kas par jums un par daudziem top izlietas par grēku piedošanu*; un kad dzied šo dziesmu; “*Mēs tevi teicam, Tevi slavējam, Tev pateicamies, Kungs, un Tevi lūdzam, mūsu Dievs, Tevi lūdzam mūsu Dievs*”. Kad šo dziesmu dzied, priesteris lūdz Dievu, lai Tas Kungs uz viņu un uz priekšā liktajām dāvanām nosūta Svēto Garu. Pēc tam šīs dāvanas priesteris svētī un tās pārvēršas par paša Kristus Miesu un Asinīm.

Jaut. Kā mēs zinām, ka šī maize un vīns pārvēršas par Kristus Miesu un Asinīm?

Atb. No paša Pestītāja vārdiem; jo Viņš ņēmis maizi un to svētījis, sacīja: *tā ir mana miesa*, un par biķeri ar vīnu sacīja: *tās ir manas asinis*. Mēs ticam Pestītāja vārdiem. Mēs ticam, ka maize un vīns Dieva mielastā patiesi paliek par Kristus miesu un asinīm. Ja maize un vīns Svētajā Vakarēdienā nepārvērstos par Kristus Miesu un Asinīm, tad tam, kurš necienīgi bauda, nebūtu nekāds grēks, jo tas baudītu parastu maizi un vīnu, - tas neēstu un nedzertu *sev pašam par sodu, neizšķirdams tā Kunga miesu* (1 Kor. 11,29).

Jaut. Bet acīm redzot mēs taču baudām maizi un vīnu?

Atb. Ja mēs ticības lietās paļautos ne uz Dieva vārdiem, bet uz sava prāta gudrību, tad mums būtu pavisam jāatmet Dieva žēlastības darbi Svētajos Sakramentos. Vai mēs varam redzēt, kā cilvēks top nomazgāts no grēkiem Svētās kristības Noslēpumā? Vai mēs redzam, ka pats Kristus paliek tanī, kas Svēto Vakarēdienu bauda? Kā gan var kārot, lai tai redzamajai maizei un vīnam būtu miesas un asins garša arī mūsu mutē? Vai cilvēks, kas pēc savas dabas nevar cilvēka miesu ēst un asinis dzert, labprāt būtu sācis tādu lietot Svētā Vakarēdienā? Sirdsžēlīgais Kungs savu miesu un asinis ir aplēpis redzamā maizē un vīnā, tāpat kā Viņš savu dievību paslēpa redza-

mā cilvēka dabā. Lai tad neviens no mums necenšas šo noslēpumu izprast, bet lai ar ticību un bijāšanu pienāk pie Svētā Vakarēdiena, kurā mēs baudām paša Kristus Miesu un Asinis.

Jaut. Kāda apslēpta nozīme ir Dievišķajai liturģijai?

Atb. Pestītājs, Svētā Vakarēdiena Noslēpumu iedibinādams, sacīja: *to dariet Mani pieminēdami* (Lk.22, 19). Tāpēc Dievišķajā liturģijā mēs pieminam gandrīz visus lielākos notikumus no Jēzus Kristus dzīvošanas. Tā *proskomīdijā* (jeb vajadzīgo dāvanu sataisīšanā Svētajam Vakarēdienam) mēs pieminam Pestītāja piedzimšanu. Kad Tas Kungs piedzima, Viņš tika autos ietīts un silē ielikts (Lk.2,7). Tas nozīmē *proskomīdijā* arī to, ka tas, no maizes izņemts, top kā jērs likts uz īpaša šķīvja - *diskosa*. Jērs nozīmē pašu Kristu un *diskoss* – sili. Piedzimušo Kristu pielūgt uz Betlēmi atnāca trīs austrumu zemes gudrie, kurus vadīja viena brīnišķīga zvaigzne līdz tai pašai vietai, kur bērns bija piedzimis (Mt.2, 1-9). Šo zvaigzni nozīmē tā zvaigznīte, kas top uzlikta uz *diskosa*. Austrumu gudrie, zemē mezdami, pielūdza piedzimušo Kungu un atnesa Viņam dāvanas: zeltu - kā ķēniņam, vīraku - kā Dievam un mirres - kā cilvēkam. Tāpat arī priesteris *proskomīdijā* pielūdz Pestītāju un atnes Viņam vīraku, ar ko tajā laikā kvēpina.

Mazā ieiešana ar Svēto evaņģēliju nozīmē to, ka Jēzus Kristus parādījās pasaulē sludināt debesu mācību.

Kad top iznests evaņģēlijs, kurā ietverta Kristus mācība un kad saka: “*lai pielūdzam To Kungu*” un pēc tam dzied: *nāciet, klanīsimies un zemē metīsimies Kristus priekšā*, tad ticīgie ļaudis zemē mezdami pielūdz Pestītāju un no sirds pateicas Viņam par to, ka Viņš no debesīm ir atnesis mums pasaulē pestīšanu, dievišķīgu mācību un ar visu uzmanību šo mācību klausās, kad svētais evaņģēlijs tiek lasīts. Tiešām, tajā laikā mēs dzirdam paša Jēzus Kristus mācību: tāpēc sākot lasīt evaņģēliju, aizvien saka: *Tā saka Tas Kungs*.

Lielā ieiešana ir tad, kad Svētās Dāvanas tiek no Upurgalda pārnestas uz Svēto Dievgaldu (altārgaldu), un tas nozīmē - Jēzus Kristus iešanu uz ciešanām un Viņa paša ciešanas.

Pestītāju izveda no Jeruzālemes uz Golgātas kalnu un tur Viņu sita krustā starp diviem ļaundariem, no kuriem viens Viņu zaimoja, bet otrs ticēja Viņam, nožēloja savus ļaunos darbus un no sirds sacīja uz To Kungu šos lūgšanas vārdus: “*Kungs piemini mani, kad Tu nāksi savā valstībā*” (Lk.23, 42). Liturģijas laikā ar Svētajām Dāvanām garīdznieki un svētkalpotāji iziet no altāra un nostājas uz *amvona*. Biķeris ar Svētajām Dāvanām šajā brīdī, kad ir priesteris rokās, nozīmē Kristu krusta kokā. Ar prātīgā ļaundara vārdiem Svētā Altāra kalps lūdz Dievu, lai Tas Kungs piemin savā valstībā Svētīgāko Patriarhu, Baznīcas Virsganus, pareizticīgos metropolītus un bīskapus, garīdzniekus un visus pareizticīgos kristīgos ļaudis.

Pēc lielās ieiešanas biķeris ar Svētajām Dāvanām top uzlikts uz Svētā Dievgalda (altārgalda) ar vārdiem: “godīgais Jāzeps Tavas visšķīstās miesas no koka noņēmis, tīrā audeklā ietinis un ar labas smaržas zālēm svaidījis, ielika jaunā kapā”. Ar to tiek svinēta Jēzus Kristus miesas noņemšana no krusta koka un Viņa apglabāšana, Jāzepam piederošā, jaunā kapā Ģetzemanes dārzā (Mt.27, 57-60); Jņ.19, 38-41).

Pirms savām ciešanām Tas Kungs iedibināja Svētā Vakarēdiena Noslēpumu. Šo notikumu mēs pieminam Dievišķās liturģijas laikā, kad dzirdam Pestītāja vārdus, ko Viņš saviem mācekļiem sacīja: *ņemiet, ēdiet, tā ir Mana miesa, kas par jums top laužta par grēku piedošanu; dzeriet visi no tā, tās ir Manas jaunās derības asinis, kas par jums un par daudziem top izlietas par grēku piedošanu*.

Aizkara atvēršana, Ķēniņa vārtu atvēršana un Svēto Dāvanu parādīšana ļaudīm nozīmē Pestītāja augšāmcelšanos un Viņa parādīšanos saviem mācekļiem

Pašā trešās dienas iesākumā pēc Jēzus Kristus miršanas, no debesīm nokāpa Tā Kunga eņģelis, novēla akmeni no kapa durvīm, kur Jēzus miesas gulēja un mirru nesējām sievām deva ziņu par Kristus augšāmcelšanos (Mt.28, 2-6). Pats Pestītājs tanī pašā dienā, kad Viņš bija Augšāmcēlies, parādījās saviem mācekļiem. Liturģijas laikā, kad atveras aizkars un tiek atvērti Ķēniņa vārti, tas simbolizē to, kā eņģelis novēla akmeni no kapa. Pēc tam priesteris ņem biķeri ar Svētajām

Dāvanām un rāda to ļaudīm, un šajā brīdī tiek dziedāts: “*Slavēts lai ir, kas nāk Tā Kunga vārdā. Dievs ir Kungs un mums ir parādījis*”. Šajā brīdī mūsu priekšā ir Kristus Svētā Miesa un Asinis.

Beidzot, kad Svētās Dāvanas tiek pēdējo reizi parādītas ļaudīm un no altārgalda pārnestas uz upurgaldu, tad tas nozīmē Jēzus Kristus pacelšanos debesīs.

Cetrdesmitajā dienā pēc Augšāmcelšanās Tas Kungs izveda savus mācekļus no Jeruzālemes uz Eļļas kalnu, kur pacēla savas rokas, tos svētīja un pacēlās debesīs. Arī Dievišķās liturģijas laikā altāra kalps (garīdznieks) iznāk ar Svētajām Dāvanām – ar Kristus Miesu un Asinīm, svētī ar tām ļaudis, tā kā Kristus savus mācekļus, un saka: *tagad, vienmēr un mūžīgi mūžos*, un pēc tam aiznes tās uz upura galdu. Ar šiem vārdiem top pieminēti Pestītāja vārdi: *redzi, Es esmu pie jums ikdienas līdz pasaules galam* (Mt.28,20).

Jaut. Vai bieži vajag iet pie Dievgalda?

Atb. Pareizticīgie priesteri bauda Svēto Vakarēdienu ikreiz, kad kalpo Dievišķo liturģiju. Dievbijīgi kristīgi ļaudis iet pie Dievgalda vismaz reizi katrā gavēnī, kā arī savā dzimšanas un Debesu aizbildņa piemiņas dienā. Patiesi kristīgam cilvēkam vajag iet bez kavēšanās pie grēku sūdzēšanas un, ja var, saņemt Svēto Vakarēdienu, kad viņš krīt kādā lielākā grēkā, kas viņa sirdij dara nemieru. Ar pienācīgu sagatavošanos jācenšas saņemt Svēto Vakarēdienu pēc iespējas biežāk.

Jaut. Vai var pie grēku sūdzēšanas iet un saņemt Svēto Vakarēdienu tas, kurš tiesājas ar citiem?

Atb. Pats Pestītājs saka: *kad jūs cilvēkiem viņu pārkāpumus piedosit, tad arī jums jūsu Debesu Tēvs piedos. Bet, ja jūs cilvēkiem nepiedosit, tad jūsu Debesu Tēvs nepiedos arī jūsu pārkāpumus* (Mt.6,14-15). Tāpēc ja kāds, tiesādamies ar otru tur dusmību jeb ienaidu pret to, un negrib piedot tam, kas viņu apkaitinājis, tādām vajag atturēties no Svētā Vakarēdiena baudīšanas. Bet ja kādam ir kāda darīšana tiesā bez ienaida jeb dusmības pret tuvāko jeb kas labprāt un no sirds grib tam piedot pirms grēku sūdzēšanas un Svētā

Vakarēdiena, tad tāds var iet pie Svētā Vakarēdiena. Šādās reizēs padomu vajag prasīt no sava garīgā tēva, izstāstot tam visu no skaidras sirds, un darīt pēc viņa padoma.

GRĒKU SŪDZĒŠANA JEB GRĒKSŪDZE

Jaut. Kas ir grēku sūdzēšana?

Atb. Grēksūdze ir Sakraments, kurā ticīgais, kas pēc kristībām grēkojis, nožēlojot un izsūdzot savus grēkus neredzamā Dieva un redzamā priesterā priekšā, caur viņu neredzami saņem piedošanu no Paša Kunga Jēzus Kristus.

Jaut. Kā šis Sakraments radies?

Atb. Pats Jēzus Kristus saviem apustuļiem deva varu piedot cilvēkiem grēkus: *ko vien jūs virs zemes siesiet, tas būs siets arī debesīs; un ko vien jūs virs zemes atraisīsiet, tas būs atraisīts arī debesīs* (Mt. 18,18). *Ņemiet Svēto Garu! Kam jūs grēkus piedosīt, tiem tie būs piedoti, kam jūs grēkus paturēsīt, tiem tie paliks* (Jņ. 20, 22-23). Arī no apustuļu darbiem mēs zinām, ka Efezā daudz no tiem, kas bija kļuvuši ticīgi, nāca atzīdamies un izstāstīdami savus darbus (Ap.d. 19,18) apustulim Pāvilam. *Tāpēc ja atzīstamies savos grēkos, tad viņš mums piedod grēkus un šķīsta mūs no visas netaisnības* (1 Jņ.1,9).

Jaut. Vai var visus savus grēkus atcerēties?

Atb. Tas ir gan tiesa, ka visus grēkus nevar atcerēties, jo to ir neskaitāms pulks. Vai tādēļ mums vajag atrauties no grēku sūdzēšanas? Protams, mēs nekad nespējam izpildīt visus Dieva baušļus. Vai tad mums vajag atsācīties no to pildīšanas? Zināms, ka nē! Mums vajag tiekties pildīt tos, cik vien spējam. Lai gan mēs nevaram atcerēties visus savus grēkus, tomēr mums jāizstāsta savam garīgā tēvam tos, kurus atceramies. Tos lielākos, kurus gan neviens no mums nevar aizmirst, piemēram: slepkavību, ienaidu, plītēšanu, laulības

pārkāpšanu, netiklību, zādžību, īpaši zvēresta pārkāpšanu, nepatiesu liecību došanu u.tml.

Jaut. Pie grēku sūdzēšanas var priesterim melot. Kam tad ir vajadzīga grēksūdze?

Atb. Kas pie grēku sūdzēšanas melus runā, vai slēpj savus grēkus, tas parāda nevis to, ka grēku sūdzēšanas Noslēpums nav vajadzīgs, bet tikai to, ka viņš Dieva darbu padara bez apdoma, bez bijāšanas, bez ticības un iet pie augstā Dieva Mielasta bez pienācīgas grēku nožēlošanas un sataisīšanās: *tas ēd un dzer sev pašam par sodu, neizšķirdams tā Kunga miesu* (1 Kor. 11,29).

Jaut. Priestera priekšā ir bail savus lielos noziegumus stāstīt, jo viņš var tos darīt zināmu tiesai vai valdībai.

Atb. Nevajag domāt, ka priesteris būtu tā darījis, jo likumi to bargi aizliedz. Pie grēku sūdzēšanas pats Dievs neredzamā kārtā ir klāt. Priesteris nav vairāk kā tikai liecinieks un labs pamācītājs tiem, kas savus grēkus nožēlo. Tāpēc nevajag nedz būties, nedz kaunēties izsūdzēt visas savas pārkāpšanas garīgajam tēvam. Par tiem zinās tikai Dievs un tas, ko Viņš iecēlis mums par garīgo vadoni svētai dievbijīgai dzīvošanai.

Jaut. Kāds labums, kad mēs savus grēkus priesterim stāstam?

Atb.

1. Ja mēs zinām, ka mums savi grēki priesterim jāizstāsta, tad mēs pirms grēku sūdzēšanas arvien tiecamies tos atcerēties, un tad vieglāk varam izpildīt svētā apustuļa Pāvila pamācību: *lai cilvēks pats sevi pārbauda, un tā lai viņš ēd no šīs maizes, un dzer no šī biķera* (1 Kor. 11,28). Priesteris, jautādams grēku sūdzētājam par viņa grēkiem, ar to palīdz viņam sevi izmeklēt, un pamudina viņu uz sirsnīgu grēku nožēlošanu un sagatavo uz cienīgu Svētā Vakarēdiena baudīšanu.
2. Neviens neliedzas, ka uz Svētā Vakarēdiena baudīšanu jā-sagatavojas ar sirsnīgu grēku nožēlošanu un atgriešanos no

tiem. Bet kā lai cilvēks nožēlo savus grēkus, ja viņam nav jāapdomā savi grēki pirms nākšanas pie grēku sūdzēšanas?

3. Cits nezina, kā tas vieglāk varētu atstāties no tā vai cita grēka. Grēkus sūdzot viņš var dabūt labu padomu no priestera. Un priestera pamācīšana nekad nevar būt tik derīga un pestījoša, kā pie grēku sūdzēšanas, kad grēcinieks atklāj Viņam savu sirdi un visus savus pārkāpumus.
4. Pestītāja pavēle grēkus piedot vai nepiedot skaidri norāda uz to, ka grēku sūdzēšanai vajag notikt, grēkus izstāstot savam priesterim, jo ja neizstāsta, vai var priesteris zināt, kuram būs piedot un kuram ne. Neviens neliegsies, ka atrodas arī iesīkstējušie grēcinieki, kuriem it īpaši jāpiegriež lielāka vērība, lai tos varētu atgriezt no pazušanas ceļa.

Jaut. Kā jāsatavojas uz grēku sūdzēšanu un Svēto Vakarēdienu?

Atb. Vajag pirms tā gavēt, Dievu lūgt, par saviem grēkiem pārdomāt un tos nožēlot. Vajag, cik iespējams, salīgt mieru ar visiem tuvākajiem un apkaitināšanas piedot tiem, pieminot Pestītāja vārdus: *ja jūs cilvēkiem nepiedosit, tad jūsu Debesu Tēvs nepiedos arī jūsu pārkāpumus* (Mt. 6, 15). Vajag turēt stipru ticību Dievam Tam Kungam un likt cerību uz Viņa sirdsžēlastību, ka Viņš mums mūsu pārkāpumus piedos, ja mēs ar satriektu un pazemīgu sirdi tos nožēlosim (Ps. 51,19). Tad vajag stingri apņemties atnest ļaunos ieradumus un vajag sākt dzīvot dievbijīgi.

PRIESTERĪBA

Jaut. Kas ir priesterība?

Atb. Priesterība ir tāds Sakraments, kurā pareizi izredzētais ar bīskapa roku uzlikšanu no Dieva tiek iecelts veikt Noslēpumus un ganīt Kristus ganāmo pulku.

Jaut. Kā mēs zinām, ka pats Dievs iecel priesterus?

Atb. Svētais apustulis Pāvils saka Efezas draudzes priekšniekiem: *Svētais Gars jūs ir iecēlis par bīskapiem Dieva draudzi ganīt, ko Viņš ar savām paša asinīm atpircis (Ap.d. 20,28)*. Tas pats apustulis apliecina, ka pats Dievs *ir licis citus par apustuļiem, citus par praviešiem, citus par evaņģēlistiem, citus par ganiem un mācītājiem (Efez. 4, 11)*.

Jaut. Kur ņemts iesākumā priesterības noslēpums?

Atb. Vecās Derības laikā Dievs Mozum pavēlēja pirmskalpošanas derības teltī iecelt augstpriesteri, priesterus un levītus (kalpotājus). Pats Pestītājs šo dievišķīgo iestādīšanu neatmeta, bet no tiem, kas Viņam ticēja, izredzēja 12 apustuļus un viņiem pavēlēja mācīt un kristīt visus ļaudis (Mt.28, 19; Mk.16, 15-16). Viņš tiem vien deva varu grēkus siet un raisīt (Mt.18,18; Jņ.20,21-23), tiem pavēlēja ganīt savu ganāmo pulku (Jņ.21,15-17). Tā Tas Kungs svētos apustuļus izredzēja un iesvētīja (Mt.4,17-22; Jņ.17,17-19). Tā arī svētie apustuļi izredzēja un ar roku uzlikšanu iecēla vispirms diakonus (Ap.d.6), pēc tam priesterus (Ap.d.14, 23; Jēk.5, 14; Tit.1, 5) un bīskapus (Ap.d.20, 28; Fil.1, 1; 1 Tim.3, 1-2), kuriem deva varu iecelt priesterus un diakonus (1 Tim.3, 22; 3, 2-13; Tit.1,5). Tāpēc jau no pašiem apustuļu laikiem Pareizticīgā Kristus draudzē ir trīs priesterības kārtas: bīskapi kā tuvākie apustuļu vietnieki, priesteri un diakoni.

Jaut. Kas jādara priesterim?

Atb. Priesteriem jāveic sakramenti un jākalpo dievkalpojums, jāmaca viņiem uzticētu ganāmo pulku un jālūdz par to Dievu. *Tā lai ikviens uz mums skatās kā uz Kristus kalpiem un Dieva noslēpumu namturiem (1 Kor.4, 1)*. Ganiet Dieva ganāmo pulku, kas jūsu vadībā, un uzraugiet, ne piespiesti, bet labprātīgi, kā Dievs to grib, nedz arī negodīgas peļņas dēļ, bet no sirds, nedz kā tādi, kas grib valdīt par viņiem piešķirto daļu, bet būdami par priekšzīmi ganāmam pulkam (1 Pēt.5, 2-3).

Jaut. Ko nozīmē vārds *priesteris*?

Atb. *Priesteris* vai presbiteris ir grieķu vārds un nozīmē vecajš (Ap.d. 14, 23; Tit.1,5).

LAULĪBA

Jaut. Kas ir laulība?

Atb. Laulība ir tāds Sakraments, kurā līgavainis un līgava ar priesteru svētīšanu no paša Dieva tiek savienoti dzīvošanai savstarpējā uzticībā un mīlestībā, svētītai bērnu dzemdēšanai un kristīgai audzināšanai.

Jaut. Kad laulība radusies?

Atb. Dievs, Ādamu un Ievu radot, svētīja tos un sacīja: *augļojaties un vairojaties, un piepildiet zemi, un pārvaldiet to* (1 Moz. 1,28). Pestītājs iesvētīja laulību ar savu atnākšanu uz kāzām Kānā Galilejā (Jņ.2, 1-11) un bez tā mācīja, ka laulībā pats Dievs savieno vīru ar sievu, sacīdams: *un viņi vairs nav divi, bet viena miesa; ko nu Dievs ir savienojis, to cilvēkam nebūs šķirt* (Mt.19, 6).

Jaut. Vai Svētajos Rakstos laulība netiek saukta par Noslēpumu/sakramentu?

Atb. Apustulis Pāvils saka: *cilvēks atstās tēvu un māti un pieķersies savai sievai un abi kļūs viena miesa. Šis noslēpums ir liels: es runāju par Kristu un par draudzi* (Efez.5, 31-32).

Jaut. Ko kristīgā laulībā nozīmē vīrs un sieva?

Atb. Vīrs nozīmē pašu Kristu un sieva Viņa draudzi. Tāpēc arī apustulis saka: *Sievas, esiet paklausīgas saviem vīriem kā Tam Kungam. Jo vīrs ir sievas galva, tāpat kā Kristus ir draudzes galva, būdams savas miesas pestītājs. Vīri, mīliet savas sievas, tāpat kā Kristus ir mīlējis savu draudzi, pats nododamies viņas labā* (Efez.5,22-23 un26).

Jaut. Kādu pienākumu laulātajiem uzliek šī vīra pielīdzināšana Kristum un sievas - Viņa draudzei?

Atb. Tiem ir jādzīvo vienprātībā, mīlestībā, dievbijībā. Tiem jābūt uzticīgiem vienam pret otru un jāaudzina savi bērni labos tīkumos, stiprinot viņus Svētajā Kristus ticībā.

Jaut. Cik reizes var doties laulībā?

Atb. Dievs Ādamam deva vienu pašu sievu, tāpēc arī mums vajadzētu doties laulībā tikai vienreiz. Bet, ja laulātais draugs nomirst, tad gan var, kā Dieva vārdos sacīts, doties arī otrā laulībā (1 Kor.7, 9). Svētā Baznīca pieļauj doties arī trešajā laulībā. Ceturtā laulība ir aizliegta.

Jaut. Vai Pareizticīgajā Baznīcā ir atļauta laulības šķiršana?

Atb. Mateja Evaņģēlijā Kungs saka: *ko Dievs ir savienojis, to cilvēkam nebūs šķirt* Mt. 5, 32; 19, 3-10). Tomēr mūsdienās tā ir atļauta izņēmuma gadījumos:

1. kad viens no laulātajiem nevar piedot otram laulības pārkāpšanu;
2. kad viens no laulātajiem nevar samierināties ar ilggadīgu otra bezvēsts prombūtni;
3. kad dvēseliskie vai miesiskie trūkumi laulību dara par neiespējamiem.

Jaut. Kam ir aizliegts laulībā doties?

Atb. Aizliegts laulāties tiem, kas atrodas pirmajās četrās radniecības kārtās. Proti: laulībā nevar doties brāļu jeb māsu bērni. Nedrīkst ņemt par sievu nomirušās sievas māsu. Nevar laulībā doties ārprātīgie un nepilngadīgie.

Jaut. Kāda kārtā ir svētāka, laulātā vai nelaulātā?

Atb. Nelaulātā kārtā ir svētāka. Tādēļ tas, kurš savu mūžu var nodzīvot puīša vai meitas kārtā nenoziedzīgi, tas dara labāk. *Ne visi, saka Pestītājs: spēj saprast šo vārdu, bet tikai tie, kam tas ir dots. Kas*

spēj saprast, lai saprot (Mt. 19, 11-12)! Arī apustulis Pāvils raksta: neprecētiem un atraitnēm es saku: tie dara labāk... (1 Kor. 7:8,9,32,38).

ELĻAS SVAIDĪŠANA

Jaut. Kas ir eļļas svaidīšana?

Atb. Eļļas svaidīšana ir tāds sakraments, kurā nevesels, kad tiek svaidīts ar iesvētīto eļļu, dabū Dieva žēlastību, kas dziedina viņu slimību un šķīstī viņu no grēkiem.

Jaut. Kas pavēlēja neveselos svaidīt ar eļļu?

Atb. Pats Pestītājs, sūtīdams savus mācekļus evaņģēliju sludināt, pavēlēja tiem arī neveselos dziedināt (Lk. 10,9), proti, tos svaidot ar eļļu. *Un tie izgājuši sludināja, lai atgriežas no grēkiem. ... un svaidīja daudz vājus ar eļļu un darīja viņus veselus (Mk. 6, 12-13).* Arī svētais apustulis Jēkabs saka: *ja kāds jūsu vidū ir nevesels, lai viņš ataicina draudzes vecākus (priesterus), un tie lai lūdz par viņu Dievu, to svaidīdami ar eļļu Tā Kunga vārdā. Un ticīga lūgšana izglābs neveselo, un Tas Kungs viņu uzcelš. Un ja viņš grēkus būtu darījis, viņam tiks piedots (Jēk. 5, 14-15).*

Jaut. Vai neveselam diezgan, ja viņš savus grēkus izsūdz un Svēto Vakarēdienu bauda?

Atb. Iespējams jūs īsti nezināt, ka tieši šis sakraments var sniegt lielās mokās esošajam lielu atvieglojumu. Ļaujies Dieva visaugstākam prātam. Viņš labāk izzina mūsu sirdis un labāk prot dot mums savas žēlastības dāvanas. Svētais apustulis Jānis liecina, ka no Pestītāja pilnības mēs visi esam dabūjuši žēlastību un atkal žēlastību (Jņ. 1, 16).

Jaut. Vai apustuļu laikā viens no brīnumdarbiem bija slimnieku dziedināšana, svaidot tos ar eļļu? Vai svētie apustuļi paveica daudz tādu brīnumdarbu?

Atb. Svētais apustulis Jēkabs pavēl aicināt priesterus svaidīšanai ar eļļu, un tiem pavēl lūgt par slimnieku un svaidīt to ar eļļu. Taču Svētā Gara dāvana darīt brīnumus piemita ne tikai priesteriem vien. Turklāt brīnumi tika darīti bez īpašas sataisīšanās, arī bez eļļas svaidīšanas. Tāpēc nekad svētie apustuļi nevienam netika pavēlējuši darīt brīnuma darbus, bet tika skaidri pavēlēts slimniekiem veikt eļļas svaidīšanu. No tā redzams, ka šī eļļas svaidīšana pieder ne tikai pašiem apustuļiem vien, un bija iedibināta tikai priekš apustuļu laikiem vien, bet tā vajadzīga visiem Kristus draudzes pastāvēšanas laikiem, tāpat kā kristības un Svētais Vakarēdiens. Turklāt jāsaka, ka ikviens Noslēpums ir liels brīnumdarbs. Tā kā, piemēram, cilvēka šķīstīšana no grēkiem caur svēto kristību. Mēs taču neatmetam kristību. Kāpēc tad jāatmet eļļas svaidīšana?

VIENPADSMITĀIS TICĪBAS SIMBOLA LOCEKLIS

Jaut. Kā lasāms vienpadsmitais ticības simbola loceklis?

Atb. *Es ceru uz mirušo uzmodināšanu.*

Jaut. Ko tas nozīmē?

Atb. Tas nozīmēto, ka būs laiks, kad visi nomirušie augšāmcelsies: *Nāk stunda, kad visi, kas kapos dzirdēs Viņa (Dieva Dēla) balsi! Un nāks ārā: tie, kas labu darījuši, lai celtos augšām dzīvībai, bet tie, kas ļaunu darījuši, lai celtos augšām sodam*(Jņ.5, 28-29).

Jaut. Vai tiešām mēs celsimies augšām no miroņiem, kad būsīm jau palikuši par pīšļiem?

Atb. Pats Pestītājs saka, ka *visi, kas kapos Viņa (Dieva Dēla) balsi dzirdēs* (Jņ.5,28), *un kas būs dzirdējuši, dzīvos* (Jņ.5, 25). Ja Dievs pasaules iesākumā radīja cilvēku no nekā, vai tad Viņš nevarēs parādīt savu spēku arī pie mirušo uzmodināšanas? Mēs zinām,

ka Vecajā Derībā pravieši uzmodināja miroņus, ka Jaunā derībā pats Pestītājs uzmodināja Nainas atraitnes dēlu un Lācaru, un to darīja arī apustuļi. Šīs liecības lai mūs stiprina tajā, ka patiesi būs augšamcelšanās no mirušiem. Mēs zinām, ka zemē iemestais grauds satrūd, jeb nomirst, un no tā izaug jauna dzīvība, ka daži kukaiņi pa ziemu nomirst, un pavasarī atkal atdzīvojas. *Ko tu sēj, tas netop dzīvs, ja tas nav miris. Sēta top dabīgā miesa, uzmodināta garīga miesa* (1 Kor.15, 36 un 44).

Jaut. Kas būs ar tiem, kas paliks dzīvi līdz mirušo uzmodināšanas laikam?

Atb. Viņu miesas vienā acumirkļī pārvērtīsies par garīgām un nemirstīgām. *Ne visi mēs nāvē aizmigsim, bet visi tiksīm pārvērsti, piepeši, acumirkļī, pēdējai bazūnei atskanot. Jo atskanēs bazūne, un mirušie tiks uzmodināti neiznīcībā, un mēs tapsīm pārvērsti* (1 Kor.15, 51-52).

Jaut. Kad būs mirušo uzmodināšana?

Atb. Tad, kad visa pasaule tiks pārvērsta un *būs jaunas debesis un jauna zeme* (2 Pēt.3,7 un13). Bet laiks, kad tas viss notiks, nav zināms nevienam.

LŪGŠANAS PAR MIRUŠIEM

Jaut. Kur tagad ir nomirušo cilvēku dvēseles?

Atb. Taisno cilvēku dvēseles ir gaismā un svētā vietā (Jņ.14, 3; Fil.1, 22-23; 2 Kor.5, 6-8), bet bezdievīgo un grēcinieku dvēseles ir moku vietā tumsībā (1 Pēt.3,18-19; Jāņ.atkl.20, 13). Evaņģēlija vārdos ir sacīts, ka taisno Lācaru eņģeļi aiznesa Ābrahāma klēpī, bet bagātais nokļuva ellē un cieta briesmīgas moka (Lk.16, 22-23).

Jaut. Vai mums ir jālūdz Dievs par mirušiem?

Atb. To pavēl Dieva vārdi, sakot, lai mēs lūdzam *par visiem cilvē-*

kiem (1 Tīm.2,1), un aizlūdziet cits par citu (Jēk.5,16). Kristīgā mīlestība sludina mums lūgt Dievu par saviem tuvākiem bez šķirošanas – vai tie ir dzīvi vai ir miruši. *Mīlestība nekad nebeidzas* (1 Kor.13, 8). Kā gan var kristīgs cilvēks nelūgt Dievu par savu dēlu, meitu, tēvu, māti, kurus viņš tik ļoti mīl? Aizliegt Dievu pielūgt par mirušiem, ir tāpat, kā aizliegt pašu mīlestību un darīt ļaunu cilvēka dabai.

Jaut. Vai pielūdza par mirušiem Dievu Vecajā un Jaunajā Derībā?

Atb. To, ka Vecās Derības draudze lūdza par mirušiem mēs redzam 2 Mak.12, 43-44. Jaunās Derības pirmā kristīgā draudze arī lūdza par mirušiem, kā to redzam apustuļa Jēkaba liturģijā, kur atrodam lūgšanu par mirušiem.

Jaut. Dieva vārdos nav tieši sacīts, ka mums jālūdz Dievs par mirušiem. Kādēļ tad mēs lai lūdzam par tiem?

Atb. Dieva vārdos nav tieši sacīts arī par to, ka mums jālūdz Dievs par savu tēvu un māti, kas vēl ir dzīvi. Vai tad lai mēs nelūdzam Dievu par tiem? Dieva vārdos nav sacīts, lai mēs glābjam slīkstošo cilvēku. Vai tad nevajag to glābt, kad tas slīkst? Dieva vārdos nav arī sacīts, ka mums jāapģērbj nomirušo tīrās drēbēs, ka pie viņa jādzied svētas dziesmas un ka jāliek krusts uz viņa kapa. Vai tad nevajag darīt to visu? Vai kristīga cilvēka miesu jāapglabā kā lopu?

Ja mēs no mīlestības uz tuvākiem rūpējamies par nomirušo, tad tā arī pienākas. Tā mēs rādām cieņu pašai kristīgai miesai, kas ir bijusi Svētā Gara mājoklis (1 Kor.6, 19). Vai tad mums nav jāgādā par cilvēka dvēseli, kas ir daudz augstāka nekā miesa? Vai mums nav jālūdz sirdsžēlīgo Pestītāju, lai Viņš rāda savu žēlastību mūsu radu dvēselēm?

Jaut. Vai mirušiem palīdz mūsu lūgšanas?

Atb. Mūsu lūgšanas nepalīdz tiem, kas nomiruši bez ticības un bez grēku nožēlošanas, un tiem, kam ir nāves grēks. Tiem, kas ir nomiruši ticībā un grēku nožēlošanā, mūsu lūgšanas palīdz. Apustulis Jānis raksta: tam, kam *ir nāves grēks, par to es nesaku, lai lūdz*

(1 Jņ.5, 16). Pestītājs saka, ka ir grēks, kas netiks cilvēkam piedots *ne šinī, nedz nākošā mūžā* (Mt.12, 32). Protams, ir grēki, kas cilvēkam ir piedodami arī pēc viņu nāves, tas ir, nākošā mūžā. Pēc dzīvo lūgšanām un it īpaši pēc Kristus draudzes lūgšanām, kad tās top savienotas ar Jēzus Kristus bezasiņu upuri, proti, Dieva Mielastu, un labdarīšanu viņu piemiņai un grēku piedošanai, mirušie var saņemt grēku piedošanu nākošā mūžā. Tādēļ:

1. Labi dara tas, kas piebiedrojas Svētas Baznīcas lūgšanām par nomirušiem, un lūdz priesteri, lai viņš piemin mirušos Dievišķajā liturģijā Svētās Euharistijas laikā, kad tiek pieminēts tas lielais upuris, ko Pestītājs nesis un cietis par visas pasaules grēkiem (Ebr.7, 25-27), un kad priesteris lūdz, lai Tas Kungs ar savām dārgām asinīm šķīstī no grēkiem tos, kas tika pieminēti, visu svēto lūgšanu dēļ. Vecās Derības laikā Jūda Makabejs pienesa upuri par nomirušiem karavīriem, lai tie no grēkiem tiktu šķīstīti (2 Mak.12, 43). Kristīgā draudzē aizvien tika un tiek pienests bezasiņu upuris kā par dzīviem, tā arī par mirušiem.
2. Lai dodam, pieminot mirušos, žēlastības dāvanas trūkumcietējiem, un lai darām citus labus darbus viņiem par pestīšanu. No Dieva vārdiem mēs zinām: *jo tādi upuri Dievam labi patīk* (Ebr.13, 16), lai Dieva žēlastības dēļ viņu grēki tiek piedoti (Dan. 4,24). Lai labdarīšanas, ko mēs, viņus pieminot, darām, Pestītājs pats pieņem (Mt.5,7). Tāpēc, ja mēs nomirušo vietā labu darām dzīviem tuvākajiem, tad nav nekādu šaubu, ka Dievs mūsu lūgšanas par mirušiem uzklausa.
3. Lai labprātīgi pienestu ziedojumus savai Baznīcai, lai tā varētu pastāvēt un lai vienmēr tajā tiktu noturētas lūgšanas par mums, kā mūsu dzīves laikā, tā arī pēc mūsu nāves.

Jaut. Kad īpaši par mirušiem jālūdz Dievs?

Atb. Bez mitēšanās, bet īpaši nomirušo nāves un viņu Debesu aizbildņa piemiņas dienās. Svētā Pareizticīgā Baznīca ir noteikusi vēl arī īpašas dienas aizmigušo pieminēšanai, proti: piemiņas die-

na gaļas ēšanas beigu sestdienā, kas ir nedēļu pirms Lielā gavēņa, ikkatrā Lielā gavēņa sestdienā, otrdienā pēc Kristus Augšāmcelšanās svētku nedēļas, sestdienā pirms Trijādības svētkiem, sestdienā pirms mocekļa Dimitrija piemiņas dienas 8. novembrī.

DIVPADSMITAIS TICĪBAS SIMBOLA LOCEKLIS

Jaut. Kā lasāms divpadsmitais ticības loceklis?

Atb. *Un nākamā mūža dzīvošanu.*

Jaut. Kāda būs šī dzīvošana?

Atb. Tiem, kas pareizi tic Dievam un no visas sirds Viņu mīl, un dara labu, dzīvošana nākamā mūžā būs svētīga. Tiem, kas netic Viņam un ļaunu dara, tā būs moku pilna. *Tad tie taisnie spīdēs kā saule sava Tēva valstībā. ... tos, kas netaisnību dara, metīs degošā ceplī, kur būs raudāšana un zobu trīcēšana (Mt.13, 41-43) ...tie ieies mūžīgā sodībā, bet taisnie mūžīgā dzīvībā (Mt.25, 46).*

Jaut. No kā celsies taisno svētīgā dzīvošana?

Atb. Taisnie būs kopā ar žēlīgo Dievu to Kungu un redzēs Viņu *vaigu vaigā* (1 Kor.13, 12), dzīvos kopā ar svētajiem eņģeļiem un ar svētajiem cilvēkiem. Tā, kā Dievs ir bezgala pilnīgs, tad tie taisnie aizvien vairāk Viņu atzīs, nekad pilnīgi neizprotot, taču vairāk Viņu atzīstot, vairāk Dievu mīlēs, kā bezgalīgo žēlastību un mīlestību. Tādēļ aizvien vairāk taisnie priecāsies un līksmosies, un viņu svētīgai dzīvošanai nebūs gala.

Jaut. Kāpēc bezdievīgie grēcinieki lielas mokas cietīs?

Atb. Tāpēc, ka tie tiks iemesti *elles ugunī* (Mk.9, 47) *kopā velnu un viņa eņģeļiem* (Mt.25,41). Tur tie cietīs mūžīgas mokas un tām nebūs gala.

Jaut. Ja grēcinieki ellē savus grēkus nožēlos, vai tad tie tur paliks?

Atb. Viņā mūžā nebūs grēku nožēlošanas, nedz Dieva žēlastības, kas tagad mūs šķīsta no grēkiem. Tur ikviens saņems *algu, ko miesā būdams ir darījis, vai labu vai ļaunu* (2 Kor.5, 10). Turklāt, neatgriezušies grēcinieki tik ļoti aprod ar nešķīsto dzīvošanu, ka arī nākamajā mūžā nespēs, nedz negribēs atgriezties no grēkiem. Tie tādi arī paliks apcietināti sava ļaunumā un pretimrunāšanā savam visžēlīgajam Radītājam, paliekot līdzīgi pašam velnam.

Jaut. Vai visi taisnie baudīs vienādu līksmību paradīzē? Vai visi bezdievīgie cietīs vienādas mokas?

Atb. Taisnajiem būs dažādas svētīgās dzīvošanas kārtas. Arī grēciniekiem būs dažādas moku kārtas. Kas šajā dzīvošanā būs vairāk svētā ticībā turējies, būs vairāk savu Kungu, Dievu mīlējis un būs Viņam vairāk kalpojis, tas arī paradīzē baudīs līksmību. *Citāds spožums ir saulei un citāds mēnesim un citāds zvaigznēm; viena zvaigzne ir spožāka par otru. Tāpat būs ar mirušo augšāmcēlšanos* (1 Kor.15, 41-42). Tas, kurš šinī dzīvošanā vairāk apkaitinājis savu žēlīgo Radītāju, un lielākā nešķīstībā dzīvojis, tas arī bargāk tiks sodīts nākamajā mūžā.

LŪGŠANA

Jaut. Kas ir lūgšana?

Atb. Lūgšana ir cilvēka garīga, svēta sarunāšanās ar pašu Dievu. Tādēļ, kad mēs Dievu lūdzam, tad jāņem vērā tas, ka mēs stāvam paša Dieva priekšā un ka Viņu jāpielūdz augsti cienot, no visas sirds un no visas dvēseles.

Jaut. Ko kristīgam cilvēkam jāizteic, lūdzot Dievu?

Atb.

1. Viņam jāgodā Visaugstāko Dievu par Viņa dievišķajām pilnībām.

2. Viņam jāpateicas par Viņa lielām labdarīšanām pie mums.
3. Viņu jālūdz par savām vajadzībām, vispirms garīgām un tad miesīgām. Proti, jālūdz, lai Tas Kungs stiprina mūs Svētā Pareizticībā un palīdz mums to piepildīt, lai piedod mums visas mūsu apgrēkošanās, un dāvina mums visu, kas vajadzīgs laicīgajai dzīvošanai.

Jaut. Ko nevar un nevajag lūgt Dievam?

Atb. Visu to, kas ir slikts, jeb kas Dievam pretīgs. Piemēram, grēks lūgt Dievu, lai Viņš mums palīdz pastrādāt kādu ļaunu darbu, vai lai Viņš soda mūsu ienaidniekus, kurus Viņš mums pavēlējis mīlēt (Lk.6, 27-28).

Jaut. Kādai jābūt mūsu lūgšanai?

Atb. Cilvēkam ir dvēsele un miesa, un arī lūgšana ir jābūt divējādai: iekšējai un ārējai, jeb garīgai un miesīgai. Mēs lūdzam Dievu garā tad, kad paceļam savu prātu un sirdi uz Dievu. Mēs lūdzam miesīgi tad, kad ar ārējām zīmēm parādām, ka lūdzam: Dieva priekšā stāvam, klanāties, jeb ceļos metamies, dziedam jeb lasām lūgšanu u.tml.

Jaut. Kāda lūgšana Dievam labāk patīk: ārējā jeb garīgā?

Atb. Dvēsele ir daudz augstāka, ne kā miesa, tāpat arī garīgā lūgšana ir augstāka nekā miesīgā jeb ārējā. Pestītājs saka: *Dievs ir Gars, un kas viņu pielūdz, tiem to būs pielūgt garā un patiesībā* (Jņ.4, 24). Pats Dievs ikkatram no mums saka: *Mans dēls, dod man savu sirdi* (Sal. pam. 23, 26). Svētajos Rakstos mēs skaidri redzam, ka ārējā lūgšana vien, kad tā netiek savienota ar garīgo, Dievam nav patīkama. Pats Dievs sacīja: *Šī tauta godā Mani ar savām lūpām, bet viņu sirds ir tālu nost no Manis. Bet velti tie Mani godā...* (Mt.15,8-9).

Jaut. Ja Dievam labāk patīk garīgā lūgšana, bet ārējā lūgšana Viņam nav tīkama, vai tad nebūtu jāatmet ārējā lūgšana?

Atb. Ja Dievs ir devis mums ne vien dvēseli, bet arī miesu, tad mums pienākas Dievam kalpot un lūgt Viņu ne tikai ar dvēseli, bet arī ar miesu, jeb ar visu mūsu dabu. To mums skaidri pavēl Dieva vārds. Apustulis Pāvils saka: *...jūs esat dārgi atpirkti. Tad nu pagodiniet Dievu ar visu savu miesu* (1 Kor.6, 20). Turklāt, ja mēs lūdzam Dievu no visa sirds, tad mūsu lūgšanā gribot, negribot parādās ārējās pazīmes: *jo no sirds pilnības mute runā* (Mt.12, 34). Ārēja lūgšana mums tādēļ vajadzīga, lai tā spētu pamodināt un stiprināt mūsu garīgo lūgšanu. Dažreiz mēs – grēcīgie un vājie cilvēki, negribam Dievu lūgt, tādēļ mēs ejam uz baznīcu un lūdzam Visspēcīgo un Žēlīgo Dievu, lai Viņš mums palīdz pielūgt Viņu tā, kā pienāktos. Gadās tā, ka arī ar to mēs, gluži nemanot, nākam pie sirsniņas Dieva pielūgšanas.

Jaut. Ar ko vēl var pierādīt, ka ārējā lūgšana mums ir vajadzīga?

Atb. Par to liecina paša Pestītāja priekšzīme, jo Viņš ir mūsu galvenais ceļvedis mūsu dievbijībā un Dievam patīkamos mūsu darbos. Mēs zinām, ka Viņš savu Debesu Tēvu lūdza ne vien garā, bet arī ārēji: *Viņš brīžam savas acis pacēla uz debesīm* (Jņ.11, 41; 17, 1), *nometies ceļos* (Lk.22, 41) un *ar savu vaigu krita pie zemes* (Mt.26, 39).

Jaut. Kādas īpašas ārējās dievkalpošanas zīmes mums ieteic Svētā Baznīca, lūdzot Dievu?

Atb. Svētā Pareizticīgā Baznīca pavēl mums lūgšanas laikā lasīt, dziedāt, stāvēt, ceļos mesties, krustu mest un paklanīties.

Jaut. Kāpēc mums lūdzot Dievu jāstāv, bet ne jāsež?

Atb. Lai parādītu Dievam savu godbijību un augstu cienīšanu. Ja mums pieklājas stāvēt runājot ar tiem, kas par mums augstāki, kā, piemēram, valdnieki un ķēniņi, kad mēs no tiem lūdzam kādu žēlastību, tad jo vairāk mums, grēcīgiem un necienīgiem Dieva kalpiem, pieklājas stāvēt kājās lūgšanas laikā, kad mēs runājam ar pašu Visvareno Dievu, jo Viņš ir *Svētais un Vienīgais Valdnieks, ķēniņu Ķēniņš un kungs Kungs* (1 Tim.6, 15)?

Dieva vārdi mums skaidri pavēl Dievu pielūgt stāvot, bet ne sēžot: *slavējiet Tā Kunga vārdu, slavējiet jūs, Tā Kunga kalpi, kas stāvat Tā Kunga namā, mūsu Dieva nama pagalmos* (Ps.135, 1-2). Pats Pestītājs mūs ir mācījis Dievu lūgt stāvot, jo Viņš saka: *kad jūs stāvat Dievu pielūgdami, tad piedodiet, ja jums, kas ir pret kādu* (Mk.11, 25). To pašu mēs redzam arī no Pestītāja līdzības par muitnieku un farizeju, kas atnākuši baznīcā lūdza Viņu, ne sēdēdami, bet stāvēdami (Lk.18, 10-13)). Pats Jēzus Kristus lūdza Dievu stāvēdams. Krist ar savu vaigu līdz zemei (Mt.26, 39), un mesties ceļos (Lk.22, 41), protams, ka Viņš nevarēja darīt sēžot. Svētie apustuļi arī Dievu lūdza, ceļos mezdami (Ap.d.9, 40; 20, 36; 21,5; Efez.3, 14).

Jaut. Bet Svētajos Rakstos rakstīts, ka pats Pestītājs sēdējis baznīcā, un sēdēdams ļaudis mācījis?

Atb. Taisnība gan, ka Jēzus Kristus sēdēja baznīcā un mācīja (Jņ.8, 2) jeb sarunājās ar mācītājiem (Lk.4, 20-21; Mt.13, 2-3). Bet šeit netiek runāts par Dieva lūgšanu, bet par sarunām ar mācītājiem, skaidrojot mācību. Vai kāds var parādīt mums, kad un kurā vietā Pestītājs sēdēja, Dievu pielūdzot, jeb, ka Viņš mācījis, lai mēs lūdzam Dievu sēžot? To neviens un nekad nevarēs pierādīt.

Jaut. Kāpēc mēs, Dievu lūdzot, apzīmējam sevi ar krusta zīmi?

Atb. Ar to mēs apliecinām savu ticību Tam Kungam, Kas par mums krustā sists, un ticībā ceram uz Dieva žēlastību (Mt.21, 22). Pats Kungs sacīja: *ja jūs Tēvam ko lūgsit, viņš jums to dos manā vārdā* (Jņ.16, 23). Tad, kad mēs Dievu lūdzot, apzīmējam sevi ar krustu, tad ar to parādām, ka mēs lūdzam no Dieva žēlastību Jēzus Kristus vārdā.

Jaut. Ko nozīmē pirkstu salikšana pie sevis apzīmēšanas ar krustu?

Atb. Saliekot kopā pirmos trīs labās rokas pirkstus, mēs parādām, ka ticam Vienam Vienīgajam Dievam, kas Svētā Trijādībā

pielūdzams. Pieliecot pēdējos pirkstus pie plaukstas, mēs norādām par savu ticību Dievam Dēlam, kas mūsu labad no debesīm zemē nonācis un cilvēks tapis, jeb apliecinām ticību Kristum kā Dievam un cilvēkam.

Jaut. Kāpēc mēs, Dievu lūdzot, klanāmies?

Atb. Mēs gribam ar to parādīt savu pazemību Dieva priekšā un dot godu Viņam. Dieva vārdi liecina, ka Jēzus daudz lūdza Dievu, Tēvu klanoties Viņa priekšā. Tas Kungs tādu lūgšanu uzklausiņa (Mt.8, 2-3; 9, 18; 15, 25; Mt.8, 2-3; Lk.5, 12).

Svētajos Rakstos pavēlēts Dieva priekšā klanīties. Svētais Dāvids saka: nāciet, pielūgsim, paklanīsimies un metīsimies ceļos Tā Kunga, sava Radītāja priekšā (Ps.95,6). Pats Pestītājs sacīja: tev būs pielūgt (zemē mezdamiem) Dievu savu Kungu un tam vien kalpot (Mt.4, 9-10). Jēzus ar savu priekšzīmi māca, lai mēs Dievu lūgdami klanāmies. Tā Ģetzemanes dārzā Viņš nedaudz pagājis sāņus, krita ar savu vaigu pie zemes, Dievu lūgdams un sacīdams: *Mans Tēvs, ja tas var būt, tad lai šis biķeris iet Man garām*” (Mt.26, 39). Jēzus Kristus mācekļi arī klanījās sava Pestītāja priekšā (Mt.14,33; 28,29). Jāņa atklāsmes grāmatā mēs lasām, ka arī svētie debesīs klanās Dievu pielūdzot (Jāņ.atkl.4, 10; 11, 15; 19, 4)

Jaut. Kādā laikā mums jālūdz Dievs?

Atb. Svētais apustulis Pāvils mums pavēl sacīdams: *Lūdziet Dievu bez mitēšanās. Par visu esiet pateicīgi! Jo tāda ir Dieva griba Kristū Jēzū attiecībā uz jums* (1 Tes.5,17-18). Tāpēc mums vienmēr vajag pieminēt Dievu, pirms un pēc katra darba piesaukt Viņu, kā arī par visu Viņam pateikties. It īpaši Svētā draudze pavēl mums Dievu lūgt ne vien svētdienās un svētkos, bet arī ikdienas rītos un vakaros, pirms un pēc ēšanas. *Vai ēdat, vai dzerat, visu to dariet Dievam par godu* (1 Kor.10,31).

TĀ KUNGA LŪGŠANA

Jaut. Kāda ir tā visaugstākā un galvenā lūgšana?

Atb. Tā ir Tā Kunga lūgšana jeb tā lūgšana, kuru mums devis pats mūsu Kungs un Pestītājs.

Jaut. Kā tā ir lasāma?

Atb. *Mūsu Tēvs debesīs. Svētīts lai top Tavs vārds. Lai nāk Tava Valstība. Tavs prāts lai notiek, kā debesīs, tā arī virs zemes. Mūsu dienišķo maizi dod mums šodien. Un piedod mums mūsu parādus, kā arī mēs piedodam saviem parādniekiem. Un neieved mūs kārdināšanā, bet atpestī mūs no ļaunā. Jo Tev pieder valstība, spēks un gods mūžīgi mūžos. Āmen. (Mt.6, 9-13).*

Jaut. Kā var iedalīt Tā Kunga lūgšanu?

Atb. Piesaukšanā, septiņās lūgšanās un slavas vārdos.

Jaut. Kā lasāma piesaukšana?

Atb. *Mūsu Tēvs debesīs.*

Jaut. Kā mēs iedrošināties Dievu saukt par savu Tēvu?

Atb. To mēs darām ticībā Jēzum Kristum un pēc tās žēlastības, ko esam kristībā saņēmuši. Par to liecina evaņģēlija mācītājs, sacīdams: *cik Viņu uzņēma, tiem Viņš deva varu kļūt par Dieva bērniem, tiem, kas tic Viņa Vārdam, kas nav dzimuši ne no asinīm, ne no miesas iegribas, ne no vīra gribas, bet no Dieva (Jņ.1,12-13).*

Jaut. Kāpēc Pestītājs mums pavēlējis lūgšanā saukt Dievu par savu Tēvu.

Atb. Tāpēc, lai mēs Viņu pielūdzam ne vien ar bailēm, kā vergi savu Valdītāju un Kungu, bet arī ar pilnīgu mīlestību un cerību, kā bērni savu žēlīgo Tēvu.

Jaut. Kāpēc Tā Kunga lūgšanā ir sacīts par Dievu, *mūsu Tēvs debesīs*, kad Viņš ir visur, ne vien debesīs, bet arī zemes virsū?

Atb. Tāpēc, lai mēs lūgdami nedomājam par kādām zemes lietām, bet lai paceļam savu prātu un sirdi uz debesīm, uz Dievu, jeb lai mēs lūdzam patiesi no visas sirds un no visas dvēseles.

Jaut. Kā lasāma pirmā Kunga lūgšana?

Atb. *Svētīts lai top Tavs vārds.*

Jaut. Ko mēs ar šo lūgšanu lūdzam?

Atb. Lūdzam, lai Dievs mums palīdz augsti teikt Viņa Lielo un Svēto Vārdu.

Jaut. Kā mēs varam augsti teikt Dieva vārdu?

Atb. Tad, kad mēs dzīvojam *visā dievbijībā un cienībā* (1 Tim.2,2), jeb kad ar svēto apdomu turam domās un sirdīs Svēto Dieva Vārdu, un dzīvojam pēc svētiem Dieva baušļiem, kā mums pavēl svētā Pareizticīgā Baznīca. Tā dzīvodami ne vien mēs paši varam Dievam patīkami būt, bet arī citiem sludināt, lai tie tāpat dievbijīgi dzīvo, jeb Dieva vārdu godā un cienī.

Lai jūsu gaisma spīd ļaužu priekšā, ka tie ierauga jūsu labos darbus un godā jūsu Tēvu, kas ir debesīs (Mt.5.16).

Jaut. Kā lasāma otrā Kunga lūgšana?

Atb. *Lai nāk Tava Valstība.*

Jaut. Kas ir Dieva valstība?

Atb. Dieva Valstība ir:

1. visa pasaule, kas ir Dieva radīta un pār kuru Viņš pats valda kā Ķēniņš;
2. Svētā draudze (Baznīca), kuru Pestītājs izveidoja virs zemes, un pie kuras mēs, pareizticīgie, piederam;
3. Debesu valstība.

Jaut. Ko mēs lūdzam Dievam, kad sakām: *lai nāk Tava Valstība?*

Atb. Mēs lūdzam:

1. Lai Tas Kungs mums palīdz būt par īsteniem Svētās Pareizticīgās draudzes (Baznīcas) bērniem, kas virs zemes ir vienīgā patiesā Kristus Baznīca.
2. Lai arī citiem, kas nomaldījušies, palīdz atgriezties no maldiem, viltus un palīdz piebiedroties pie Svētās Kristus draudzes; lūdzam arī par to, lai Tas Kungs mūs dara cienīgus pēc miršanas iemantot debesu valstību.

Jaut. Kā lasāma trešā Kunga lūgšana?

Atb. *Tavs prāts lai notiek kā debesīs, tā arī zemes virsū.*

Jaut. Ko mēs lūdzam Dievam ar šiem vārdiem?

Atb. Mēs lūdzam, lai viss, kas vien ar mums notiek, ne tā notiek, kā mēs paši gribam, bet tā, kā Dievam patīk. Mēs lūdzam arī par to, lai Dievs mums palīdz tāpat svēti pildīt Viņa prātu, kā to pilda svētie eņģeļi un svēti cilvēki debesīs.

Jaut. Kāpēc mums jālūdz, lai viss ar mums notiek pēc Dieva prāta?

Atb. Tāpēc, ka Dievs daudz labāk par mums zina, kas mums ir par labu un kas par ļaunu, visvairāk mūsu pestīšanai, un arvien ir gatavs dot, un arī dod mums visu labu. Tādēļ, kad mēs kaut ko lūdzam no Dieva, mums arvien vajag pielikt šos vārdus: *ak Kungs! Tavs prāts lai notiek.* Pats Pestītājs pirms savām ciešanām, lūgdams savu Tēvu Ģetzemanes dārzā, sacīja: *Tēvs, ja Tu gribi, tad ņem šo biķeri no Manis, tomēr ne Mans, bet Tavs prāts lai notiek* (Lk.22,42).

Jaut. Kā lasāma ceturtā Kunga lūgšana?

Atb. *Mūsu dienišķo maizi dod mums šodien.*

Jaut. Kāda ir šī dienišķā maize?

Atb. Tā ir tā maize, kas mums vajadzīga mūsu dzīvošanai.

Jaut. Vai vēl kas ir vajadzīgs dzīvošanai?

Atb. Piemēram, apģērbs un dzīvoklis; mūsu bērniem labs prāts un laba apmācība; laulātiem draugiem satiecība, ticība un svētība visos darbos; iespēja, lai ar savu mantu varētu dalīties ar trūkcietējiem un nelaimīgajiem. Tāpēc arī šīs ļoti vajadzīgās lietas mēs lūdzam no Dieva.

Jaut. Kāpēc Tas Kungs mums ir pavēlējis lūgt dienišķo maizi priekš šās dienas vien: *dod mums šodien?*

Atb. Tāpēc, lai mēs pārlietu nezūdamies par laicīgām lietām, jo tāda zūdišanās būtu pretī cerībai uz žēlīgo Dievu. Jo Viņš saka: *nezūdieties nākošā rīta dēļ, jo rītdiena pati par sevi zūdīsies. Ikvienai dienai pietiek savu pašas bēdu (Mt.6,34). Bet dzenaties pa priekšu pēc Dieva valstības un pēc viņa taisnības, tad jums visas šīs lietas taps piemestas (Mt.6,33).*

Jaut. Vai vēl nav kāda cita maize – garīga, ko mums jālūdz no Dieva?

Atb. No Dieva mums jālūdz garīgā maize. Šī maize ir Dieva vārdi un Kristus Miesa un Asinis. Pestītājs sacīja: *cilvēks nedzīvo no maizes vien, bet no ikkatra vārda, kas iziet no Dieva mutes (Mt.4,4). Mana miesa ir patiess ēdiens un manas asinis ir patiess dzēriens (Jņ.6,55).*

Jaut. Kā lasāma piektā Kunga lūgšana?

Atb. *Un piedod mums mūsu parādus, kā arī mēs piedodam sa-
viem parādniekiem.*

Jaut. Kādi ir tie parādi, par kuriem mēs lūdzam, lai Dievs mums tos piedod?

Atb. Tie ir mūsu grēki.

Jaut. Kāpēc mūsu grēki tiek saukti par parādiem?

Atb. Tāpēc, ka Dievs mums ir devis visu, kas vien mums ir, un mēs Viņam par to nemaksājam, proti, nepateicamies, un grēki tiek arī saukti par mūsu parādiem Dievam.

Jaut. Kas ir mūsu parādnieki?

Atb. Tie, kas pret mums ienaidu tur, jeb mums pāri dara.

Jaut. Vai Dievs mums tiešām nepiedos mūsu grēkus, ja mēs negribēsim piedot saviem tuvākiem?

Atb. Tiešām; jo Pestītājs saka: *Jo, kad jūs cilvēkiem viņu noziegumus nepiedodat, tad jūsu debesu Tēvs jums jūsu noziegumus arīdzan nepiedos* (Mt.6,14-15).

Jaut. Tādēļ, vai labi dara tas, kas Dievu lūdzot saka: *piedod mums mūsu parādus, kā arī mēs piedodam saviem parādniekiem*, bet savā sirdī tur dusmas un naidu pret tuvāko?

Atb. Tāds tīšām apkaitina savu žēlīgo Kungu, jo Viņa priekšā melo, - saka Dievam: *piedod mums mūsu parādus, kā arī mēs piedodam saviem parādniekiem*, bet to nedara. Redz ko tas Kungs saka: *Tāpēc, kad tu upurē savu dāvanu uz altāra un turpat atminies, ka tavam brālim kas ir pret tevi, tad atstāj turpat altāra priekšā savu dāvanu, noej un izlīgsti papriekš ar savu brāli un tad nāc un upurē savu dāvanu* (Mt.5,23-24).

Jaut. Kā lasāma sestā Kunga lūgšana?

Atb. *Un neieved mūs kārdināšanā.*

Jaut. Ko mēs lūdzam no Dieva ar šiem vārdiem?

Atb. Lūdzam, lai Tas Kungs neļauj mums tikt kārdinātiem, un ja arī mums gadītos kāds kārdinājums, lai Viņš mums dotu spēku izsargāties no tā un neapgrēkoties pret Dievu.

Jaut. Kas ir mūsu kārdinātāji?

Atb. Pati mūsu miesa, kas arvien mūs ved grēkā (Rom.7,22-23), slikti ļaudis pasaulē, kas mums apgrēcību dara, un velns, kas ir mūsu pestīšanas ienaidnieks jau no iesākuma.

Jaut. Ko būs darīt, ja mūs kārdina atkāpties no ticības?

Atb. No tādiem ļaudīm visādā ziņā vajag sargāties un klausīt savu garīgo tēvu, ko pats Dievs iecēlis mūsu pestīšanai. Ticības lietās vajag klausīt ne miesas prātu, nedz cilvēku gudrošanu, tāpēc *ka miesas tieksme ir naidā ar Dievu* (Rom.8,7), bet skaidrus Dieva vārdus, *lai jūsu ticība nebūtu pamatota cilvēku gudrībā, bet Dieva spēkā* (1 Kor.2,5); vajag vēl īpaši Dievu lūgt, lai Viņš pamāca un vada uz īstena ceļa tos, kas nokļīduši no tā un kas vēl nav stiprinājušies savā svētā aicinājumā.

Jaut. Kā lasāma septītā Kunga lūgšana?

Atb. *Bet atpestī mūs no ļaunā.*

Jaut. Ko mēs lūdzam no Dieva caur šo lūgšanu?

Atb. Lūdzam, lai Dievs mūs izglābtu no visāda ļaunuma, no visādām nelaimēm un bēdām un it īpaši lūdzam, lai Dievs mūs pasargātu no grēka un uzturētu svētā Kristus Draudzē. Labāk ir cilvēkam, kad viņš pazaudē visu savu laicīgu mantu, ne kā ja viņš pazaudē debesu mantu - svētu pareizu ticību.

Jaut. Kā lasāmi Kunga lūgšanas slavas vārdi?

Atb. *Jo Tev pieder valstība, spēks un gods mūžīgi mūžos. Āmen.*

Jaut. Kam tad pieder valstība, spēks un gods ?

Atb. Dievam, tāpēc ka Viņš ir debesu un zemes Ķēniņš, un Vispēcīgais un Visslavējamais Ķēniņš.

Jaut. Ko mēs parādām, sakot šos slavas vārdus?

Atb. Parādām, ka mēs lūdzam Dievu ar pilnu cerību, ka Viņš visu var dot, ko mēs lūdzam.

Jaut. Ko nozīmē vārds: Āmen?

Atb. Tas ir ebreju vārds un tā nozīme ir - patiesi jeb tam tā jānotiek, ko mēs lūdzam. *Bet, ja kādam no jums trūkst gudrības, tas lai to lūdz no Dieva, kas visiem dod devīgi un nepārmezdams, un viņam*

taps dots. Bet, lai viņš lūdz ticībā, nemaz nešaubīdamies, jo, kas šaubās, līdzinās vēja dzītam un mētātam jūras vilnim (Jēk.1,5-6).

PAR KRISTĪGU DZĪVI

Īsta, patiesa kristīga dzīve var būt tikai tam, kurš tic Kristum un cenšas dzīvot pēc šīs ticības, t.i., ar saviem labajiem darbiem pilda Dieva gribu. Labie darbi ir mūsu mīlestības izpausme, bet mīlestība ir visas kristīgās dzīves pamats. *Dievs ir mīlestība, un, kas paliek mīlestībā, tas paliek Dievā un Dievs viņā (1 Jņ. 4, 16). Jo tik ļoti Dievs pasauli mīlējis, ka Viņš devis Savu vienpiedzimušo Dēlu, lai neviens, kas Viņam tic, nepazustu, bet dabūtu mūžīgo dzīvību (Jņ. 3, 16).* Tā Dievs ar darbiem parādīja Savu mīlestību pret cilvēkiem.

Bet tā mīlestība, kuru nepavada labi darbi, nav patiesa mīlestība, bet tikai vārdiska.

Lūk, kādēļ Dieva Vārds saka: *ticība bez darbiem ir nedzīva (Jēk. 2, 20).*

Pats Kungs Jēzus Kristus ir sacījis: *Ne ikkatrs, kas uz Mani saka: Kungs! Kungs! - ieies Debesu valstībā, bet tas, kas dara Mana Debesu Tēva prātu (Mt. 7, 21).*

Jo mēs esam Viņa darbs, Kristū Jēzū radīti labiem darbiem, kurus Dievs iepriekš sagatavojis, lai mēs tajos dzīvotu (Efez. 2, 10).

Mēs esam saņēmuši no Dieva arī īpašus līdzekļus, lai spētu atšķirt labus darbus no ļauniem. Šie līdzekļi ir *iekšējais Dieva likums jeb sirdsapziņa, un ārējais Dieva likums jeb Dieva baušļi.*

Sirdsapziņa ir cilvēka iekšējais garīgais spēks jeb gara izpausme cilvēkā. Sirdsapziņa kā iekšējais Dieva likums („Dieva balss”) ir visiem cilvēkiem.

Sirdsapziņa ir iekšējā balss, kura mums saka, kas ir labs un kas – slikts, kas ir godīgs, kas – negodīgs, kas ir taisnīgi, un kas – netaisnīgi. Sirdsapziņas balss liek mums darīt labu un novērsties no ļauna. Par visu labo sirdsapziņa mūs apbalvo ar iekšējo mieru un

rāmumu, bet par visu slikto un ļauno nosoda un soda, un cilvēks, kurš rīkojies pretēji sirdsapziņai, jūt sevī morālu nesaskaņu – sirdsapziņas mokas.

Bet sirdsapziņai kā cilvēka garīgajam spēkam nepieciešama atīstība un pilnveidošanās saistībā ar citiem cilvēka garīgajiem spēkiem: ar viņa prātu, sirdi un gribu. Cilvēka prāts, sirds un griba ir aptumšoti no pirmo cilvēku grēkā krišanas laikiem, tādēļ arī sirdsapziņas balss kā garīgā spēka izpausme izrādījusies vāja un nepietiekama. Un ja cilvēks sevī neattīsta garīgo spēku, tad arī iekšējā sirdsapziņas balss cilvēkā var pakāpeniski iemigt un nomirt (cilvēks „bez sirdsapziņas”).

Tādēļ; ir skaidrs, ka ar vienu iekšējo, sirdsapziņas, likumu cilvēkam nepietiek. Pat paradīzē Dievs pirmajiem cilvēkiem atklāja Savu gribu. No tā varam secināt, ka arī nevainīgā stāvoklī (pirms grēkā krišanas) cilvēkam bija nepieciešams ārējais Dievišķais likums. Vēl jo vairāk šāds likums ir vajadzīgs pēc grēkā krišanas.

Tādēļ, lai cilvēks vienmēr būtu nomodā par savu sirdsapziņu, Dievs Kungs mums ir devis *ārējo likumu*, t.i. Dieva baušļus.

Šis likums tika dots vienkāršā veidā jau Vecās Derības laikos – Sinajas likumdošanā caur pravieti Mozu. Šī likuma galvenie 10 baušļi bija uzrakstīti uz divām akmens plāksnēm. Tie tika padziļināti un paaugstināti Pestītāja Kalna sprediķī Viņa deviņos aicinājumos jeb svētības baušļos. Bet par Vecās Derības desmit baušļiem Kungs apstiprināja, ka tos nepieciešams zināt un ievērot.

Pestītājs sacīja: *nedomājiet, ka Es esmu atnācis atmest bauslību vai praviešus. Es neesmu nācis tos atmest, bet piepildīt* (Mt. 5, 17).

Uz kāda jaunekļa jautājumu: ko laba man būs darīt, lai es dabūtu mūžīgu dzīvību? – Kungs atbild tieši: *ja tu gribi ieiet dzīvībā, tad turi baušļus* (Mt. 19, 16-19).

Tomēr Kungs mācīja pildīt šos baušļus daudz pilnīgāk kā tos saprata pirms Viņa. Kungs Jēzus Kristus māca ticīgajiem izvairīties no baušļu pārkāpšanas ne tikai darbos, bet arī domās un vēlmēs, prasot no viņiem sirds skaidrību.

DESMIT DIEVA BAUŠĻI

Jaut. Kam un kad doti desmit Dieva baušļi?

Atb. Dievs deva desmit baušļus izraēliešiem caur pravieti Mozu Sinaja kalnā, kad tie piecdesmitā dienā pēc savas izešanas no Ēģiptes tur bija apmetušies nometnē.

Jaut. Kādus baušļus Dievs deva?

Atb. Šos:

1. *Es esmu Tas Kungs tavš Dievs, tev nebūs citus dievus turēt Manā priekšā (2 Moz.20,2-3; 5 Moz.5,6-7)*
2. *Netaisi sev elku tēlu vai kādu atveidu nedz pēc tā, kas ir augšā debesīs, nedz pēc tā, kas ir virš zemes, nedz pēc tā, kas ir ūdenī zem zemes. Nezemojies to priekšā un nekalpo tiem (2 Moz.20, 4-5; 5 Moz.5,8-9).*
3. *Tevis nebūs Tā Kunga, sava Dieva vārdu nelietīgi valkāt (2 Moz.20,7; 5 Moz.5,11).*
4. *Sešas dienas tev būs strādāt un visus darbus darīt. Bet septītā diena ir Tā Kunga, tava Dieva, dusēšanas diena; tad tev nebūs nekādu darbu darīt - ne tev, ne tavam dēlam, ne tavai meitai, ne tavam kalpam, ne tavai kalponei, ne tavam vērsim, ne tavam ēzelim, nedz kādam no taviem lopiem, nedz arī svešiniekam, kas mīt tavos vārtos, lai tavš kalps un tava kalpone var atpūsties tāpat kā tu pats. (2 Moz.gr.20,8-10; 5 Moz.5,13-14).*
5. *Godini savu tēvu un savu māti, lai tev labi klājas un tu ilgi dzīvo virš zemes (Efez.6,2-3; 2 Moz.20,12; 5 Moz.5,16).*
6. *Tevis nebūs nokaut (2 Moz.20,13; 5 Moz.5,17).*
7. *Tevis nebūs laulību pārkāpt (2 Moz.20,14; 5 Moz.5,18).*
8. *Tevis nebūs zagst (2 Moz.20,15; 5 Moz.5,19).*
9. *Tevis nebūs nepatiesu liecību dot pret savu tuvāku (2 Moz.20,16; 5 Moz.5,20).*
10. *Tevis nebūs iekārot sava tuvāka namu. Tevis nebūs iekārot sava*

tuvāka sievu, nedz viņa kalpu, nedz viņa kalponi, nedz viņa vērsi, nedz viņa ēzeli, nedz ko citu, kas tavam tuvākam pieder (5 Moz.5,21; 2 Moz.20,17).

Jaut. Uz kā bija uzrakstīti šie desmit baušļi?

Atb. Uz divām akmens plāksnēm.

Jaut. Kāpēc tad baušļi bija uzrakstīti uz divām akmens plāksnēm, bet ne uz vienas plāksnes?

Atb. Tāpēc, ka baušļos ir ietverti divējādi pienākumi, proti, pienākumi pret Dievu un pienākumi pret tuvākajiem. Pirmie četri baušļi bija uzrakstīti uz vienas plāksnes, un tajos mums tiek pavēlēts mīlēt un godāt Dievu. Pēdējos sešos baušļos, kas bija uzrakstīti uz otras akmens plāksnes, tiek mums pavēlēts mīlēt un godāt savus tuvākos. Pats Pestītājs visus baušļus savienoja divos baušļos. Viņš sacīja: *tev būs Dievu savu Kungu mīlēt no visas sirds, un no visas dvēseles, un no visa sava prāta. Šis ir augstākais un pirmais bauslis. Otrs tam līdzīgs ir: Tev būs savu tuvāku mīlēt, kā sevi pašu. Šinīs abos baušļos ir saņemta visa bauslība un pravieši (Mt.22, 37-40).*

Jaut. Kā mēs varam parādīt savu mīlestību uz Dievu?

Atb. Ar stipru turēšanos pie svētās Kristus ticības, ar Dieva baušļu pildīšanu un sirsnīgu tuvāko mīlēšanu. Pestītājs sacīja: *kam ir mani baušļi un kas viņus tur, tas mani mīl, bet, kas mani mīl, to mans Tēvs mīlēs un es to mīlēšu un tam parādīšos. Kas mani mīl, tas manus vārdus turēs, un mans Tēvs to mīlēs, un mēs nāksim pie viņa un ņemsim pie viņa mājas vietu (Jņ.14,21 un 23).* Svētais apustulis Jānis māca: *Ja kāds saka: „es mīlu Dievu”, un ienīst savu brāli, tad viņš ir melis; jo, kas nemīl savu brāli, ko viņš ir redzējis, nevar mīlēt Dievu, ko viņš nav redzējis (1 Jņ.4,20).*

Mūsu tuvākais ir cilvēks, kas radīts pēc Dieva tēla un līdzības, tāpēc, ja kāds nemīl savu tuvāko, šo Dieva attēlu, tas nemīl arī pašu Dievu. Visi ļaudis ir atpirkti ar Jēzus Kristus asinīm un tie, kas tic

Viņam, ir Kristus brāļi un māsas (Ebr.2,11). Tāpēc, ja kāds nemīl to, kuru Kristus sauc par savu brāli un māsu, tas apkaitina pašu Kristu un nemīl Viņu (Mt.12,50).

Jaut. Kāda ir visaugstākā mīlestība pret savu tuvāku?

Atb. Tad, kad mēs esam gatavi atdot savu dzīvību par savu tuvāko: *nevienam nav lielākas mīlestības kā šī, ja kāds savu dzīvību nodod par saviem draugiem* (Jņ.15,13). Tā mīlēdami savus tuvākos, mēs sekojam paša Pestītāja priekšzīmei, kas mūs mīlēdams nomira mūsu dēļ. Tāpēc mums, ne vien jāpalīdz mūsu tuvākiem, bet, ja gadītos iespēja, jābūt gataviem savu dzīvību par viņiem atdot.

Jaut. Ja baušļi bija doti ebreju ļaudīm, vai tad mums arī vajag tos pildīt?

Atb. Mums vajag tos pildīt tāpēc, ka Dievs tos ir devis ne tikai ebreju ļaudīm vien, bet visiem. Tādēļ arī pats Pestītājs pavēlēja tos pildīt, lai iemantotu mūžīgu dzīvošanu: *Ja tu gribi ieiet dzīvībā, tad turi tos baušļus* (Mt.19,17).

Jaut. Vai dara pareizi tie, kas otro bausli atmet un no desmitā izveido divus?

Atb. Protams, ka nē. Kā ir pareizi, par to mēs pārliecināsimies, kad ņemsim rokās Svēto Bībeli, un uzšķirsim 2 Mozus grāmatu 20. nodaļu vai 5 Mozus grāmatu 5. nodaļu. Šeit mūsu baušļi stāv tādā pašā kārtībā, kādā tos mums tos mums iedevusi mūsu svētā Baznīca. Pats Dievs ir izteicis arī mūsu otro bausli, kuru atmet daži citticīgie (2 Moz.20, 4). Jūs paši redziet, ka mūsu desmitais bauslis (5 Moz.5,21; 2 Moz.20,17), nav iedalīts divos baušļos, bet ir uzrakstīti vienā pašā pantā, kaut arī īsie baušļi *tev nebūs nokaut; tev nebūs laulību pārkāpt; tev nebūs zagt*, Dieva vārdos stāv katrs atsevišķi, katrs savā pantā (2 Moz.20,13-15).

Jaut. Pastāv uzskats, ka mūsu otrais bauslis ir tikai pirmā baušļa izskaidrojums; bet ne cits bauslis?

Atb. Visi desmit baušļi ir tikai izskaidrojums diviem augstākiem baušļiem: „mīli Dievu un mīli savu tuvāku”, tomēr ir ne tikai divi baušļi vien, bet pastāv desmit baušļi. Ja arī tā būtu, ka otrais bauslis ir pirmā baušļa izskaidrojams, tad šis izskaidrojums ir mums dots no paša Dieva. Kāpēc tad šo izskaidrojumu mums jāizlaiž un kāpēc pavisam jāatmet?

Jaut. Kur un kā var redzēt, ka desmitais bauslis nav šķelams divos baušļos?

Atb. No tā, ka desmitais bauslis Dieva vārdos (2 Moz.20,17) ir uzrakstīts vienā pašā pantā arī (5 Moz.5,21) šis bauslis tāpat lasāms. Turklāt cirticīgo 9. un 10. bauslis ir sajaukti. Viņiem 9. bauslis ir lasāms tā: *Tev nebūs iekārot sava tuvākā namu*, un 10. – *Tev nebūs iekārot sava tuvākā sievu, kalpu, kalponi, lopu, nedz visu, kas tam pieder*. Bet Bībelē tā stāv rakstīts: *Tev nebūs iekārot sava tuvāka sievu, un tev nebūs iekārot sava tuvāka namu, nedz viņa tīrumu, nedz viņa kalpu, nedz viņa kalponi, nedz viņa ēzeli, nedz kaut ko, kas tavam tuvākam pieder* (5 Moz.5,21). Desmitais bauslis mums aizliedz iekārot visu, kas pieder mūsu tuvākam. Vai tad caur to, ka mēs iekārojam dažādu tuvākā mantu, arī mūsu grēki ir dažādi? Zināms, ka nē. Kā astotā bauslī viss spēks pastāv zagšanā, tāpat arī desmitā bauslī viss spēks stāv tuvākā mantas iekārošanā. Tā kā astoto bausli nevar iedalīt daudz baušļos pēc tām lietām, kādas tiek zagtas, tāpat nevar arī desmito bausli dalīt divos jeb vairāk baušļos pēc tām lietām, kādas tiek iekārotas. Tāpēc bauslis, kas aizliedz iekārot sava tuvākā mantu, ir viens pats bauslis, bet ne divi un vairāk, lai būtu cik bijis to lietu, kas pieder pie tuvākā mantas.

PIRMAIS BAUSLIS

Jaut. Kā lasāms pirmais bauslis?

Atb. *Es esmu Tās Kungs, tavs Dievs, tev nebūs citus Dievus turēt Manā priekšā.*

Jaut. Ko Dievs mums pavēl pirmajā bauslī?

Atb. Pavēl atzīt un godāt tikai Vienīgo Īsteno Dievu, un, bez Viņa, nekādus citus – viltus dievus neatzīt un necienīt. „Es viens tikai esmu tavs Dievs un bez Manis cita dieva nav un nevar būt pasaulē”, - tas ir tā kā to būtu mums sacījis pats Dievs.

Jaut. Kā lai mēs atceramies pirmo Dieva bausli?

Atb. Mums jāmācās atzīt Dievu un Viņa darbus. Kas Dievu nepazīst un negrib mācīties, tas ir sliktāks par neprātīgu lopu, jo Viņš pats saka: *Vērsis pazīst savu īpašnieku, un ēzelis sava kunga sili, bet Israēls tādas lietas nepazīst, Manai tautai nav par to nekādas izpratnes* (Jes.1,3).

Jaut. Kas mums jādara labākai Dieva atzīšanai?

Atb.

1. Cik vien var biežāk un čaklāk ir jāiet savā Svētajā Baznīcā un tur uzmanīgi jāklusās, ko tur lasa un dzied, un it īpaši jāklusās Dieva vārdus, kas mums tiek tur sludināti. Svētais pravietis Dāvids saka: *es priecājos, kad man teica: „Iesim Tā Kunga namā”* (Ps.122,1). Arī mums ar prieku jāiet Dieva namā.
2. Mājās uzmanīgi jālasa Dieva vārdus un citas grāmatas, kas mūs māca atzīt Dievu un mūsu svēto ticību, jeb jāapvaicājas par to arī citiem. Ja kāds ko nezina no svētās Kristus ticības, tas lai vaicā to tam, kas to zina, jeb jautā to savam draudzes ganam.

Jaut. Ko aizliedz mums Dievs, kad saka: *tev nebūs citus dievus turēt Manā priekšā?*

Atb. Dievs aizliedz mums ticēt viltus dieviem, kuriem ir ticējuši un tic pagāni. Piemēram, citi ir turējuši un tur par dieviem kādus cilvēkus, jeb sauli, mēnesi, uguni un citas paša Dieva radītās lietas.

Jaut. Vai tikai tie grēko pret pirmo bausli, kas viltus dieviem tic?

Atb. Pret pirmo bausli grēko arī tie:

1. kas pie ticības mācības piejauc savas domas; par piemēru, kas domā, ka Svētais Gars izejot no Tēva un Dēla, kad Pestītājs taisni saka, ka Svētais Gars iziet Tēva vien (Jņ.15,26);
2. kas atmet kādus Noslēpumus (sakramentus), par kuriem skaidri ir teikts Dieva vārdos;
3. kas māca, ka bērnus nevajag ņemt pie Svētā Vakarēdiena, kad pats Kungs pavēl pie tā visiem nākt (Mt.26,27);
4. kas atkāpjas no Svētās Pareizticības, vienas vienīgās īstās Kristus ticības, jo tāds cilvēku mācībai pieķeras un cilvēku gudrību tur augstāk nekā Dieva gudrību;
5. kas pazaudē cerību no žēlīgā Dieva dabūt žēlastību un pestīšanu, un kas savās vajadzībās un nelaimēs nesteidzas lūgt palīdzību no Viņa, bet kas izmisumā padara sev galu;
6. kas bur, vai tic burvjiem, jeb kas Dievu aizmirsdams, meklē palīdzību pie ļauniem gariem un cenšas caur tiem strādāt jeb meklē palīdzību pie blēžiem, kas citus krāpj;
7. kas tic blēņām jeb kas tic kādam cilvēku izdomājumam, ka kādai lietai ir savāds brīnišķīgs spēks un paļaujas uz to, jeb no tā bīstas tad, kad tam vajadzētu palauties tikai uz vienu vienīgo Dievu. Piemēram, cits tic lietuvēniem un spokiem un tos bīstas, jeb vēl ļaunāk - kādiem gariem kalpo. Cits tic, ka ir laimīgas un nelaimīgas dienas nedēļā;
8. kas ir kūtrs mācīties svēto pareizticību un iet uz Dieva namu;
9. kas mīļo cilvēkus jeb kaut kādu radītu lietu vairāk nekā Dievu, jeb grib patikt cilvēkiem un uz tiem paļaujas vairāk nekā uz Dievu. Pestītājs māca: *Kas tēvu vai māti vairāk mīl nekā mani, tas manis nav vērts, kas dēlu vai meitu vairāk mīl nekā mani, tas manis nav vērts. Un kas savu krustu neuzņemas un man neseko, tas nav manis vērts* (Mt.10,37- 38). Svētais apustulis Pāvils saka: *Ja es cilvēkiem censtos patikt, tad es nebūtu Kristus kalps* (Gal.1,10). Dieva vārdi stipri norāj tos, kas paļaujas uz cilvēkiem, bet Dievu aizmirst: *Nolādēts ir,*

kas paļaujas uz cilvēkiem, un tur miesu par savu atbalstu un elkoni un kura sirds atkāpjas no tā Kunga (Jer.17.5)

PAR SVĒTO GODĀŠANU

Jaut. Vai mēs, pareizticīgie, negrēkojam pret pirmo bausli, kad bez vien vienīgā Dieva godājam arī svētos un tos piesaucam savās lūgšanās?

Atb. Dievs pirmajā bauslī mums aizliedz atzīt un cienīt viltus dievus. Bet mēs, svētos godādami, nemaz neturam tos par dieviem un nedodam tiem tādu godu, kāds Dievam pieder. Mēs viņus pielūdzam, bet pavisam ne tā, kā Dievu. Mēs mēdzam Dievu tā lūgt: *Kungs, apžēlojies par mums; šķīstī mūs no grēkiem; izglāb, Žēlīgais, mūsu dvēseles.* Bet kad svēto, piemēram, apustuļi Pēteri lūdzam, kad sakām; *svētais apustuļi Pēter, lūdz Dievu par mums.* Un tā kā mēs negrēkojam pret Dievu, kad lūdzam priesteri jeb citus mūsu tuvākos, lai tie par mums Dievu lūdz, tāpat mēs nemaz negrēkojam, kad mēs lūdzam mūs aizstāvēt svētos Dieva cilvēkus un it īpaši mūsu Pestītāja Vissvēto Jaunavu Māti.

Jaut. Vai par to var pārliecināties, ka svētie ir godājami un piesaucami mūsu lūgšanās?

Atb. Par to var pārliecināties:

1. Svētie Kristus valstībā ir augstāki un tuvāki pie Dieva nekā mēs. Viņi pēc Dieva vārdu liecības, ir Kristus draugi (Jņ.15,14). Viņi ir Pestītāja varas dalībnieki (Mt.10,28). Kā zemes ķēniņiem ir labs prāts, kad mēs viņu ieceltos virsniekus jeb tos, kas viņiem tuvu stāv, godinām, tāpat arī Debesu Ķēniņam ir labs prāts, kad mēs godājam Viņa uzticīgos kalpus, apustuļus un citus svētos cilvēkus. Pestītājs uz saviem mācekļiem saka: *kas jūs klausā, tas klausā mani, un kas jūs nicina, tas nicina mani* (Lk.10,16) un vēl: *jūs esat mani draugi, ja jūs darāt, ko es jums pavēlu* (Jņ.15,14).

2. Svētie ar savu stipro ticību un dievbijīgo dzīvošanu ir nopelnījuši Svētā Gara žēlastību, kas bagāti mājoja tajos kā Dieva namos. Dieva spēkā svētie darīja brīnumus (Ap.d.12-16), piemēram, dziedināja slimos (Ap.d.3,2-8);9,34), uzmodināja miroņus (Ap.d.9,36-41) un darīja citus tam līdzīgus darbus (Mk.16,17-18; 1 Ķēn.17,16 un 21; 2 Ķēn.2,8; 4, 32-35; 5,14). Tāpēc šo svēto vaigā mēs cienījam pašu Dievu, pēc Svētu Rakstu vārdiem: *Teiciet Dievu Viņa svētajā vietā, teiciet Viņu Viņa varas spēcīgajā cietoksnī - debesu izplatījumā* (Ps.150,1), tas ir, teiciet Dievu tur, kur Viņš mājo un parāda savu spēku, proti, svētajos.
3. Svētie ir darījuši un dara pasaulei neizsakāmu labumu. Pravieši un apustuļi apgaismoja ļaudis ar dievišķīgās mācības gaismu un to izplatīja pa visu pasauli, Tas Kungs tiem darbā palīdzēja un vārdu apstiprināja ar līdzīgi ejošām zīmēm (Mk.16,20), Pravieši un apustuļi cieta Kristus ticības dēļ liekas grūtības, vajāšanu, mokas un pat nāvi.

Arī svētie eņģeļi dara cilvēkiem daudz laba. Tā, svētie eņģeļi izveda Latu no Sodomas, kuru Dievs nosprieda sadedzināt (1 Moz.18,1-23). Svētais eņģelis atbrīvoja Pēteri un citus apustuļus no cietuma (Ap.d.5,19-20; 12;1-11), Dieva eņģelis pamācīja virsnieku Kornēliju (Ap.d.10,1-6). Tāpēc svētie eņģeļi tiek saukti par kalpotājiem gariem, kas *izsūtāmi kalpošanai to labā, kam jāmanto pestīšana*(Ebr.1,14). Bet ir arī svētie cilvēki, kas debesīs, ir kā eņģeļi. Kad Pestītājs savu garu izlaida, *tad kapi atdarījās, un daudz svēto miesas, kas dusēja, cēlās augšām. Un tie izgāja no kapiem pēc viņa augšāmcelšanās, nāca svētajā pilsētā un parādījās daudziem* (Mt.27,52-53), proti, ar tādu nolūku, lai pasludinātu Kristus augšāmcelšanos. Svēto cilvēku dzīves stāsti tāpat skaidri liecina par to, ka svētie ir uz debesīm aizgājuši un joprojām dara labu un palīdz mums.

Svēto mīlestība vēl zemes virsū ir tik liela, ka viņi netaupīja un netaupa savu tuvāko labā savu dzīvību. Mozus mīlestība bija tik augsta, ka viņš bija gatavs zaudēt debesu valstību, lai tikai nepazaudētu Dieva žēlastību viņa tautieši (2 Moz.32,32; Rom. 9,3). *Mīlestī-*

ba pēc Svēto Rakstu vārdiem, *nekad nebeidzas* (1 Kor.13,8). Tāpēc arī svētie debesīs savā mīlestībā uz mums joprojām aizstāv mūs un lūdz Dievu par mums.

Jaut. Vai Svētie Raksti liecina par to, ka svētos būs piesaukt savās lūgšanās?

Atb.

1. Pats Dievs ir pavēlējis grēciniekiem lūgt taisnus cilvēkus kā svētos mūs aizstāvēt Viņa priekšā. Tā Dievs sacīja uz Abimelehu, Geraras ķēniņu, kas bija paņēmis Ābrahāma sievu Sāru: *atdot šo sievu viņas vīram, jo viņš ir pravietis, un lai viņš aizlūdz par tevi, tad tu paliksi dzīvs. Un Ābrahāms lūdza Dievu, un Dievs dziedināja Abimelehu, ir viņa sievu, ir viņa kalpones...* (1 Moz.gr. 20,3,7,17). Kādreiz Dievs pavēlēja Ījaba draugiem, sacīdams: *ejiet pie mana kalpa Ījaba un upurējiet kā dedzināmo upuri jūsu pašu labā, un mans kalps Ījabs par jums lai aizlūdz, jo tikai viņa dēļ es negribu jums ar ļaunu atmaksāt par jūsu mulķīgo neprātību, jo jūs neesat par Mani pienācīgā kārtā izteikušies, ne tā, kā mans kalps Ījabs* (Īj.42,8).
2. Svētie debesīs lūdz Dievu par mums, to mēs skaidri zinām no Dieva vārdiem. Tā Kunga eņģelis lūdza Dievu, lai Viņš apžēlotos par Jeruzālemi un par Jūdu pilsētām (Cah.1,12). Apustulis Jānis atklāsmē redzēja: *Tad tie divdesmit četri vecaji metās zemē tā priekšā, kas sēd goda krēslā, un pielūdzt to, kas dzīvo mūžu mūžos, un noliek savus vainagus goda krēsla priekša sacīdami: „Tu Kungs, mūsu Dievs, Tu esi cieņīgs saņemt slavu, godu un varu, jo Tu esi radījis visas lietas, ar Tavu gribu visas lietas bija un ir radītas”* (Atkl.4,10). Tajā pašā atklāsmē ir redzams, ka *nāca eņģelis un nostājās pie altāra, turēdams zelta kvēpināmo trauku; viņam deva daudz kvēpināmā, lai pietiktu visu svēto lūgšanām uz zelta altāra goda krēsla priekšā. Un kvēpināmā dūmi ar visu svēto lūgšanām uzkāpa no eņģeļu rokām Dieva priekšā* (Atkl.8,3-4). Jūda Makabejs redzēja parādīšanās sen nomirušo augstpries-

teri Oniju, kas lūdza Dievu par jūdu ļaudīm un rādīja uz kādu citu vīru, sacīdams: *šis ir Dieva pravietis Jeremija, kam brāļi tik mīļi bijuši, kas tik daudz Dievu lūdzis par tautu un svēto pilsētu* (2 Makab.15,12-14).

3. Pravietis Mozus Dievu lūdza, sacīdams: *atgriezies no savas dusmības karstuma un lai Tev ir žēl ļaunu darīt saviem ļaudīm piemini Ābrahāmu, Īzāku un Israēlu, savus kalpus* (2 Moz.32,12-13). Un svētais ķēniņš Dāvids: *Ak, Kungs, mūsu tēvu Ābrahāma, Īzaka un Israēla Dievs, pasargi uz mūžīgiem laikiem tādu prātu un sirdi savai tautai un vadi viņu sirdis pie Sevis* (1Laiku 29,18; 1 Ķēn.18,36). Tāpēc arī svētā Pareizticīgā Baznīca pavēl mums tā lūgt: *Kungs, Jēzu Kristu, Dieva Dēls, savas Visšķīstās Mātes un visu svēto lūgšanu dēļ, apžēlojies par mums! Āmen.*

Jaut. Vai nepietiek Dievu vien lūgt? Varbūt svētos nevajag lūgt?

Atb. Nepaļaudamies uz savām vājām lūgšanām, mēs lūdzam arī svētos kā mūsu sirsnīgos pārstāvjus Dieva priekšā, lai tie ar mūsu lūgšanām savieno savas spēcīgās lūgšanas par mums Dieva priekšā un ceram, ka Dievs viņu dēļ neatstums mūsu grēcīgās un necienīgās lūgšanas. Tā darīdami pazemojamies Dieva priekšā un pazemībā ceram atrast žēlastību; *jo Dievs stājas pretim lepnēm, bet pazemīgiem dod žēlastību* (Jēk.4,6).

Jaut. Bet mums ir dots viens vienīgs starpnieks - Jēzus Kristus. Vai tad piesaucot savās lūgšanās svētos, mēs nepazemināsim mūsu Pestītāju?

Atb. Tiešām, *jo ir viens Dievs, kā arī viens starpnieks starp Dievu un cilvēkiem - cilvēks Jēzus Kristus, kas Sevi pašu ir nodevis par atpirkuma maksu par visiem, par liecību savā laikā* (1 Tim.2, 5-6). Un par tādu vidutāju, kāds ir Pestītājs, kas par mums nomiris, mēs arī neturam nevienu no svētajiem. Bet lūgt Dievu par citiem un no citiem lūgt aizstāvēšanu Dieva priekšā nav aizliegts, bet ir pavēlēts Svētajos Rakstos, jo tie saka: *aizlūdziet cits par citu, ka topat dzie-*

dināti (Jēk.5,16). Un tā arī mēs darām: ne vien lūdzam Dievu cits par citu, bet pēc svētā apustuļa priekšzīmes (Rom.15,30; Efez.6,18-19) lūdzam arī citus, īpaši priesterus, lai tie lūdz Dievu par mums. Ja caur Jēzus Kristus aizstāvību būtu aizliegta svēto aizstāvība jeb lūgšanas, tad caur to pašu būtu aizliegta arī citu mūsu tuvāko aizstāvība jeb lūgšanas, un pavisam nebūtu bijis pavēlēts aizlūgt citam par citu. Sacīsim vairāk, tad mums nebūtu atļauts lūgt arī par sevi pašiem, tāpēc, ka mūsu lūgšana par mums pašiem ir sevis pašu aizstāvība. Lūk, pie kādām nejaukām un netaisnām domām ved šī mācība, kas atmet svēto aizlūgšanas. Ja nu mums ir pavēlēts Dievu lūgt citam par citu un arī par sevi, un šī lūgšana netiek atmesta, ja nu mūsu Pestītājs ir „viens vienīgs starpnieks” un pārstāvētājs Dieva priekšā, - tad, protams, svēto piesaukšana mūsu lūgšanās nekādā gadījumā nevar mazināt Pestītāja godu, kā vienīgā mūsu starpnieka starp Dievu un cilvēkiem, bet vēl jo vairāk - Viņu paaugstina.

Jaut. Kā jāsaprot Svētajos Rakstos tādas vietas, kurās aizliedz pielūgt svētos (Atkl.19,10; 22,8-9; Ap.d.10,25-26; 14,14-15)?

Atb. Dieva vārds aizliedz pielūgt svētos tā, kā pašu Dievu, jeb tiem dot Dieva godu. Tātad svētie apustuļi Pāvils un Barnaba, dabūjuši zināt, ka pagānu priesteris gribēja tiem upurēt kā dieviem, stipri turējās tam pretī (Ap.d.14,12-15). Tāpat arī, kad romiešu virsnieks Kornēlijs sastapa apustuli Pēteri un kā pagāns, domādams, ka viņš ir viens no dieviem, pie viņa kājām mezdamiem to pielūdza, tad Pēteris tam sacīja: *celies, es arī es esmu tikai cilvēks* (Ap.d.10,25-26). Tāpat arī Kristus mīļlais māceklis atklāsmē, ieraudzīdams Dieva eņģeli, domāja, ka pats Dievs viņam ir parādījies tādā izskatā un pielūdza to kā Dievu pie viņa kājām zemē mezdamiem. Tāpēc arī Dieva eņģelis uz viņu sacīja: *Nedari to! Es esmu tāds pats kā tu un tavi brāļi, kam ir Jēzus liecība* (Atkl.19,10). Ja svētais apustulis Jānis būtu pazinis eņģeli un devis viņam tik to godu, kas eņģelim pieder, tad eņģelim nebūtu bijusi vajadzība izskaidrot apustulim, ka viņš ir viņa un viņa brāļu darbabiedrs. Eņģelim tad nevajadzētu mācīt, lai viņš tā pielūdz Dievu. Apustulis pats zināja, ka svētajiem

eņģeļiem nepieder tāds gods, kāds pieder vienīgajam Dievam. Mēs no svētiem rakstiem zinām, ka Jozua, Nūna dēls, pie Jērikas pilsētas *metās zemē uz sava vaiga* Tā Kunga karaspēka virsnieka, erceņģeļa Mihaila priekšā un *to pielūdza* (Joz.5,14); Ahaba nama uzraugs Obadja, pēc ilgāka sausuma perioda, satapis pravieti Eliju, *krita tā priekšā uz sava vaiga un sacīja: vai tu neesi mans pavēlnieks, Elija* (1 Ķēn.18,7)? Kad Elija bija uzņemts debesīs, Jērikas praviešu mācekļi sacīja: „*Elijas gars dus uz Elīsas!*” Un viņi *gāja tam pretī un noliecās viņa priekšā līdz zemei* (2 Ķēn.2,15). Svētā pravieša Elijas priekšā paklanījās līdz zemei arī sunamiete, kad tas bija uzmodinājis viņas nomirušo dēlu (2 Ķēn.4,37; 2,15; 1 Moz.23,12; 33,3-7;42,6; 48,12; Dan.2,46). Un nekur Dieva vārdos nav sacīts, ka tie, kas svētos tā pielūdza, dara Dievam nepatīkamu darbu. Pats Pestītājs līdzībā par žēlīgo ķēniņu un nežēlīgo kalpu saka, ka kalps to ķēniņu lūdza, pie zemes krizdams (Mt.18,26) un saka vēl, ka tā kalpa *darbabiedrs krita tam pie kājām, lūdzās* viņu (Mt.18,29). Ar to skaidri tiek parādīts, ka lūgt cilvēkus, īpaši svētos, pavisam nav grēks. Grēks ir tos pielūgt kā pašu Dievu.

Jaut. Kā svētie var dzirdēt jeb zināt mūsu lūgšanas? Viņi taču nav viszinātāji.

Atb. Tiesa gan, ka svētie nav viszinātāji. Tie nebija viszinātāji arī tad, kad vēl dzīvoja šajā grēcīgajā pasaulē. Tomēr tie zināja nākošās lietas, dažreiz runāja to, kas visiem citiem bija apslēpts (Jes.7,14; Ap.d.5,3; 2.Ķēn.5.21-27; Dan.2,27-46). Viņi nebija visvareni, tomēr darīja brīnumus (Jēk.5,17-18; 1 Ķēn.17,14-23; 2 Ķēn.2,8-14;4,3-7; Ap.d.5,12-16; 9,34-41). Ja viņos virs zemes ir mājojis Dieva Gars, kas tiem palīdzēja zināt un darīt to, kas visiem citiem bija neiespējams, vai tad pēc aiziešanas uz debesīm tie ir zaudējuši šo brīnišķīgo Dieva dāvanu? Nebūt nē! Tur debesīs, kur Dievs ir viss iekš visa (1 Kor.15,28), tie zina daudz vairāk nekā atrazdamies šeit virs zemes (1 Kor.13,9-13). Caur šo pašu visspēcīgāko Dieva dāvanu svētie dzird mūsu lūgšanas. Tā svētais Ābrahāms debesu valstībā būdams, dzirdēja tā bagātā lūgšanu, kurš bija ellē, lai gan starp abiem bija

liela starpība (Lk.16,22-26). Bet starp mums un svētiem, kas debesīs, nav tādas lielas starpības, jo mēs esam viena Dieva bērni - mēs esam nākuši pie tiem svētajiem (Ebr.12,22-23), mēs esam *vienas valsts pilsoņi ar svētajiem un Dieva saime* (Efez.2,19). Dieva eņģeļi, kas ir debesīs, priecājas par grēciniekiem, kas atgriežas no grēkiem (Lk.15,7-10), proti, tie zina par viņu atgriešanos. Tāpēc tie var zināt arī mūsu lūgšanas, kuras mēs tiem pienesam. Arī svētie cilvēki debesīs ir *kā eņģeļi, kas debesīs* (Mk.12,25).

Jaut. Kā tad var zināt, kurš no aizgājušajiem ir svēts, kurš nav, un kuru vajag lūgšanās piesaukt?

Atb. Var gan. Vai ir svēti no Svētā Gara apgaismotie apustuļi un pravieši? Vai ir svēti *svētie eņģeļi* (Mt.25,31)? Vai ir svēta Dieva Māte, Visnenoziedzīgā Jaunava Marija, Dieva apžēlotā un augstteicamā starp sievietēm, pār kuru nonāca Svētais Gars, kuru apēnoja Visaugstākā spēks (Lk.1,28-35) un kura nesa savās miesās un dzemdēja Dievu-cilvēku? Citi cilvēki tapuši par svētiem ar savu dzīvošanu un darbiem, it īpaši ar brīnumu darbiem, kādus ar Kristus vārdiem un Viņa vārdā (Mk.16,17-18) tie bija darījuši kā savas dzīvošanas laikā, tā arī pēc nāves. Piemēram, Kristus draudzē svētie ir apustuļi, bīskapi: Vasilijš Lielais, Grigorijš Teologs, Jānis Zeltamute, Nikolajš brīnumdarītājs, mocekļi: arhidiakons Stefans, Georgijš Uzvarētājs, taisnie: Antonijs Lielais, sirdsskaidrais Radoņžas Sergijs, svētais Kronštates Jānis un daudzi citi.

Jaut. Kā vēl Pareizticīgā Baznīca pārliecinās, kuri Dievam tīkami cilvēki ir svētie?

Atb. Dievs pagodinās svētajos ar to, ka viņu miesas nesatrūd. Dažu svēto cilvēku miesas, palikdamas zemē jeb virs zemes daudz gadu desmitus un arī gadu simtus, nesatrūd un turklāt vēl brīnišķīgi dziedina tos, kas steidzas pie svētajiem stiprā ticībā Dievam. Šīs nesatrūdošās miesas dus un visi tās var redzēt. Piemēram: sirdsskaidrā Radoņžas Sergija nesatrūdošās miesas viņa klosterī, svētā Dimitrija – Rostovā, svētā Mitrofana - Voronežā, svētā Aizdonas Tihona

– Zadonskā un vēl daudzu citu svēto nesatrūdošās miesas Kijevā un citās vietās (arī nogalinātā svētkoekļa Rīgas arhibīskapa Jāņa netrūdošās relikvijas, kas šobrīd atrodas Rīgas Kristus Piedzimšanas katedrālē - *red. piez.*).

Jaut. Vai svēto miesas var palikt nesatrūdošas un darīt brīnumus?

Atb. Mēs zinām, ka caur pravieša Elijas kaulu aizskaršanu mironis tapa dzīvs (2 Kēn.13,21), ka asinssērdzīgā sieva tapa vesela, aizskarot Pestītāja drēbju vīli (Lk.8,44); ka apustuļa Pāvila sviedru auti un priekšauti uzlikti uz neveseliem, dziedināja *un slimības tos atstāja, un ļaunie gari no tiem izgāja* (Ap.d.19,12). Tad kāpēc to pašu nevarētu darīt svēto apustuļu un citu svēto nesatrūdošās miesas? Vai ticībai nav tāds pat spēks, kāds bija Pestītāja un apustuļu laikos? Pestītājs saka: *Tas spēj, kas tic* (Mk.9,23).

Jaut. Vai ir gadījumi, kad arī nesvēto cilvēku miesas paliek nesatrūdošas?

Atb. Ir tādi gadījumi:

1. Viņu miesas ir bijušas vai nu balzamētas, vai nu ieliktas tādā zemes gruntī, kurai ir spēja pasargāt cilvēka miesu no satrūdēšanas. Svēto cilvēku miesas netop balzamētas un daudzkārt tās atrodas slapjās vietās un pavisam sapuvušos zārkos;
2. Parasti miesas pēc to izņemšanas no zemes, kad tiek aizskartas, pārvēršas par pelniem, bet ar svēto cilvēku miesām tas tā nenotiek, jo viņas paliek tādas, kādas tās bija jau iesākumā, un citas no tām stāv daudzus simtus gadus nesatrūdot.
3. Svēto miesas, it īpaši viņu atklāšanā, dara brīnumus, kas īpaši pārliecina visus ticīgos, ka šīs miesas pasargātas ar Visspēcīgā Dieva žēlastību un ka tie nomirušie, kuru miesas palikušas nesatrūdošas, ir tiešām svēti un Dievam tīkami cilvēki.

Jaut. Kāpēc tad mācīti vīri netic svētām nesatrūdošām miesām?

Atb. Par to nav ko brīnīties, jo arī paša Pestītāja brīnuma dar-

biem daži rakstu mācītāji neticēja (Mt.9,34; Mk.3,22), lai piepildītu šo vārdus: *Uz tiesu es esmu nācis šinī pasaulē, lai tie, kas neredz, kļūst redzīgi, un tie, kas redz, akli (Jņ.9,39).*

OTRAIS BAUSLIS

Jaut. Kā lasāms otrais bauslis?

Atb. Netaisi sev elku tēlu vai kādu atveidu nedz pēc tā, kas ir augšā debesīs, nedz pēc tā, kas ir virs zemes, nedz pēc tā, kas ir ūdenī zem zemes Nezemojies to priekšā un nekalpo tiem.

Jaut. Ko Dievs mums aizliedz otrajā bauslī?

Atb. Aizliedz taisīt tēlus jeb viltus dievu līdzības, šo lietu priekšā klanīties un tām kalpot.

PAR SVĒTO IKONU GODĀŠANU

Jaut. Vai otrais bauslis neaizliedz cienīt svēto bildes (svētās ikonas)?

Atb. Tas netiek aizliegts, jo svēto bildes ir Dieva un Viņa svēto ikonas, bet ne tēli. Ja nav grēks darināt valdnieku, tēva, mātes un citu mums mīļu un cienījamu cilvēku bildes, tad nevar būt grēks taisīt mūsu Visaugstākā Labdarītāja – Debesu Tēva, Dieva un Viņam tīkamo svēto cilvēku ikonas. Darinādami Dieva un Viņa svēto ikonas, mēs ar to parādām Dievam un Viņa svētajiem pienācīgu godu.

Jaut. Vai nav grēks klanīties svēto ikonu priekšā?

Atb. Tas nav grēks, jo klanoties ikonu priekšā un uz tām skatoties, mēs savā garā klanāmies pašam Dievam, kad savu prātu un sirdi paceļam uz To Kungu.

Jaut. Kāds ir mūsu pamatojums tam, ka mēs cieņā turam svēto bildes jeb ikonas?

Atb.

1. Pats Dievs pavēlēja pravietim Mozum taisīt no zelta divas Ķerubu ikonas, jeb divus ķerubu atveidojumus, sacīdams: *Tad izveido vēl divus ķerubus, tie tev jādarina no zelta abos vāku galos. Un vienam ķerubam jābūt vienā galā, bet otram ķerubam jābūt otrā galā: pie vāka tev jāpiestiprina abi ķerubi.* (2 Moz.25,18-19).
2. Svētais pravietis Dāvids saka: *Cildiniet To Kungu, mūsu Dievu! Krītiēt ceļos Viņa kāju pamesla priekšā! Tiešām, Viņš ir svēts!* (Ps.99,5) Proti, tas jādara derības šķirsta priekšā, uz kura bija uzlikti šīs divas ķerubu ikonas. Dieva vārdi pavēl pielūgt Dievu viņa svētā kalna priekšā: *Cildiniet To Kungu, mūsu Dievu, un metieties ceļos pie viņa svētā kalna! Tiešām svēts ir Tas Kungs, mūsu Dievs!* (Ps.99,9) Šie Dieva vārdi pavēl To Kungu pielūgt Ciānas kalna priekšā, uz kura bija uzcelts Jeruzālemes dievnams. Ja Dieva vārdi mums pavēl Dievu pielūgt Viņa kāju pamesla priekšā un Viņa svētā kalna priekšā, tad vēl jo vairāk mums jāpielūdz Viņš svēto ikonu priekšā.
3. Ikonas pamāca mūs svētai ticībai un dievbijīgai dzīvošanai. Kad mēs skatāmies uz krustu vai redzam krustā sistā Pestītāja ikonu, tad ikkatrs no mums, kas arī vēl lasīt neprot, mācās skaidri atzīt, ka Pestītājs par mums krustā ir mokas cietis un nomiris. Redzot Dievmātes ikonā Viņu bērniņu Jēzu uz rokām turam, mēs mācāmies atzīt, ka Pestītājs ir piedzimis no Visšķīstās Jaunavas Marijas, cilvēks tapis, nemitēdamies būt arī Dievs. Tā Kunga Kristīšanas ikona mums rāda, ka Pestītājs ir kristīts Jordānā un ka Svētais Gars uz viņu nolaidies kā balodis. Kad mēs svēto ikonas redzam baznīcā vai tās ir mums mājās, tad tās mums vienmēr atgādina, ka Dievs ar saviem svētajiem neredzot klāt ir ne tikai baznīcā, bet arī mūsu mājokļos, un Viņš visu dzird, visu redz un visu zina. Un šīs domas var mūs paskubināt dzīvot pēc Dieva prāta. Dažreiz

mēs aizmirstam mājā pielūgt Dievu – ikona par to mums var atgādināt. Ja mums nāk prātā nāk darīt ko sliktu, tad paskatoties uz ikonu, mēs varam atturēties no grēka. Skatoties uz svētbildi, mums jādomā: Dievs visu redz, Dievs mūs sodīs par katru sliktu darbu.

4. Svētajā derības šķirstā bija paša Dieva klātbūtne. Dievs ar to redzamā veidā pierādīja ebrejiem savu spēku un žēlastību (Joz.3,15-17; 6,16-20; 1 Laiku14,14). Bet tos, kas bez svētā apdoma un dievbijāšanas to aizskāra, redzamā veidā sodīja (1 Laiku14,9-10; 1 Sam.6,19). No Pestītāja dzīvesstāstiem mēs zinām, ka asinssērdzīgā sieva tapa vesela, kad bija aizskārusi Pestītāja drēbju vīli (Lk.8,44). Mēs zinām, ka svētā apustuļa Pāvila sviedru auti tika uzlikti uz neveseliem, tad viņi tos dziedināja un izdzina ļaunus garus (Ap.d.19,12). Pati svētā apustuļa Pētera ēna, apēnodama neveselos, atvieglināja viņu slimības (Ap.d.5,15-16). No Svētās Baznīcas stāstiem mēs zinām, ka arī ikonas darījušas daudz brīnumu darbus pie ticīgajiem.

Jaut. Daži saka, ka mūsu otrais bauslis skaidri aizliedz ikonas taisīt un to priekšā klanīties, sacīdams: *Tev nebūs viņu priekšā zemē mesties, nedz tiem kalpot* (5 Moz.5,8-9).

Atb. Tanī pašā laikā, kad Dievs deva bausli, *ka nebūs nekādu izgrieztu bildi taisīt*, Viņš Mozum pavēlēja darināt divus ķerubus. Skaidri redzams, ka Dievs nav aizliedzis taisīt īstenā Dieva un viņa svēto ikonas, bet ir aizliedzis taisīt Dieva vietā kaut kāda viltus izdomātā dieva atveidojumus. Tas ir saprotams arī no tā paša otrā baušļa, kas aizliedz: *Tev nebūs sev taisīt nekādu izgrieztu tēlu vai kādu atveidu nedz pēc tā, kas augšā debesīs, nedz pēc tā, kas ir virs zemes, nedz pēc tā, kas ir ūdenī zem zemes* (2 Moz.20, 4). Proti, tas nozīmē, ka pielūgt nedrīkst paša Dieva radītās lietas. Turklāt Dievs ir aizliedzis darināt elku tēlus viņu pielūgšanai un kalpošanai tiem: *Nezemojies to priekšā un nekalpo tiem, jo Es Tas Kungs, tavs Dievs, esmu taisnīgs Dievs, kas tēvu grēkus pie bērniem piemeklē līdz trešam un ceturtaim augumam tiem, kas mani*

ienīst un daru žēlastību līdz tūkstošajam augumam tiem, kas Mani mīl un tur Manus baušļus (2 Moz.20,5). Lūk, grēks ir tad, ja mēs zemē metamies un kalpojam Īstenā Dieva vietā elku dieviem un viņu tēliem. Cienot ikonas, mēs nedomājam tā darīt. Par ikonu cienītājiem netiek sacīts: *Apkaunoti lai kļūst visi elku tēlu kalpi, kas lepojas ar saviem elkiem* (Ps.97,7). Tas tiek sacīts par elku tēlu kalpiem. Mēs, lūdzoties svēto ikonu priekšā, pielūdzam Īsteno Dievu un Viņa svētos un Viņam vien kalpojam.

Jaut. Kā var ikonā attēlot neredzamo Dievu ?

Atb. Ikonās Dievs ir redzams tāds, kādam Viņam pašam labpatīkas parādīties cilvēkiem. Vissvēto Trijādību ikonā mēs redzam kā trīs svešiniekus. Tā Viņa ir parādījusies Ābrahāmam zem Mamres ozola (1 Moz.18,1-2). Dievu Tēvu mēs ikonā redzam tādu, kāds Viņš ir parādījies pravietim Danielam, proti, kā sirmgalvi (Dan.7,9). Dieva Dēls ikonā ir kā cilvēks, jo Viņš ir piedzimis no Svētās Jaunavas Marijas kā īstens cilvēks. Svētais Gars ikonā ir kā balodis, tāpēc, ka viņš tādā veidā nonāca uz Pestītāju Viņa kristīšanā (Mt.3,6). No vecās Baznīcas stāstiem mēs zinām, ka pats Pestītājs Edesas ķēniņam Augaram uzzīmējis savu svēto seju uz dvieļa, ka evaņģēlists Lūka Dieva Mātes ir rakstījis (gleznojis) Dievmātes ikonu.

Jaut. Kas grēko pret otro bausli?

Atb.

1. Tie, kas ir mantkārīgi, jeb kas mantkārības dzīti, aizmirst Dievam kalpot un dara netaisnību saviem tuvākiem. Svētais apustulis saka: *netiklība, nešķīstība, kaisle, ļauna iekāre un mantkārība ir elku kalpošana* (Kol.3,5).
2. Tie, kas pārlietu daudz zūdās par savu vēderu, kas garda ēdiena dēļ aizmirst kalpošanu Dievam un lūgšanu jeb ir laiski mācīties Dieva atzīšanu un svēto ticību, un tādēļ viņu vēders top par viņu elku, kam tie kalpo. Apustulis Pāvils par tādiem saka, ka *viņu dievs ir vēders* (Fil.3,19).
3. Tie, kas lepojas jeb domā, ka viņi ir daudz augstāki par citiem,

un no tuvākiem pieprasa kalpot viņam, kā pašam Dievam, bet aizmirst, *ka Dievs stājas pretim lepniem, bet pazemīgiem dod žēlastību* (Jēk.4,6).

TREŠAIS BAUSLIS

Jaut. Kā lasāms trešais bauslis?

Atb. *Tev nebūs Tā Kunga, sava Dieva vārdu nelietīgi valkāt.*

Jaut. Ko aizliedz trešais bauslis?

Atb. Aizliedz mums piesaukt Augstā Dieva vārdu, proti, pieminēt Viņu nelietīgās runās, bez pienācīgas dievbijāšanas jeb melu aplicināšanai, lai apstiprinātu, ka tie bijuši patiesība.

Jaut. Kas grēko pret trešo bausli?

Atb.

1. Tie, kas runā sliktus vārdus par Dievu jeb kurn uz Dievu par savu dzīvi jeb nelaimi.
2. Tie, kas izsmej Svētās Baznīcas lietas, jeb kas apsmej Pareizticīgās Baznīcas ieražas, kuras ir ieceltas mūsu pamācīšanai un kurām ir garīga nozīme.
3. Tie, kas mājā jeb baznīcā lūdz Dievu bez svēta apdoma un ne no sirds jeb, Dievu lūgdami, nedomā par Dievu, bet par saviem laicīgiem nelietīgiem darbiem.
4. Tie, kas apsolījušies darīt Dievam kaut ko labu un negrib to pildīt.
5. Tie, kas pārkāpj savu zvērestu, par piemēru, kas apsolījušies kalpot savam valdniekam uzticīgi un taisni, bet nekalpo.
6. Tie, kas atstāj dienestu, no tā bēgdami; jeb tie, kas zvēr apliecināt taisnību, bet liecina melus.
7. Tie, kas piesauc Dievu par liecinieku melos kā patiesībā un bez svēta apdoma piesauc Dieva vārdu ierastās runās.

Jaut. Ko Pestītājs vispār saka par dievošanos?

Atb. *Es jums saku: jums pavisam nebūs zvērēt: nedz pie debesīm, jo tās ir Dieva goda krēsls, nedz pie zemes, jo tā ir viņa kāju pamesls, nedz pie Jeruzālemes, jo tā ir lielā ķēniņa pilsēta. Tev arī nebūs zvērēt pie savas galvas, jo tu nespēji padarīt nevienu vienīgu matu ne baltu, ne melnu. Bet jūsu vārdi lai ir: jā! jā! nē, nē! kas pāri par to, tas ir no ļauna (Mt.5,34-37).*

Jaut. Vai ar šiem vārdiem Pestītājs pavisam neaizliedz zvērēšanu?

Atb. Svētais apustulis saka: *cilvēki zvēr pie kaut kā lielāka, nekā viņi paši, un zvērests ir viņiem par apstiprinājumu, lai izbeigtu kataru pretrunu. Gribēdams apsoltājuma mantiniekiem vēl vairāk parādīt savu negrozāmo gribu, Dievs tāpēc to ir apstiprinājis ar zvērestu (Ebr.6,16-17). Ja nu pats Dievs ir lietojis zvērestu, tad jo vairāk mums ir atļauts zvērēt, ja valdība to no mums prasa. Bet zvērests jālieto ar pilnīgu augstcienīšanu un stipru apņemšanos to piepildīt.*

CETURTAIS BAUSLIS

Jaut. Kā lasāms ceturtais bauslis?

Atb. *Piemini sabata dienu ka tu to svētī, sešas dienas tev būs strādāt un padarīt visus savus darbus, bet septītā diena ir Tā Kunga, tava Dieva dusēšanas diena.*

Jaut. Ko Dievs pavēl ceturtajā bauslī?

Atb. Sešas dienas nedēļā strādāt un darīt savus darbus, bet septīto dienu kalpot Dievam, proti, apmeklēt Dieva namu, mācīties atzīt Dievu un savu ticību, palīdzēt saviem tuvākiem un darīt citus Dievam patīkamus darbus.

Jaut. Kāpēc mums ir pavēlēts sešas dienas strādāt, bet septīto dienu svētīt un Dievam kalpot?

Atb. Tāpēc, ka pats Dievs pasauli ir radījis sešas dienās, bet septītā dienā ir dusējis, jo *atpūtās no visa sava darba, ko bija darījis* (1 Moz.gr.2,2-3).

Jaut. Kuru tad īpaši no septiņām dienām vajag svētīt?

Atb. Vecā Derībā svētīja sestdienu, bet no Kristus augšāmcelšanās laika kristīgie ļaudis svētī svētdienu (Ap.d.20,7), kurā top pieminēts vislielākais un visbūtiskākais notikums no Pestītāja dzīves - Viņa Augšāmcelšanās no mirušajiem.

PAR PAREIZTICĪGĀS BAZNĪCAS SVĒTKIEM

Jaut. Vai bez svētdienas Kristus draudzē nav vēl kādas citas svētijamas dienas?

Atb.

1. *Tā Kunga svētki*, kas veltīti pašam Dievam Tam Kungam par godu un par piemiņu augstākiem Pestītāja dzīves notikumiem;
2. *Vissvētās Dievadzemdētājas svētki*, kas veltīti Dievmātei;
3. *Svēto svētki*, kas veltīti svēto eņģeļu un svēto cilvēku godināšanai.

Jaut. Kuri ir augstākie mūsu *Kunga svētki*?

Atb.

- *Kristus Piedzimšanas svētki 7. janvārī* (Lk.2,4-18).
- *Kunga Pretimņemšanas svētki 15. februārī* (Lk.2,22-38).
- *Kunga Kristīšanas svētki jeb Dieva Parādīšanās svētki 19. janvārī* (Mt.3,13-17).
- *Kunga Apskaidrošanās svētki 19.augustā* (Mt.17,1-9).
- *Kunga ieiešana Jeruzālemē, nedēļu pirms Kristus Augšāmcelšanās svētkiem* (Jņ.12,12-18).

- *Kristus gaišā augšāmcelšanās jeb PASHA, kas ir mainīgie svētki no 22.marta līdz 25.aprīlim*⁹ (Mat.28,2-7).
- *Kunga Debesīs Pacelšanās svētki (Kunga Debesbraukšanas svētki), 40. dienā pēc Augšāmcelšanās svētkiem* (Lk.24,49-52).
- *Svētki par piemiņu Svētā Gara nonākšanai pār apustuļiem, 50. dienā pēc Augšāmcelšanās svētkiem, kas pirmajā dienā saucami par Vissvētās Trijādības svētkiem un otrā dienā par Svētā Gara dienu* (Ap.d.2,1-4).
- *Kunga godājamā un Dzīvudarošā svētā Krusta Pacelšanas svētki par piemiņu Kristus krusta atrašanai 27. septembrī.*

Jaut. Kādi ir augstākie Dievadzemdētājas svētki?

Atb.

- *Vissvētās Dievadzemdētājas Piedzimšanas svētki 21. septembrī*
- *Vissvētās Dievadzemdētājas Ievešana Dievnamā 4. decembrī.*
- *Vissvētās Dievadzemdētājas Pasludināšanas svētki 7. aprīlī* (Lk.1.26-38).
- *Vissvētās Dievadzemdētājas Patvēruma svētki 14. oktobrī.*
- *Vissvētās Dievadzemdētājas Aizmigšanas svētki 28. augustā.*

Jaut. Kādi ir augstākie svēto svētki?

Atb.

- *Kunga Priekšteča un Kristītāja Jāņa piedzimšanas diena 7. jūlijā.*
- *Kunga Priekšteča un Kristītāja Jāņa galvas nociršanas diena 11. septembrī.*

⁹ Dievs pavēlēja ebrejiem svētīt pasu pirmā mēneša 14. dienā (2.Moz.12,18), proti, pavasara jeb marta mēnesī, kad ir pilns mēness. Kristus augšāmcelšanās notika pēc jūdu Pashas. Marta pilnais mēness gadās citreiz martā, citreiz aprīlī un Pasha ir vēl pēc šā pilnā mēness, tātad mēs Kristus Augšāmcelšanās svētkus svētījam dažādā laikā - martā jeb aprīļa mēnesī, kad pagājis marta pilnais mēness.

- *Augstāko apustuļu – Pētera un Pāvila diena 12. jūlijā.*
- *Svētā apustuļa un evaņģēlista Jāņa Teologa piemiņas diena 9. oktobrī.*
- *Svētā brīnumdarītāja Nikolaja piemiņas diena 19. decembrī un 22. maijā.*
- *Lielmocekļa Georgija Uzvarētāja piemiņas diena 6. maijā.*
- *Erceņģeļa Mihaila un citu bezmiesīgo debesu spēku goda diena, 21. novembrī.*

Jaut. Vai Pareizticīgajā Baznīcā nav vēl kādi svētki bez augstāk pieminētiem?

Atb. Ir gan; tādi ir baznīcas svētki, kas top ar īpašu svinēšanu svētīti, bet šie svētki, ja tie nepieder pie lielajiem Pareizticīgās Baznīcas svētkiem, arī top svētīti kā lielie tajās draudzēs, kurās dievnams viņiem ir par piemiņu celts. Latvijas Pareizticīgā Baznīca īpaši svinīgi atzīmē arī svētmocekļa Rīgas arhibīskapa Jāņa (Pommers) nāves dienu 12. oktobrī un viņa relikviju pārvešanas dienu 14. jūlijā, kā arī Vissvētās Dievzemdētājas brīnumdarošās Tihvinas ikonas sagaidīšanu Rīgā 2004. gada 21. jūnijā un Vissvētās Dievzemdētājas brīnumdarošās Jakobšates ikonas atgūšanu 2008. gada 21. jūlijā.

Jaut. Kādi ir visaugstākie Pareizticīgās Baznīcas svētki?

Atb. Tā nosauktie *divpadsmītie*, jo tādu ir divpadsmīt gadā, un trīspadsmītie ir tie galvenākie, - Kristus Augšāmcelšanās svētki, - svētku svētki. Pie tiem divpadsmīt svētkiem pieder visi augstāk minētie Kunga svētki un pirmie četri Dievzemdētājas svētki.

Jaut. Kāpēc Pareizticīgās Baznīcas svētku skaitlī nav pieminētas Lielā Ceturtdiena un Lielā Piektdiena?

Atb. Ne tāpēc, ka šīs dienas būtu mazāk svētījamas nekā citas. Mums šajās dienās vienmēr tiek noturēta dievkalpošana, taču tā ir sēru pilna.

Nedēļa pirms Kristus Augšāmcelšanās svētkiem tiek saukta par Ciešanu nedēļu. Tas tāpēc, ka šajā nedēļā mūsu dārgais Pestītājs cie-

tis par visas pasaules grēkiem un mēs, pieminot Viņa ciešanas, visu šo nedēļu pavadām īpaši stingrā gavēšanā un Dieva lūgšanā. Īpaši vērā liekama šinī nedēļā ir Lielā Ceturtdiena, kurā pieminam to, ka Jēzus Kristus iedibinājis mūsu pestīšanas labad lielo Svētā Vakarēdiena Noslēpumu, un Lielā Piektdiena, kurā pieminam Tā Kunga nāvi krustā. Kad Jēzus nomira, tad visa daba drebēja no izbailēm, saule tapa aptumšota, priekškaramais auts dievnamā pārplīsa vidū pušu, zeme trīcēja, klintis šķēlās, kapi atdarījās, un daudzu svēto miesas, kas dusēja, cēlās augšā (Lk.23,34-45; Mt.27,51-52). Tāpēc tādās dienās nepieklājas gaviļēt un līksmoties, bet vajag īpaši noskumt un raudāt par saviem grēkiem, par kuriem Pestītājs briesmīgas mokas cietis. Tādēļ Svētā Pareizticīgā Baznīca nav pieskaitījusi Lielo Ceturtdienu un Lielo Piektdienu pie svētkiem, bet ir tās pieskaitījusi pie dziļas skumšanas dienām.

Jaut. Kādēļ Pareizticīgajā Baznīcā ir tik daudz svētku?

Atb. Tas tādēļ, lai mēs kalpojam Dievam, gādājam par nākamo mūžīgo dzīvošanu un savu pestīšanu vairāk, nekā par savu laicīgo dzīvošanu un pasaules labumiem. Svētku dienās iestiprinot sevi ar Dieva lūgšanu, kristīgs cilvēks nākošās dienās var vairāk strādāt, nekā visas dienas tikai strādādams un strādādams.

Jaut. Kas svētku dienās jādara?

Atb. Nekad nevajag aizmirst, ka katra svētku diena, kā arī svētdiena, ir tiešām svēta diena, ka tā ir Dieva iesvētīta un tā pieder Dievam, ka mums jāsvētī tās dienas ar kristīgiem un Dievam tīkamiem darbiem jeb jākalpo Dievam, bet ne sev pašiem un pasaulei. Tāpēc svētku dienās mums vajag:

1. Iet uz baznīcu, lai tur kopā ar citiem kalpotu Dievam Tam Kungam un no sirds Viņu pielūgtu, lūgt Dievu arī mājā un pat ceļā, ja tajā gadītos būt.
2. Uzmanīgi lasīt Dieva vārdus un citas derīgas grāmatas, īpaši tās, kuras pamāca mūs svētā pareizā ticībā, ko daži no mums labi nezina.

3. Dievnama uzturēšanai dot ziedojumus un nežēlot līdzekļus, iegādājoties sveces, ko aizdedzināt baznīcā svēto ikonu priekšā tādējādi apliecinot savu kvēlo mīlestību uz Dievu¹⁰;
4. 4) Darīt labu saviem tuvākiem, proti:
5. a) palīdzēt nabagiem un nelaimīgiem. *Ikviens lai dara, tā kā savā sirdī apņēmieš, ne smagu sirdi, vai piespiests, jo priecīgu devēju Dievs mīl* (2Kor.9,7);
6. b) atgriezt uz patiesības ceļa tos, kuri nomaldījušies. Par to Dieva vārdi apsola daudzu grēku piedošanu (Jēk.5,20). Proti, pamācīt tos, kas slikti dzīvo, lai tie atstātu savu noziedzīgo dzīvošanu. Stiprināt cilvēkus svētā ticībā, kas no tās atkāpjas;
7. 5) Pārdomāt par savu paša dzīvošanu, par savas dzīves labošanu, lai cienīgi sagatavotos nākošā mūža dzīvošanai un ieiēšanai debesu valstībā.

PAR PAREIZTICĪGĀS BAZNĪCAS GAVĒNIEM

Jaut. Kas gavēņus ir iecēlis?

Atb. Pats Dievs jau Vecajā Derībā pavēlēja: *Un tas lai jums ir par mūžīgu likumu: septītā mēneša desmitajā dienā jums būs savas dvēseles pakļaut gavēnim un jums nebūs strādāt nekādu darbu...* (3 Moz.16,29). Un vēl: griezieties atpakaļ pie Manis no visas savas sirds ar gavēšanu, asarām un nozēlām un sērām! Pūtiet taures Ciānas kalnā, gavējiet svētā godbijībā, izsludiniet grēku nožēlas dienu! (Joel.2,12 un15) Tāpēc Mozus, Dāvids un visi Dieva ļaudis gavēja (2 Moz.34,28; Ps.35,13; 109,24; Soģu 10,26; 2 Laiku 20,3; Ebr. 8,21).

¹⁰ Nem vērā: Kristīgi ļaudis apustuļu laikos dedzināja saiešanas istabās daudz eļļas lukturu (Ap.d.20,8). Tāpēc arī mēs baznīcā dedzinām sveces tā kā to darīja arī vecās derības dievkalpošanā.

Jaut. Vai Jaunajā Derībā Pestītājs ir atcēlis gavēšanu?

Atb. Jaunajā Derībā gavēšana netiek atcelta. Pestītājs pats ir gavējis 40 dienas un 40 naktis (Mt.4,2), un ar to ir devis mums priekšzīmi gavēt. Viņš ir arī mācījis gavēt: *kad jūs gavējat, tad neesiet saīguši, kā liekuļi; jo tie dara savus vaigus nejaukus, lai rādītos ļaudīm kā gavētāji. Patiesi es jums saku, tiem jau ir sava alga. Bet kad tu gavē, svaidi savu galvu un mazgā savu vaigu, ka tu nerādies ļaudīm kā gavētājs, bet savam Tēvam, kas redz slepenībā. Un tavš Tēvs, kas redz slepenībā, tev to atmaksās* (Mt.6,16-18).

Jaut. Vai Pestītājs atmeta gavēšanu, kad sacīja: *ne, kas mutē ieiet, sagāna cilvēku; bet kas no mutes iziet, tas sagāna cilvēku* (Mt.15,11)?

Atb. Ja Pestītājs gavēšanu būtu atmetis, tad Viņš pats nebūtu gavējis un nebūtu mācījis gavēt, īpaši tad, kad Viņu vaicāja: *kāpēc tavi mācekļi negavē* (Mt.9,14)? Bet Tas Kungs izteica tos vārdus: *ne, kas mutē ieiet, tas cilvēku sagāna...* tad, kad Viņš paskaidroja par ēšanu, ka *tā ar nemazgātām rokām cilvēku nesagāna* (Mt.15,20). Runāt par gavēšanu, dodot Pestītāja vārdiem citu nozīmi, ir Svēto Rakstu sagrozīšana. Protams, ka tas, kurš pārēdas un pārdzeras, daudz grēko. Ja Pestītāja vārdus *ne, kas mutē ieiet, tas cilvēku sagāna...*, pielīdzina ēšanai un dzeršanai, tad nesātīgais un dzērājs nebūtu Dieva skatījumā vainīgi. Taču tā tas nav.

Jaut. Kāpēc tad Kristus mācekļi negavēja?

Atb. Negavēja tāpēc, ka tie nevarēja gavēt, kamēr Līgavainis pats bija pie viņiem. *Bet nāks dienas, kur viņiem atņems Līgavaini, tad tie gavēs.* Tā sacīja pats mūsu Kungs (Mt.9,15). Un svētie apustuļi tiešām gavēja (Ap.d.13,2; 14,23; 2 Kor.6,4-6; 11-17). Mēs no Dieva vārdiem zinām, ka svētā praviete Anna *kalpoja Dievam dienām un naktīm ar gavēšanu un lūgšanu* (Lk.2,37); arī svētais Jānis Kristītājs stipri gavēja, jo ēda tik sīseņus un kameņu medu (Mt.3,4).

Jaut. Kāda ir gavēšana?

Atb. Ir:

- garīga gavēšana, proti, savaldīšanās no grēcīgām iekārēm, izsargāšanās no visa ļaunā un tikai labo darbu darīšana;
- miesīga gavēšana, proti, atturēšanās no lieka ēdiena un dzēriena un no visiem gaļas un piena ēdieniem un īpašās dienās arī no zivju ēdieniem.

Jaut. Vai miesīga gavēšana bez garīgas Dievam var patikt?

Atb. Tas nav Dievam patīkami un par to vēsta Jesaja (Jes.58,4-7). *Miesīgi gavēdami, pēc svētās draudzes mācības, lai mēs gavējam arī garīgi¹¹.*

Jaut. Ja gavēšana pastāv galvenokārt sevis savaldīšanā no visa ļaunā, ja garīgā gavēšana ir augstāka, kādēļ tad vēl ir nepieciešama miesīga gavēšana?

Atb. Arī miesīga gavēšana Dievam patīk, jo:

1. Viņš pats pavēlēja miesu mērdēt (3 Moz.16,29). Pestītājs, kā ar savu priekšzīmi, tā arī ar savu mācību, mācīja turēt miesas gavēni;
2. ar miesīgo gavēšanu tiek mērdēta mūsu kārīgā miesa (Ps.35,13). Miesīgā gavēšana palīdz mums gavēt garīgi un ir viens līdzekļiem svētai un Dievam patīkamai dzīvošanai. Mūsu grēku daudzums rodas no mūsu grēcīgām miesas iekārēm. Tās uzvarēt palīdz miesas savaldīšana, jeb tas, ko saka svētais apustulis Pāvils: tie, kas Kristum pieder, ir *savu miesu krustā situši ar kaislībām un iekārošanām* (Gal.5,24). Tāpēc arī ir vajadzīga miesīga gavēšana.
3. mērdēdama mūsu miesu, gavēšana pievērš mūs sirsnīgai grēku nožēlošanai. Tāpēc Svētā Pareizticīgā Baznīca mums pavēl gavēt pirms grēku sūdzēšanas un Svētā Vakarēdiena.

¹¹ Dziesma Vakara dievkalpojumā pirmās Lielā gavēņa nedēļas pirmdienā un trešdienā.

Jaut. Ja gavēšanas augstākā būtība ir sātība, tad kāpēc vēl tiek aizliegts ēst gaļas un piena ēdienus?

Atb. Gaļas un piena ēdieni taucē mūsu miesu un ar to mudina mūs grēcīgai miesas kārībai.

Jaut. Vai ēdot gavēņu ēdienus, cilvēks var būt arī nesātīgs, it īpaši ēdot gardos gavēņu ēdienus?

Atb. Kas to tā dara, tas pārkāpj gavēņa likumu. Pareizticīgā Baznīca, pavēlējuma gavēņos ieturēt sātību, soda nesātīgos. Gavēņu pārkāpēji nedrīkst būt mums par iemeslu, lai atmestu īsto gavēšanu. Daži baznīcā stāv bez svēta apdoma un nelūdz sirsnīgi Dievu. Vai tādēļ nevajag iet uz baznīcu un lūgt Dievu?

Jaut. Gavēņu ēdiens esot kaitīgs cilvēka veselībai un var atņemt spēku darba veikšanai?

Atb. Gavēņu ēdiens nav kaitīgs veselībai - to skaidri rāda cilvēku priekšzīme, kas pirms ūdens plūdiem pārtika tikai no zemes augļiem jeb gavēņu ēdiena (1 Moz.1.29) un nodzīvoja līdz deviņsimt gadiem un vairāk (1 Moz.5-27). Par to liecina arī taisnie tuksneša vientuļnieki, kas gavēdami bija sasnieguši dziļu vecumu un visu mūža garumā bija daudz strādājuši.

Jaut. Vai neveselības jeb citu svarīgu iemeslu dēļ nevar atturēties no gavēņa?

Atb. Ja kāds no mums nespēj pildīt miesīgo gavēšanu, to Dievs nesodīs. Pati mūsu Baznīca slimajiem un citiem nespēcīgajiem atļauj gavēņos ēst arī citus ēdienus. Par to liecina svētā ķēniņa Dāvida priekšzīme, kas trūkuma reizē ēda aizliegtas maizes (Mat.12,3-4), svēto apustuļu piemērs, kuri, sekojot Pestītājam, bija bez pastāvīgas dzīvesvietas un kuri tādēļ dažreiz negavēja (Mat.9,15). Mazi bērni arī nevar gavēt, un tas netiek viņiem pielīdzināts kā grēks.

Jaut. Cik gavēņu ir Pareizticīgajā Baznīcā?

Atb. Gadā pavisam ir četri gavēņi: *Lielais gavēnis* – pirms Kris-

tus Augšāmcelšanās svētkiem, tas ir vislielākais gavēnis un ilgst 40 dienas, kā arī ciešanu nedēļa; *Kristus Piedzimšanas gavēnis* – pirms Kristus Piedzimšanas svētkiem no 28. novembra līdz 7. janvārim; *Dieva Dzemdētājas Aizmigšanas svētku gavēnis* – pirms Dievmātes Aizmigšanas svētkiem no 14. līdz 28. augustam; *Apustuļu Pētera un Pāvila gavēnis* – pirms apustuļu Pētera un Pāvila dienas; tas sākas nedēļu pēc Svētās Trijādības svētkiem un ilgst līdz 12. jūlijam. Bez tam mēs gavējam vēl trešdienās un piektdienās, kā arī dienā pirms Dieva Parādīšanās svētkiem, Kunga Krusta Pacelšanas svētkos un Jāņa Kristītāja galvas nociršanas dienā.

Jaut. Kāpēc šie augstāk pieminētie gavēņi ir iecelti?

Atb. Liels gavēnis ir iedibināts pieminot to, ka pats mūsu Pestītājs 40 dienas gavējis (Mt.4,2). Arī mēs gavējam, lai sagatavotos Kristus Augšāmcelšanās svētkiem. Kristus Piedzimšanas svētku gavēnis ir iedibināts, lai cienīgi sagatavotos Kristus Piedzimšanas svētkiem un sekotu Vecās Derības pravieša Mozus priekšzīmei, kas 40 dienas gavēja Sinaja kalnā pirms viņš saņēma no Dieva desmit baušļus (2 Moz.34,28). Vissvētās Dievadzemdētājas Aizmigšanas svētku gavēnis iedibināts, pieminot Vissvēto Dievadzemdētāju, kura pirms savas miršanas dzīvoja gavējot un lūdzot Dievu. Apustuļu Pētera un Pāvila gavēnis iedibināts pieminot to, ka svētie apustuļi, gatavojoties sludināt Dieva vārdu, gavēja un lūdza Dievu (Ap.d.13,2-5). Trešdienās mēs gavējam pieminot to, ka Pestītājs no Jūdas ticis nodots, bet piektdienās – pieminot Jēzus Kristus ciešanas un nāvi. Tās pašas ciešanas un nāvi pieminot, mēs gavējam arī Tā Kunga Krusta Pacelšanas svētkos. Dienā, kas ir pirms Dieva Parādīšanās svētkiem, mēs gavējam, lai cienīgi sagatavotos šiem svētkiem. Tā Kunga Kristītāja Jāņa galvas nociršanu pieminot mēs arī svētījam, pirms tam gavējot.

Jaut. Vai mums katru trešdienu un piektdienu jāgavē?

Atb. Mēs negavējam trešdien un piektdien tad, kad šajās dienās ir Kristus Piedzimšanas un Kristīšanas svētki, kā arī tajās divās ne-

dēļās, kas ir starp šiem svētkiem līdz Kristīšanas svētku novakaram; pazudušā dēla nedēļā – divas nedēļas pirms Lielā gavēņa jeb piena ēšanas nedēļā¹² (gaļas ēšanas beigu nedēļā), Kristus Augšāmcelšanās svētku un Trijādības svētku Gaišajās nedēļās.

PIEKTAIS BAUSLIS

Jaut. Kā lasāms piektais bauslis ?

Atb. *Godini savu tēvu un savu māti, lai tev labi klājas un tu ilgi dzīvo virs zemes.*

Jaut. Ko Dievs pavēl šajā bauslī?

Atb. Piektajā bauslī Dievs pavēl mums godāt un mīlēt savus vecākus, proti: tiem pakļauties un nedarīt to, kas tiem nepatīk, palīdzēt tiem īpaši viņu slimībās un vecumā, Dievu lūgt par tiem viņu dzīvošanas laikā, kā arī pēc viņu miršanas, tāpat pildīt to, ko tie novēl pirms savas miršanas.

Jaut. Kāpēc Dievs apsola tiem algu, kas piekto bausli pilda?

Atb. Tāpēc, lai ar algas apsolišanu ciešāk paskubinātu pildīt šo augsto bausli, kas ir ļoti derīgs paša cilvēka labumam, jo tie, kas godā savus vecākus un pakļaujas tiem, tiešām ir arī labi kristīgi cilvēki un labi savas valsts pilsoņi.

Jaut. Kā apkaitina Dievu tie, kas savus vecākus negodā?

Atb. Tie, kas savus dzīvības devējus negodā, nav cienīgi dzīvot. Piektais bauslis pārkaņpēji nevar cerēt uz ilgu mūžu. Vecās derības lai-

¹² Piena ēšanas nedēļā mēs sagatavojamies uz lielo, garo un stipro gavēni pirms Kristus Augšāmcelšanās svētkiem. Šajā nedēļā mēs vairs neēdam gaļu, bet ēdam sieru, olas, pienu un dažādus piena ēdienus.

kā bija likumos noteikts sodīt ar nāvi tos, kas sit jeb nolād savu tēvu vai māti (2 Moz.21,15-17).

Jaut. Vai bez vecākiem nevajag vēl kādus cilvēkus godāt kā vecākus?

Atb. Vajag godāt visus tos, kas mums ir vecāku vietnieki, proti:

1. laicīgo valdību - lielā saimē ir tēvs un mēs esam viņa bērni, tāpat arī valstī prezidenti utt.;
2. garīgos ganus un mācītājus, kas ir mūsu garīgie tēvi, jo tie caur sakramentiem atdzemdina mūs garīgai dzīvošanai un dod mums Dieva žēlastību. Viņi paši, Dieva vārdu sludinot, pamāca mūs īstenai Kristus ticībai un svētai Dievam patīkamai, dzīvošanai;
3. armijas vadītājus, kas gādā par mūsu labumu, un aizstāv mūs pret tiem, kas mūs apbēdina;
4. audzinātājus un labdarītājus, kas mums ir vecāku vietnieki;
5. tos, kas par mums ir vecāki gados, jo tie ir prātīgāki un zina daudz vairāk, nekā mēs un tāpēc var pamācīt mūs, kas mums ir labs un derīgs.

Jaut. Kā Dieva vārdi māca valdību godāt?

Atb. Pats Pestītājs sacīja: *dodiet ķeizaram kas ķeizaram pieder, un Dievam kas Dievam pieder* (Mt.22,21). Arī svētais apustulis Pēteris māca: *bīstieties Dievu, godājiet valdnieku* (1 Pēt.2,17).

Jaut. Kā Dieva vārdi māca godāt garīgos ganus un mācītājus?

Atb. *Paklausiet saviem vadītājiem, un esat padevīgi, jo viņi ir nomodā par jūsu dvēselēm kā tādi, kam būs jādod atbildība, lai tie to varētu darīt ar prieku un nevis nopūzdamies, jo tas jums nav derīgi* (Ebr.13,17).

Jaut. Kā Dieva vārdi runā par armijas vadītāju godāšanu?

Atb. *Ikviens lai ir paklausīgs varām, kas valda. Jo nav valsts varas, kā vien no Dieva, un tās, kas ir, ir Dieva ieceltas. Tātad tas, kas pretojas valsts varai, sacelšas pret Dieva iestādījumu.* (Rom.13,1-2).

Jaut. Kā var zināt, ka audzinātāji jāgodā tāpat kā vecāki?

Atb. Tas redzams no Jēzus Kristus priekšzīmes: *Viņš bija tiem paklausīgs.* (Lk.2,51).

Jaut. Ko Dieva vārdi saka par gados vecāko godāšanu?

Atb. Apustulis Pāvils raksta Timotejam: *Vecāku vīru nerāj, bet pamāci laipni kā tēvu, jaunākos kā brāļus, vecākas sievas kā mātes, jaunākas kā māsas, visā šķīstībā* (1 Tim.5,1-2).

Jaut. Bērniem ir pavēlēts godāt vecākus. Vai ir pavēlēts tas kā vecākiem jāapietas ar bērniem?

Atb. Pavēle skan: *Tēvi, nekaitiniet savus bērnus, bet uzaudziniet un pamāciet tos būt paklausīgiem Tam Kungam* (Efez.6,4), tas ir, mācīt tos pareizai ticībai un Dievam patīkamai dzīvošanai.

Jaut. Vai vajag klausīt vecākus un virsniekus, ja tie liek mums darīt to, kas nav saskaņā ar ticību, vai Dieva baušļiem?

Atb. Pestītājs saka: *kas tēvu vai māti vairāk mīl nekā mani, tas manis nav vērts* (Mt.10,37). Tāpēc, ja vecāki vai virsnieki sāktu mācīt mūs atstāt mūsu ticību jeb ko citu sliktu darīt, tad nevajag tos klausīt, bet vajag tiem sacīt sekojošo: *spriediet paši, vai ir taisnīgi Dieva priekšā jums vairāk klausīt, nekā Dievam* (Ap.d.4,19).

SESTAIS BAUSLIS

Jaut. Kā lasāms sestais baušlis?

Atb. *Tev nebūs nekaut.*

Jaut. Ko Dievs aizliedz sestajā bauslī?

Atb. Sestajā bauslī Dievs aizliedz nokaut tuvāko un arī kaut kā kaitēt viņa dzīvībai un veselībai.

Jaut. Kas grēko pret šo bausli?

Atb.

1. atklāti slepkavas, kas tīši atņem citiem dzīvību, vai ar varu, vai ar viltu;
2. tie, kas paslēpj vai atsvabina kādu slepkavu un ar pieļauj darīt viņiem jaunas slepkavības;
3. tie, kas būtu varējuši savu tuvāku no nāves izglābt, bet to darīt negribēja, piemēram, neglābjot to, kas slīkst, jeb kas atrodas kādā citā lielā nelaimē.

Jaut. Vai grēks ir nokaut sevi pašu?

Atb. Nonāvēt sevi pašu ir vissmagākais grēks, jo mūsu dzīvība nepieder mums, bet Dievam, kas mums to ir devis. Tas, kurš atņem sev dzīvību, netur šo Dieva dāvanu sev dārgu kā dārgu balvu. Tāds ir pazaudējis ticību un cerību uz Dieva palīgu un uz Dieva žēlastību, un tas ir vislielākais grēks. Tie, kas bez ticības nomirst, nevar iemantot mūžīgu dzīvošanu. Tāpēc tie, kas pie pilna prāta būdami, dara sev pašiem galu, netiek paglabāti kā kristīgi ļaudis.

Jaut. Vai grēks ir nokaut ienaidniekus karā?

Atb. Tas nav grēks. Jo katrs, kas nokauj ienaidniekus karā, ne-taupa savu dzīvību un aizstāv no tiem savu tēviju, tautu un nereti svēto Kristus ticību.

Jaut. Vai grēks ir nokaut netīši?

Atb. Tas ir grēks. Jo netīšais slepkava nav bijis pietiekami uzmanīgs nelaimes gadījumā. Šādam slepkavam, kas netiek sodīts no laicīgās valdības, vajag nožēlot šo savu netīšo grēku pēc visiem Baznīcas nosacījumiem.

Jaut. Vai bez miesīgas ir arī garīgas slepkavības?

Atb. Apgrēcība ir tad, ja kāds vilina atstāt savu tuvāko ticību, jeb vilina uz kādu pārkāpšanu un noziedzīgu dzīvošanu, ar to veicinot viņa dvēseles garīgo nāvi, jeb pazudināšanu uz mūžīgām mokām.

Pestītājs saka: *kas apgrēcina vienu no šiem vismazākajiem, kas tic uz Mani, tam būtu labāk, ka tam piesietu dzirnavu akmeni pie kakla un to noslīcinātu jūras dziļumā* (Mt.18,6).

Jaut. Vai sestajā bauslī tiek aizliegtas atklātās slepkavības?

Atb. Tiek aizliegtas tas viss, kas var kaitēt tuvākā drošībai un mierīgai dzīvei un var novest to uz slepkavību, piemēram: ķildas, ienaidis, skaudība, cietsirdība. Pie slepkavībām pieskaitāmi arī tīša grūtniecības pārtraukšana (aborti) un eitanāzija (nedziedināmu slimnieku tīša nonāvēšana) – *red. piez.*

Jaut. Vai arī ienaidis ir slepkavība?

Atb. Ienaidis ir slepkavība, jo ir sacīts: *Katrs, kas savu brāli ienīst, ir slepkava* (1.Jņ.3,15).

SEPTĪTAIS BAUSLIS

Jaut. Kā lasāms septītais bauslis?

Atb. *Tev nebūs laulību pārkāpt.*

Jaut. Ko Dievs aizliedz septītajā bauslī?

Atb. Tiek aizliegta laulības pārkāpšana.

Jaut. Kas ir grēks attiecībā pret šo bausli?

Atb.

1. netiklība, jeb dzīvošana ārļaulībā;
2. laulības pārkāpšana, kad laulāti draugi nav uzticīgi viens otram;
3. asinsgrēks, kad tuvi radi dodas uz grēcīgu dzīvi.

Jaut. Kā jāuzvedas lai izsargātos no grēkiem attiecībā pret septīto bausli?

Atb. Vajag sargāties no visa, kas var vest uz šo grēku, proti: no jaunu sieviešu apmeklēšanas naktī, uzdzīvošanas, piedzeršanās, negodīgiem un bezkauņīgiem vārdiem, kā arī no miesas lutināšanas, tādu grāmatu lasīšanas un dziesmu dziedāšanas, klausīšanās un skatīšanās uz tādām bildēm un spēlēm, kas vilina uz miesas kārtību. Pestītājs saka: *ikviens, kas uzskata sievu, to iekārodams, tas ar viņu laulību pārkāpis jau savā sirdī. Bet ja tava labā acs tevi apgrēcina, tad izrauj to un met prom; jo tas tev labāk, ka viens no taviem locekļiem pazūd, nekā kad visa tava miesa top iemesta ellē* (Mt.5,28-29), tas ir, vajag stipri apņemties arī neskatīties uz to, kas apgrēcina, un ar savu stipru apņemšanos it kā izraut aci.

Jaut. Kāpēc mums īpaši jāsargājas no netiklības un jādzīvo šķīsti?

Atb. Dieva vārdos sacīts: *jūsu miesas ir Kristus locekļi un jūsu miesa ir Svētā Gara mājoklis, kas ir jūsos, un ko jūs esat saņēmuši no Dieva. Tad nu pagodiniet Dievu ar savu miesu*(1.Kor.6,15-19)! Kas to samaitā, padara slimīgu, un arī kaitē dvēseles spēkiem, tas grēko.

ASTOTAIS BAUSLIS

Jaut. Kā lasāms astotais bauslis?

Atb. *Tev nebūs zagst.*

Jaut. Ko Dievs aizliedz šajā bauslī?

Atb. Astotā bauslī Dievs aizliedz zagst jeb piesavināties svešu lietu varu vai ar viltu.

Jaut. Kas grēko pret šo bausli?

Atb. Bez laupītājiem un zagļiem, pret astoto bausli grēko:

1. tie, kas māca citus zagst, slēpj, jeb aizstāv zagļus, pretī ņem vai pērk zagtas lietas, zinot, ka tās ir nozagtas;
2. tie, kas piekrāpj citus jeb piesavinās svešu mantu ar viltu,

piemēram, kad slimus lopus pārdod kā veselus, sliktu preci kā labu, neīstu naudu izdod kā īstu, nemaksā parādus, ja var tos samaksāt, utt.;

3. tie, kas ņem dāvanas vai naudu no citiem, īpaši no tādiem, kas ir saistīti ar tiesām, un par šīm dāvanām vainīgos attaisno un nevainīgos notiesā, kā arī tie, kas par dāvanām jeb naudu sniedz viltus liecības tiesas priekšā, t.i. netaisni liecina;
4. strādnieki, kas saņem savu algu, bet slinko un slikti izpilda savu darbu, kā arī tie, kam ir spēks ar roku darbu sev uzturu pelnīt, bet nestrādā un dzīvo no ubagu dāvanām.
5. tie, kas izmanto sev par labu savu tuvāko nelaimi, prasa no tiem lielu darbu, vai lieku maksu par to, ka viņi tiem palīdzējuši ar naudu vai maizi, kā arī grēko visi tie, kas neapžēlojas par saviem tuvākajiem un īpaši par nelaimīgajiem.

Jaut. Kāpēc pret astoto bausli grēko tas, kurš ir nežēlīgs pret nelaimīgajiem?

Atb. Tādēļ, ka viss, kas mums ir, pieder Dievam. Ja mums tiek dots vairāk, tad tas tiek dots tiešām priekš tā, lai mēs palīdzētu trūkumcietējiem. Ja mēs to nedarām, tad mēs zogam vai slēpjam to, kas mums ir dots no paša Dieva .

Jaut. Vai ir grēks zagt trūkuma dēļ kaut vai kādu mazu lietu?

Atb. Tas ir grēks. Mūsu Kungs saka: *tev nebūs zagt*. Neko nezodz, ne mazu, nedz lielu lietu. Ja mums ir kāds trūkums, tad vajag lūgt palīdzību no citiem un pašiem gādāt par savām vajadzībām tikai nezagt.

DEVĪTAIS BAUSLIS

Jaut. Kā lasāms devītais bauslis?

Atb. *Tev nebūs nepatiesu liecību dot pret savu tuvāku.*

Jaut. Ko Dievs aizliedz devītajā bauslī?

Atb. Devītajā bauslī Dievs aizliedz netaisni liecināt pret tuvāko tiesas priekšā, kā arī vispār tuvāko apmelot jeb netaisni viņu nievāt viņam klātesot, jeb aiz muguras. Vārdu sakot, devītā bauslī Dievs aizliedz melot.

Jaut. Vai mums ir tiesības citus nicināt, ja tiem ir kādi noziegumi?

Atb. Pestītājs saka: *netiesājat, lai jūs netopat tiesāti* (Mt.7,1). Tāpēc mums nav jānicina tuvākais, kaut arī viņš tiešām ir kaut ko ļaunu izdarījis, jeb arī kādā grēkā kritis, izņemot gadījumus, kad to nosaka tēva, virsnieka, jeb tiesneša pienākums, kas ir pavēle. Iespējams, ka mūsu tuvākais nav gribējis darīt ļaunu, bet to viņš ir izdarījis, jeb, var būt, to jau ir nožēlojis Dieva priekšā un Dievs viņam to ir piedēvis. Kā tad mēs varam par to viņu nicināt? *Kas tu tāds esi, ka tu tiesā cita kalpu? Viņš stāv, vai krīt savam Kungam* (Rom.14,4). Kristīga tuvākā mīlestība mums neatļauj tuvākos par viņa noziegumiem nicināt. Pestītāja mācība pavēl lēnprātīgi un pacietīgi gādāt par viņu atgriešanos no maldiem (Mt.18,15-17; Gal.6,1).

Jaut. Vai grēks ir melot smieklu dēļ, bez jeb kāda nodoma tuvāko apbēdinot?

Atb. Tas ir gan grēks. Ar meliem mēs apkaitinām Dievu. Vai par to drīkst smieties? Smieklu dēļ melot mums liedz mīlestība uz tuvāko. Kristīgam cilvēkam melot nepieklājas, jo viņš ir izredzēts patiesībai un mīlestībai. *Tāpēc atmetiet melus un runājiet patiesību, ikviens ar savu tuvāko, jo mēs savā starpā esam locekļi* (Efez.4,25).

Jaut. Kas jādara, lai varētu izsargāties no meliem?

Atb. Jāsavalda mēle. *Kas mīl dzīvību un grib redzēt labas dienas, tas lai attur savu mēli no ļauna un savas lūpas, ka tās nerunā viltu* (1 Pēt.3,10).

DESMITAIS BAUSLIS

Jaut. Kā lasāms desmitais bauslis?

Atb. *Tev nebūs iekārot sava tuvāka sievu, un tev nebūs iekārot sava tuvāka namu, nedz viņa tīrumu, nedz viņa kalpu, nedz viņa kalponi, nedz viņa vērsi, nedz viņa ēzeli, nedz kaut ko, kas pieder tavam tuvākam.*

Jaut. Ko Dievs aizliedz desmitajā bauslī?

Atb. Desmitajā bauslī Dievs aizliedz iekārot visu to, kas pieder tuvākam.

Jaut. Vai tas ir grēks, ja arī es gribu iemantot to, kas ir tuvākam?

Atb. Nebūs grēks tiekties pēc tā labā, kas tuvākam ir. Bet grēks ir viņa laimi skaust. Tāpēc desmitajā bauslī tiek aizliegta skaudība.

Jaut. Kāpēc Dievs aizliedz ne vien darīt ļaunu, bet arī ļaunu vēlēt un uz ļaunu domāt, piemēram, skaust?

Atb. Tāpēc, ka arī ļaunas domas un vēlēšanās apgāna cilvēku, *Ļauna cilvēka nodomi un gudrojumi tā Kunga acīs ir negantība* (Sal.pam.15,26). un tāpēc, ka no ļaunām domām un no skaudības var celties ļauni darbi. *Bet katru kārdina viņa paša kārība to vilinādama un valdzinādama. Pēc tam kārība, kad tā ir ieņēmusies, tad tā dzemdē grēku, bet grēks, padarīts, dzemdē nāvi* (Jēk.1,14-15).

Jaut. Kas mums jādara, lai mēs varētu izsargāties no grēka?

Atb. Vienmēr jāpatur prātā, ka visur esošais un visu zinošais Dievs visu redz un visu zina, un ja mums ienāk prātā ko ļaunu izdarīt, tad mīlestībā uz žēlīgo Dievu mums vajag sacīt ar taisnā Jāzēpa vārdiem: *Kā lai es darītu tik lielu ļaunumu un grēkotu pret Dievu* (1 Moz.39,9)? Vajag vēl iedomāties par nāvi, briesmīgo tiesu un nākamā mūža dzīvošanu, kura būs svētīga taisnājiem, bet moku pilna

bezdievīgajiem un iesīkstējušiem grēciniekiem. *Dari, ko darīdams, apdomā galu, tad tu mūžam negrēkosi* (Sīr.gudr.7,36).

SVĒTĪBAS BAUŠĻI

Svētības baušļi, kurus mums devis Pestītājs, noliedz desmit likuma baušļus. Tieši otrādi – šie baušļi savstarpēji viens otru papildina.

Desmit likuma baušļi ierobežojas ar to, ka aizliedz darīt to, kas ir grēcīgi. Svētības baušļi māca mums kā sasniegt kristīgo pilnību jeb svētumu.

Desmit likuma baušļi tika doti Vecās Derības laikā, lai mežonīgos un nežēlīgos ļaudis atturētu no ļauna darīšanas. Svētības baušļi doti kristiešiem, kādām garīgām tieksmēm jāpiemīt, lai arvien vairāk tuvotos Dievam un iegūtu svētumu, bet kopā ar to arī svētību, t.i. augstāko laimes pakāpi – svētlaimi.

Svētums, ko rada tuvība Dievam, ir augstāskā svētlaimē, visaugstākā laime, kādu vien var cilvēks vēlēties.

Vecās Derības likums ir stingras taisnības likums, bet Jaunās Derības Kristus likums ir Dievišķās mīlestības un svētības likums, un tikai caur to cilvēkiem tiek dots spēks pilnībā ievērot Dieva likumus un tuvojies pilnībai.

Jēzus Kristus, aicinot mūs mūžīgajā Dieva Valstībā, norāda ceļu uz to caur Viņa likumu (baušļu) ievērošanu, par kuru izpildīšanu Viņš, kā debesu un zemes Kēniņš, apsola mūžīgo svētlaimi nākamajā dzīvē.

Lai stiprinātos cerībā uz pestīšanu un mūžīgu svētlaimību, ticībai un lūgšanai jāizpaužas dievbijīgā dzīvē un labos darbos. Pats Kungs un Pestītājs saka: “Ko jūs mani saucat: Kungs, Kungs? Bet nedarāt, ko Es saku?” (Lk. 6,46). “Ne ikkatrs, kas uz Mani saka: Kungs, Kungs, ieies Debesu Valstībā, bet tas, kas Mana debesu Tēva prātu dara” (Mt. 7,21).

Par vadoni kristīgā dzīvošanā un darbībā mums noder Jēzus Kristus mācība, īsos vārdos izteikta sekojošos deviņos svētības baušļos:

1. Svētīgi garā nabagie, jo tiem pieder debesu valstība;
2. Svētīgi bēdīgie, jo tie tiks iepriecināti;
3. Svētīgi lēnprātīgie, jo tie zemi iemantos;
4. Svētīgi izsalkušie un izslāpušie pēc taisnības, jo tie tiks paēdināti;
5. Svētīgi žēlsirdīgie, jo tie žēlastību dabūs;
6. Svētīgi sirdsšķīstie, jo tie Dievu redzēs;
7. Svētīgi miera nesēji, jo tiks saukti par Dieva bērniem;
8. Svētīgi taisnības dēļ vajātie, jo tiem pieder debesu valstība;
9. Svētīgi jūs esat, ja jūs lamā un melodami par jums runā visu ļaunu Manis dēļ. Esiet priecīgi un līksmi, jo jūsu alga ir liela debesīs” (Mt. 5,3-12).

Jēzus Kristus šis baušļos izteicis savu mācību ne pavēloši, bet apsolīdams atalgojumu tiem, kas viņus izpildīs.

PIRMAIS SVĒTĪBAS BAUSLIS

Jaut. Kā lasāms pirmais svētības bauslis?

Atb. *Svētīgi garā nabagie, jo tiem pieder debesu valstība.*

“Garā nabagie” ir pazemīgie cilvēki, kas ļoti zemu vērtē sevi, savas spējas. Pārliecināti, ka paši saviem spēkiem nekā laba nevar panākt, viņi visas savas cerības liek uz Dievu, pie Viņa griežas savās lūgšanās, vienīgi no Viņa gaida savu pestīšanu.

Jaut. Vai arī bagātie var būt „garā nabagi”?

Atb. Arī bagātie var būt “garā nabagi”, ja tie uz savu bagātību raugās, kā uz kaut ko pavisam bezvērtīgu, kam nav nekādas nozīmes dvēseles pestīšanā (Mt. 16,26).

Garīgo nabadzību var sekmēt arī materiālā nabadzība, ja cilvēks

to izvēlas labprātīgi. Jēzus Kristus sacīja bagātajam jauneklīm: “Ja tu gribi būt pilnīgs, tad noeļ, pārdod, kas tev ir, un dod nabagiem; tad tev būs manta debesīs; un tad nāc, staigā Man pakal!” (Mt. 19,21).

Jaut. Ko Dievs apsola „garā nabagiem”?

Atb. “Garā nabagiem” Dievs apsola debesu valstību.

OTRAIS SVĒTĪBAS BAUSLIS

Jaut. Kā lasāms otrais svētības bauslis?

Atb. *Svētīgi bēdīgie, jo tie tiks iepriecināti.*

Jaut. Kas šajā bauslī apzīmēts ar vārdu “bēdīgie”?

Atb. Ar vārdu “bēdīgie” šajā svētības bauslī apzīmēti cilvēki, kas, apzinoties savus grēkus, skumst par tiem, jo baidās no Dieva soda. Šādas skumjas noved cilvēku pie atgriešanās no grēkiem. Ap. Pāvils saka: “Dievišķā noskumšana padara atgriešanos uz svētību” (2Kor. 7,10).

Jaut. Ko Dievs apsola „bēdīgajiem”?

Atb. Bēdīgiem Dievs apsola, ka viņi “tiks iepriecināti”, jo ņems grēku piedošanu un sirdsapziņas mieru. Iepriecināšana bēdīgajiem apsolīta arī tamdēļ, lai skumjas par grēkiem un bailes no Dieva soda viņus nenovestu izmisumā.

TREŠAIS SVĒTĪBAS BAUSLIS

Jaut. Kā lasāms trešais svētības bauslis?

Atb. *Svētīgi lēnprātīgie, jo tie zemi iemantos.*

Jaut. Ko Tas Kungs sauc par lēnprātīgajiem?

Atb. Par “lēnprātīgiem” nosauc cilvēkus, kas nekad nekurn ne pret Dievu, ne pret citiem cilvēkiem, bet ir apmierināti ar savu likteni, vienmēr labsirdīgi attiecībās ar saviem tuvākiem un nedusmojas pat tad, ja viņiem dara pāri.

Jaut. Ko Dievs apsola „lēnprātīgajiem”?

Atb. Lēnprātīgiem tas Kungs apsola “zemi”. Attiecībā uz Kristus Draudzi šis solījums jau piepildījies: sākumā pagānu nicinātie un vajātie, lēnprātīgie kristieši tagad iemantojuši visu pasauli, kas agrāk piederēja pagāniem.

Jaut. Kādu zemi Kungs apsola lēnprātīgajiem?

Atb. Attiecībā uz katru kristīgo atsevišķi “zeme” apzīmē Debesu Valstību, jeb to zemi, ko pravietis Dāvids piemin savā dziesmā: “Taisnie iemantos zemi un dzīvos tanī mūžam” (Ps. 37,29).

CETURTAIS SVĒTĪBAS BAUSLIS

Jaut. Kā lasāms ceturtais svētības bauslis?

Atb. *Svētīgi izsalkušie un izslāpušie pēc taisnības, jo tie tiks pārdināti.*

Jaut. Uz ko attiecināms vārds “taisnība” šajā bauslī?

Atb. Kaut gan vārds “taisnība” šai bauslī attiecināms uz katru tikumu, tas tomēr sevišķi zīmējas uz “mūžīgo taisnību”, par ko runā pravietis Daniels (Dan. 9,24), t.i., cilvēka attaisnošanu Dieva priekšā ar ticību uz Jēzu Kristu un Viņa žēlastību. Pēc ap. Pāvila vārdiem: “cilvēki top taisnoti no Dieva žēlastības ar atpirkšanu, kas notikusi caur Jēzu Kristu” (Rom. 3,22-24).

Jaut. Kas ir “izsalkušie un izslāpušie pēc taisnības”?

Atb. “Izsalkušie un izslāpušie pēc taisnības” ir cilvēki, kas ilgajās pēc attaisnošanas Dieva priekšā; darīdami labu, viņi atzīst sevi par grēcīgiem Dieva priekšā un cenšas iemantot attaisnošanu ne ar saviem spēkiem, bet ar ticību uz Pestītāju un Viņa žēlastību.

Jaut. Ko Tas Kungs apsola šiem cilvēkiem?

Atb. “Izsalkušiem un izslāpušiem pēc taisnības” Tas Kungs apsola, ka “tie tiks paēdināti”. Ar vārdu “paēdināti” še, acīmredzams, apzīmēta garīgā paēdināšana. Kā ēdiens un dzēriens apmierina cilvēka ēstgribu un slāpes un stiprina viņa fiziskos spēkus, tā garīgā paēdināšana apzīmē apžēlotā grēcinieka iekšējo nomierināšanu un stiprināšanu dievbijīgā dzīvē.

Tomēr pilnīga cilvēka dvēseles “paēdināšana”, t.i. svētlaimība, notiks tikai nākamā mūža dzīvē (Ps. 17,15).

PIEKTAIS SVĒTĪBAS BAUSLIS

Jaut. Kā lasāms piektais svētības bauslis?

Atb. *Svētīgi žēlsirdīgie, jo tie žēlastību dabūs.*

Jaut. Ko Tas Kungs sauc par “žēlsirdīgajiem”?

Atb. Par “žēlsirdīgajiem” Tas Kungs sauc cilvēkus, kas parāda žēlastību saviem tuvākiem, kā viņu miesai, tā dvēselei.

Jaut. Kā var parādīt žēlastību saviem tuvākajiem?

Atb.

1. Parādīt žēlastību savu tuvāko miesai var, paēdinot izsalkušo, padzirdot izslāpušo, apģērbjot neapģērbto vai trūcīgi apģērbto, apmeklējot cietumnieku un slimnieku un sniedzot tiem palīdzību un atbalstu, neliedzot viesmīlību ceļiniekiem, apglabājot mirušo nabadzībā (Mt. 25).

2. Parādīt žēlastību tuvāko dvēselei var, ja atgriez grēcinieku no maldu ceļa, nostiprina neticīgo ticībā, sniedz tuvākam derīgu padomu grūtos dzīves apstākļos vai draudošās viņam briesmās, lūdz par viņu Dievu, iepriecina noskumušo, neatmaksā par labu ar ļaunu, piedod visas pārestības, ko tuvākais mums nodarījis.

Bauslim par žēlastību nerunā pretī noziedznieka sodīšana likumīgā tiesā, jo noziedznieku soda viņa labošanas nolūkā, vai nolūkā pasargāt sabiedrību no viņa noziegumiem.

Jaut. Ko Tas Kungs apsola žēlsirdīgajiem?

Atb. Žēlsirdīgajiem Tas Kungs apsola, ka viņi “žēlastību dabūs”, t.i., ja viņi bijuši žēlsirdīgi pret saviem tuvākiem, tad arī Dievs viņiem parādīs žēlastību nākamās taisnās tiesas priekšā.

SESTAIS SVĒTĪBAS BAUSLIS

Jaut. Kā lasāms sestais svētības bauslis?

Atb. *Svētīgi sirdsšķīstie, jo tie Dievu redzēs.*

Jaut. Ko Tas Kungs sauc par “sirdsšķīstiem”?

Atb. Par “sirdsšķīstiem” sauc cilvēkus, kuru sirdīs nav nekādu ļaunu domu un iekārošanu, un kuri pastāvīgi domā par Dievu, Kurš visu zina un redz.

Jaut. Ko Tas Kungs apsola sirdsšķīstajiem?

Atb. Sirdsšķīstiem Dievs apsola, ka viņi “Dievu redzēs”.

Sv. Raksti pielīdzina cilvēka sirdi acij (Ef. 1,18): kā vesela, tīra acs spēj skatīt saules gaismu, tā šķīsta sirds spēj skatīt Dievu. Bet tā kā Dieva skatīšana ir augstākās svētlaimības avots, tad tās apsolīšana ir svētlaimības augstas pakāpes solījums.

SEPTĪTAIS SVĒTĪBAS BAUSLIS

Jaut. Kā lasāms septītais svētības bauslis?

Atb. *Svētīgi miera nesēji, jo tiks saukti par Dieva bērniem.*

Jaut. Kas ir “miera nesēji”?

Atb. “Miera nesēji” ir cilvēki, kas ne tikvien paši ar visiem sadzīvo mierā un satiecībā, bet cenšas pēc iespējas, samierināt arī citus, kas ienīst viens otru; bet ja nevar to panākt, tad lūdz Dievu par viņu samierināšanu.

Jaut. Ko Tas Kungs apsola miera nesējiem?

Atb. “Miera nesējiem” Dievs apsola, ka viņi “sauksies par Dieva bērniem.”

Jaut. Ko nozīmē šis apsolījums?

Atb. Šis apsolījums nozīmē “miera nesēju” augsto novērtējumu: tā kā viņi seko Dieva Dēlam, Kurš nāca šai pasaulē, lai samierinātu grēcīgo cilvēku ar Dieva taisno tiesu, tad arī viņiem apsolīts Dieva bērnu vārds un, bez šaubām, arī svētlaimības attiecīga pakāpe.

ASTOTAIS SVĒTĪBAS BAUSLIS

Jaut. Kā lasāms astotais svētības bauslis?

Atb. *Svētīgi taisnības dēļ vajātie, jo tiem pieder debesu valstība.*

Jaut. Ko sauc par “taisnības dēļ vajātiem”?

Atb. Par “taisnības dēļ vajātiem” sauc cilvēkus, kas ir gatavi pārciest vajāšanas par taisnību, neatkāpjoties no tās.

Jaut. Ko šis bauslis prasa no cilvēka?

Atb. Šis bauslis prasa no cilvēka taisnības un patiesības mīlestību, nelokāmu pastāvību tikumā, drosmi un pacietību, kad draud vajāšanas vai kādas briesmas tāpēc, ka cilvēks negrib atkāpties no taisnības, ticības vai tikuma.

Jaut. Ko Tas Kungs apsola taisnības dēļ vajāajiem?

Atb. To ciešanu vietā, kādas taisnības dēļ vajātiem jāpārdzīvo šinī pasaulē, Tas Kungs apsola viņiem “debesu valstību”.

DEVĪTAIS SVĒTĪBAS BAUSLIS

Jaut. Kā lasāms devītais svētības bauslis?

Atb. *Svētīgi jūs esat, ja jūs lamā un melodami par jums runā visu ļaunu Manis dēļ. Esiet priecīgi un līksmi, jo jūsu alga ir liela debesīs.*

Jaut. Ko šis bauslis prasa no ticīgajiem?

Atb. Šis svētības bauslis no Kristus ticīgiem prasa, lai viņi būtu ar mieru Kristus vārda un pareizticības dēļ izciest nievāšanas, vajāšanas un pat mocekļa nāvi. Par šādu varonību Dievs apsola ticīgiem “lielu algu debesīs”, t.i., visaugstāko svētlaimības pakāpi.

SATURS

<i>Priekšvārds</i>	4
<i>Pareizticība</i>	10
<i>Svētie Raksti un Svētais Mantojums</i>	13
<i>Ticības simbols</i>	15
<i>Pirmais ticības simbola loceklis</i>	17
<i>Otrais ticības simbola loceklis</i>	21
<i>Trešais ticības simbola loceklis</i>	23
<i>Ceturtais ticības simbola loceklis</i>	27
<i>Piektais ticības simbola loceklis</i>	30
<i>Sestais ticības simbola loceklis</i>	31
<i>Septītais ticības simbola loceklis</i>	32
<i>Astotais ticības simbola loceklis</i>	34
<i>Devītais ticības simbola loceklis</i>	36
<i>Desmitais ticības simbola loceklis</i>	40
<i>Kristības</i>	42
<i>Mirru svaidīšana</i>	46
<i>Svētais Vakarēdiens</i>	49
<i>Grēku sūdzēšana jeb Grēksūdze</i>	58
<i>Priesterība</i>	60
<i>Laulība</i>	62
<i>Eļļas svaidīšana</i>	64
<i>Vienpadsmitais ticības simbola loceklis</i>	65
<i>Lūgšanas par mirušiem</i>	66
<i>Divpadsmitais ticības simbola loceklis</i>	69
<i>Lūgšana</i>	70

<i>Tā Kunga lūgšana.....</i>	<i>75</i>
<i>Par kristīgu dzīvi.....</i>	<i>81</i>
<i>Desmit Dieva baušļi.....</i>	<i>83</i>
<i>Pirmais bauslis.....</i>	<i>86</i>
<i>Par svēto godāšanu.....</i>	<i>89</i>
<i>Otrais bauslis.....</i>	<i>97</i>
<i>Par svēto ikonu godāšanu.....</i>	<i>97</i>
<i>Trešais bauslis.....</i>	<i>101</i>
<i>Ceturtais bauslis.....</i>	<i>102</i>
<i>Par Pareizticīgās Baznīcas svētkiem.....</i>	<i>103</i>
<i>Par Pareizticīgās Baznīcas gavēņiem.....</i>	<i>107</i>
<i>Piektais bauslis.....</i>	<i>112</i>
<i>Sestais bauslis.....</i>	<i>114</i>
<i>Septītais bauslis.....</i>	<i>116</i>
<i>Astotais bauslis.....</i>	<i>117</i>
<i>Devītais bauslis.....</i>	<i>118</i>
<i>Desmitais bauslis.....</i>	<i>120</i>
<i>Svētības baušļi.....</i>	<i>121</i>
<i>Pirmais svētības bauslis.....</i>	<i>122</i>
<i>Otrais svētības bauslis.....</i>	<i>123</i>
<i>Trešais svētības bauslis.....</i>	<i>123</i>
<i>Ceturtais svētības bauslis.....</i>	<i>124</i>
<i>Piektais svētības bauslis.....</i>	<i>125</i>
<i>Sestais svētības bauslis.....</i>	<i>126</i>
<i>Septītais svētības bauslis.....</i>	<i>127</i>
<i>Astotais svētības bauslis.....</i>	<i>127</i>
<i>Devītais svētības bauslis.....</i>	<i>128</i>

Vāka 1.lpp.:

*Rīgas Kristus Piedzimšanas katedrāle.
1876-1884. gads.*

Vāka 2. lpp.:

*Rīgas Kunga Debesbraukšanas baznīcas
austrumu arkas sienas gleznojums*

Vāka 3.lpp.:

*Rīgas Kunga Debesbraukšanas baznīcas
rietumu arkas sienas gleznojums*

Vāka 4. lpp.:

*Rīgas Kunga Debesbraukšanas baznīca.
1867, 1897-1903. gads.*

Iespiests tipogrāfijā “Zelta Rudens Printing”,
t. +371 67624955

